

**Norfolkinterrierin jalostuksen tavoiteohjelma
2024-2028
päivitys**

Rotujärjestö on hyväksynyt JTO:n päivityksen 2024-2028 yleiskokouksessa 19.2.2023.
Jalostustieteellinen toimikunta on hyväksynyt JTO-päivityksen 8.2.2024

Sisällysluettelo

1.	YHTEENVETO	1
2.	RODUN TAUSTA	3
3.	JÄRJESTÖORGANISAATIO	5
4.	RODUN NYKYTILANNE	7
4.1.	Populaation rakenne ja jalostuspohja	7
4.1.1	Populaation rakenne	7
4.1.2	Jalostuspohja	9
4.1.3	Rodun populaatiot muissa maissa	16
4.1.4	Yhteenveto populaation rakenteesta ja jalostuspohjasta	16
4.2.	Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet	17
4.2.1	Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta	17
4.2.2	Jakautuminen näyttely- / käyttö / tms. linjoihin	17
4.2.3	PEVISA-ohjelmaan sisällytetty luonteen ja käyttäytymisen ja/tai käyttöominaisuuksien testaus ja / tai kuvaus	17
4.2.4	Luonne tai käyttäytyminen päivittäistilanteessa	17
4.2.5	Käyttö- ja koeominaisuudet	20
4.2.6	Käyttäytyminen kotona sekä lisääntymiskäyttäytyminen	20
4.2.7	Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta	21
4.3.	Terveys ja lisääntyminen	21
4.3.1	PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet ja viat	22
4.3.2	Muut rodulla todettavat merkittävät sairaudet ja viat	22
4.3.3	Yleisimmät kuolinsyyt	32
4.3.4	Lisääntyminen	33
4.3.5	Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet	33
4.3.6	Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä	33
4.4.	Ulkomuoto	34
4.4.1	Rotumääritelmä	34
4.4.2	Näyttelyt ja jalostustarkastukset	35
4.4.3	Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus	36
4.4.4	Yhteenveto rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista	36
5.	YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA	36
5.1	Käytettyjen jalostusurosten taso	37
5.2	Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen	37
6.	JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS	38
6.1	Jalostuksen tavoitteet	38
6.2	Suosituksien jalostuskoirille ja yhdistelmille	39
6.3	Rotujärjestön toimenpiteet	39
6.4	Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin	40
6.5	Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta	41
7.	LÄHTEET	42
8.	LIITTEET	43

1. YHTEENVETO

Yleistä

Norfolkinterrierin jalostuksen tavoiteohjelma vuosille 2023-2027 on päivitys edelliseen tavoiteohjelmaan vuosille 2017-2021, jota on jatkettu vuodelle 2022 ja Kennelliiton päätöksellä edelleen 30.6.2023 asti. Edellinen JTO on hyväksytty lopulliseen muotoonsa 26.10.2017. Norfolkinterrierin terveydentilassa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia kumpaankaan suuntaan edellisen tavoiteohjelman tilanteeseen verrattuna.

Sokeita pentuja on tällä tarkastelujaksolla tullut jalostustoimikunnan tietoon vain muutamia. Kasvattajat tutkituttavat enenevässä määrin pentujensa silmät ennen luovutusta. Joitakin pehmeäkarvaisia pentuja syntyy vuosittain. Iän mukana ilmenevä tasa- ja alapurenta on kosmeettinen, ei terveydellinen ongelma. Purentaan muuttuminen normaalista virheelliseksi on rodussa kuitenkin yleistä. Melko varhaisen vanhuusiän sydänongelmat ovat edelleen rodun vakavin ongelma. Rotujärjestö tukee rahallisesti tutkimuksia ja järjestää sydänultratutkimuksia joukkotarkastuksina.

Positiivista on alhainen sukusiitosprosentti kymmeneltä vuodelta 2,23 %. Edellistä jalostuksen tavoiteohjelmaa ei ole ollut tarvetta olennaisesti muuttaa, painopisteenä on edelleen sydänongelmien hoitaminen.

Norfolkinterrieri täyttää rotuna 60 vuotta 22.9.2024. Kanta on edelleen suppea, vaikka rotu on kaikkialla suosittu ja sitä rekisteröidään maailmanlaajuisesti melko paljon. Geneettisen monimuotoisuuden säilyttäminen rodussa on kaikkien kasvattajien tehtävä. Kansainvälinen jalostusyhteistyö laajentaa osin jalostusmahdollisuuksia lisäten kannan monimuotoisuutta Suomessa, vaikka esim. Euroopan kanta pohjaa lähes täysin englantilaisiin koiriin. Amerikkaan viedään Englannista useita jalostus- ja näyttelykoiria, joten sieltäkin on vaikeaa löytää täysin erillinjaisia koiria.

Rotujärjestö pyrkii ylläpitämään rodun terveyttä mm. jakamalla tietoa rodun terveystilanteesta teettämällä terveystarkastuksia yksittäisille koiranomistajille ja kasvattajille sekä järjestämällä rodun kasvattajille ja harrastajille joka toinen vuosi informatiivinen ja terveyteen painottuva kasvattajapäivä. Rotujärjestö seuraa aktiivisesti norfolkinterrierin sydänsairauksien kehittymistä maailmanlaajuisesti. Pehmeäkarvaisuuteen on jo olemassa poskisolutesti ja myös tästä informoidaan kasvattajia, jotta virheellisen karvanlaadun omaavia pentuja ei enää syntyisi.

Rodussa esiintyy vakavia sairauksia (eriarasteiset sydänsairaudet ja eri syöpäsairaudet) ja muunlaisia, usein esiintyviä, vähemmän haitallisia vikoja, kuten melko yleinen alapurentaan kehittyminen ennen kolmea - neljää ikävuotta. Myös ns. pehmeäkarvaisia pentuja (bam-bam) syntyy aika ajoin. Sydänsairaudet on otettava yhdeksi jalostuksen painopisteeksi, jotta kehitys ei mene huonompaan suuntaan. Ks. muilta osin Tärkeimmät suositukset jalostuskoirille esitetään kohdassa 6.2

Kuvaus rodusta ja sen käyttötarkoituksesta

Norfolkinterrieri on yksi pienimmistä terriereistä ja nykyisin puhdas seurakoira. Kätevän kokonsa ja reippaan luonteensa takia siitä on tullut rotuna hyvin suosittu. Se ei sisarrotunsa tavoin kärsi hengitysongelmista ja mielletään tästä syystä terveemmäksi. Reipas luonne on perua sen alkuperäisestä tarkoituksesta tallien rottakoirona. Metsästysvietti on sisarrotua norwichinterrieriä voimakkaampi ja norfolkinterrieri saattaa innostuessaan irtaantua kauksikin saaliinsa perässä. Se on rohkeampi ja itsenäisempi kuin norwichinterrieri.

Rodun tilanne ja jalostustavoitteet

Populaation rakenne ja jalostuspohja

Norfolkinterrierejä on rekisteröity Suomessa vuosina 2008-2022 (15 vuotta) yhteensä 1310 koiraa, keskimäärin 87 koiraa vuodessa, luvuissa on mukana tuonnit. vuosina 2013-2022 (10 vuotta) yhteensä 782 koiraa, keskimäärin 78 koiraa vuodessa, luvuissa on mukana tuonnit. Tarkasteltaessa neljän viime vuoden 2019-2022 rekisteröintimääriä on todettavissa, että rekisteröintimäärät ovat pysyneet samoina kuin kymmenen vuoden aikana. Vuosina 2019-2022 rekisteröitiin yhteensä 315 koiraa, keskimäärin 79 koiraa vuodessa.

Rodun alkuperämaahan Englantiin (UK) verrattuna rekisteröintimäärä on alhainen.

Englannin rekisteröintimäärä vuosina 2013-2022 on ollut 5341 koiraa. Pohjoismaista Suomessa rekisteröidään rotua eniten, Ruotsi on toisena. Kymmenen viime vuoden, 2013-2022 aikana on Ruotsissa rekisteröity yhteensä 741 koiraa, vuosikeskiarvo on 74 koiraa. Suomessa keskimäärin 78 koiraa vuodessa.

Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet

Luonne on yksi norfolkinterrierin viehättävimmistä ominaisuuksista, eikä sen merkitystä jalostuksessa voi liikaa korostaa. Jalostuksessa ei suositella käytettävän yksilöä, joka on näyttelyissä saanut maininnan huonosta tai epätyyppillisestä käyttäytymisestä (arka tai aggressiivinen). Tuomareiden tulisi aina hylätä tällaiset koirat arvostelussa (HYL), mutta kokemus osoittaa arvostelukäytäntöjen vaihtelevan hyvä – tyydyttävä - hylätty, tai sitten käytetään EVAa (ei voida arvostella). Arvostelujen sisältöön tulee kiinnittää huomioita sekä toivoa rehellisyyttä kasvattajilta ja omistajilta. Rodun käyttäytymistä kartoitettiin viimeksi 2021-2022 laajan kyselyn avulla. Vastauksia saatiin 127 norfolkin omistajalta. Näyttelykäyttäytymistä on mahdollista seurata näyttelyarvosteluista, jotka löytyvät rotujen arvostelutietokannasta, joka on kaikkien luettavissa rotujärjestön sivuilla.

Ihanteellisesti norfolkinterrierin tulisi olla avoin, luokse päästävä ja sosiaalinen niin ihmisiä kuin toisia koiria kohtaan, vilkas, eloisa ja toimelias, iloinen ja seurallinen, itsevarma koira. Luonteeseen kuuluu myös tietty itsepäisyys, eikä norfolkinterrierillä yleisesti ottaen ole yhtä suurta miellyttämisen halua kuin sisarrodulla, eikä se ole yhtä omistajariippuvainen.

JTO:n osio 4.2.1 Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet on laadittu edellistä tavoiteohjelmaa perusteellisemmin. Jalostustoimikunta laati vuonna 2021 – 2022 kotisivuille kyselyn, johon saatiin 128 vastausta norfolkinterrierien omistajilta. Kysely oli kattava ja sillä saatiin kerättyä suuri otos tietoa.

Terveys ja lisääntyminen

Rodun vakavin terveysongelma on sydänvial ja sittemmin lisääntyneet kasvaimet (syöpä). Edelleen on syytä kiinnittää huomiota on kiinnitettävä myös sokeina syntyneisiin pentuihin, vaikka niitä ei lukumääräisesti ole paljon suhteessa rekisteröintimääriin, mutta säännöllisin väliajoin yksittäisiä sokeita pentuja kuitenkin syntyy. Aikuisiällä muuttuvat purentatilat ovat enemmän kosmeettinen haitta, joka kuitenkin on huomioitava jalostuksessa. Aika ajoin syntyy myös pehmeäkarvaisia pentuja. Nykyisin tähän on kehitetty geenitesti ja kahta kantajaa ei tulisi yhdistää. Lisääntymisessä saattaa esiintyä yksilötason ongelmia, mutta rotuna lisääntyminen tapahtuu normaalisti. Urokset astuvat - myös kotikoirat ja nartut synnyttävät pääsääntöisesti luonnollisesti.

Ulkomuoto

Rodun ulkomuoto on Suomessa parantunut huomattavasti viimeisen vuosikymmenen aikana. Tilastoaikana 2013-2022 näyttelyissä palkittujen koirien ERI tulosten määrä on 82,33 %, EH tulosten 16,37 % ja H tulosten 1,08 % kaikista arvosteluista (yhteensä 3152 näyttelykäyntiä). Todella pitkiä ja raskaita koiria näkyy näyttelyissä enää harvemmin, mutta lyhemmän ja tiiviimmän rungon eteen on edelleen tehtävä töitä. Rodun etuosissa on paljon huomauttamista. Hentoluustoisia -ja päisiä narttuja on jonkin verran. Karvapeitteet pääosin karkeita. Suurimmalla osalla koirista on rotumääritelmän mukaiset suorat, oikein kannetut hännät. Valitettavan pieni määrä rekisteröidyistä koirista edelleen osallistuu näyttelyihin.

Tärkeimmät suositukset jalostuskoirille

Jalostukseen käytetään vain Kennelliiton koirarekisteriohjeen (voimassa 1.1.2023 lähtien) ikäisiä koiria, huomioitava 18 kk ikä nartuilla.

Jalostukseen käytetään terveystutkittuja ja näyttelyissä palkittuja koiria. Tuontiuosten lisäksi käytetään mahdollisimman suurta määrää kotimaisia, mielellään yli kolmevuotiaita uroksia. Purentavikaisia ei tule käyttää jalostukseen, eikä koiraa, jolla on todettu vähäisinkin muutos sydänstatuksessa. Ei myöskään pehmeäkarvaisia koiria periyttäneitä uroksia ilman, että parittelukumppanin pehmeäkarvaisuuden kantajageeni on selvitetty. Jalostukseen käytettäville koirille suositellaan edelleen sydän-, silmä- ja polvitarkastusten tekemistä. Sydän-tutkimusten osalta tutkimustulos ei saa olla 12 kuukautta vanhempi. Sydänkuuntelun tehostamiseen sydänultralla tulee rotujärjestö panostamaan tutkimuskorvauksen muodossa sekä järjestämällä sydänultratutkimuksia joukkotarkastuksina.

Lonkkanivelten kehityshäiriöitä ei ole rodussa pidetty ongelmana, koska oireilevista koirista on tullut vain vähän tietoa rotujärjestölle *). Rotujärjestö kannustaa ja suosittaa viemään yksittäisiä koiria ja etenkin jalostukseen käytettäviä koiria lonkkakuvauksiin etenkin, jos koiran takaliikkeissä todetaan vikaa tai koira rasittuu pitkien lenkkien aikana/jälkeen. Rotujärjestö päättää vuosittain mihin tutkimuskustannuksiin se osallistuu tukemalla taloudellisesti.

*) Vuosina 2013-2014 rekisteröitiin yhteensä 782 norfolkinterrieriä, tutkittuja näistä on 16, näistä lonkkastatus

A -kpl, B 1kpl, C 8kpl, D 4kpl ja E 3 kpl. Tutkittuja koiria on 2,05 % tilastokauden rekisteröintimäärästä. Melko vakavasta tai vakavasta lonkkanivelen kasvuhäiriöstä kärsiviä (asteet C-D-E) on tutkituista 93,75 %. Rekisteröintimääriin verrattaessa tutkittujen koirien määrä on liian alhainen, jotta tuloksista voitaisiin päätellä rodun lonkkaniveltilanne.

2. RODUN TAUSTA

Alkuperä ja käyttötarkoitus

2.1 Norfolk- ja norwichinterrierin yhteinen historia rodun kotimaassa

Norfolk- ja norwichinterrierit ovat yhden rodun, The Norwich Terrier, kaksi eri muunnosta. Olennaisena erottavana tekijänä korvien asento: norfolkillä lupat ja norwichilla pystyt. Sukulaisroduista norfolk- ja norwichinterrierillä on yhteinen kehityshistoria.

Rodun alkuperä ei ole tarkkaan selvillä, mutta näitä pieniä terrierityyppejä koiria käytettiin maataloilla tallikoirina rottien pyydystämiseen ja pienriistan metsästykseseen. Enimmäkseen ne suorittivat pyydystämistehtävänsä kuitenkin maatalojen ulkorakennuksissa. Näitä pieniä terrierejä on myös aina kasvatettu niiden luonteen ja seurakoiraominaisuuksien takia. Koiran pieni koko ja itseriittoinen, ei aggressiivinen, iloinen varma luonne haluttiin säilyttää ja näin alkoi systemaattisempi kasvatus- ja jalostustyö.

1800-luvulla Norfolk- kreivikunnassa oli mies nimeltä Doggy Lawrence. Hänellä oli pieniä punaisia tai black and tan -värisiä terrierimäisiä koiria. Yhteinen tekijä oli erittäin tasainen tyyppi. Kestikievarinpitäjä Nichols kasvatti koiria, joita hän itse alkoi kutsua norwichinterriereiksi.

Muista tärkeistä historiallisista nimistä voidaan mainita herra Read, joka oli rakastunut yhteen pieneen punaiseen matalajalkaiseen, Irlannista kotoisin olevaan terrieriin, jota kutsuttiin nimeltä Rags. Lopulta hän sai ostaa yhden Ragsin jälkeläisen ja näin kasvatus alkoi. Tämä Ragsin jälkeläinen astutettiin ruskealla staffordshiren bullterrierillä, sen jälkeen käytettiin mm. irlanninterrieriä ja bedlingtoninterrieriä. Lopullinen versio syntyi, kun herra Read käytti eräälle kasvatilleen alkuperäistä Ragsia.

Toinen merkittävä norwich-ystävä oli hevospäivä Frank Jones. Monet sen ajan kasvattajat aloittivat nimenomaan Jonesin kasvateilla. Ragsin jälkeläisiin käytettiin metsästysterrieriä ja yorkshirenterrieriä sekä vielä joitain muita rotuja. Kun tämä herra ei keksinyt nimeä tälle rodulle, oli yksinkertaisinta kutsua sitä itsensä mukaan, eli koirasta tuli Jonesin terrieri.

Ensimmäistä kertaa rotu esiteltiin Richmondin näyttelyssä vuonna 1912, jolloin mukana oli 14 rotunsa edustajaa. Vuonna 1914 vietiin Amerikkaan ensimmäiset yksilöt. Vasta vuonna 1932 Englannin Kennelklubi hyväksyi rodun ja rekisteröinnit alkoivat. Muutama vuosi myöhemmin, vuonna 1936, myös Amerikan Kennelklubi hyväksyi rodun. Nämä vuodet olivat siis alku määrätietoiselle rodun jalostukselle sekä Englannissa että Amerikassa. Aika pitkään sallittiin norwicheilla joko pystyt tai luppakorvat. 1930-luvulla alkoi kiinnostus näyttelyä kohtaan kasvaa ja tilanne korvien suhteen oli muuttumassa. Näyttelyissä pystykorvaiset norwichit olivat suosittumia kuin luppakorvaiset, vaikka luppakorvaisten norwichien rekisteröintimäärät olivat huomattavasti suuremmat. Englannissa näyttelyissä jaettavien sertifikaattien (Challenge Certificate) määrä rodulle vuosittain määräytyy rekisteröintimäärien perusteella. Rotumääritelmässä sanottiin, että mikäli kehässä oli kaksi samanarvoista koiraa, oli etusija annettava pystykorvaiselle. Näin pystykorvaisia alettiin ikään kuin itsestään pitää norwichinterrierinä rotujen erottamisen ollessa ajankohtaista. Pystykorvaiset norwichit voittivat suurimman osan jaetuista sertifikaateista. Tämä epäsuhta rekisteröintien ja jaettujen sertifikaattien välillä oli yksi tärkeä osasyy rodun erottamiseksi kahdeksi eri roduksi korvien asennon perusteella. Kuitenkin vasta vuonna 1964, syyskuun 22. päivänä Englannin Kennelklubi erotti rodut kahdeksi eri roduksi korvien asennon mukaan.

Norfolkinterrierin oma historia rodun kotimaassa alkoi siis virallisesti vasta vuonna 1964, jolloin rotu erotettiin norwichinterrieristä korvien perusteella ja se sai oman rotunimensä. Tosin kasvattajat Englannissa olivat jo 30-luvulta asti pääsääntöisesti astuttaneet vain luppakorvia keskenään ja pystykorvia keskenään. Sillä jo varhaisessa vaiheessa huomattiin korvien asento-ongelmien lisääntyvän, jos kahta korvanlaatua astutettiin keskenään.

Rotujen taustalla olevat koirarodut ja -tyypit ovat näin ollen painottuneet vaikutuksiltaan hieman erilaisina rotujen välillä ja selvittävät osaltaan tämänkin päivän koirissa esiintyviä erityispiirteitä ja rotujen välisiä eroavaisuuksia. Norfolk-rodun kehityksessä vaikuttavat luppakorvaiset rodut: glen of maalinterrieri, irlanninterrieri, borderterrieri,

lyhytkarvainen mäyräkoira ja sealyhaminterrieri. Suurin osa näistä roduista on joko pitkärunkoisia tai pitkä- ja kapeakalloisia. Näiden suurempi vaikutus norfolkin taustalla tekee vaikeammaksi saada norfolkista kompaktia ja lyhytrunkoista sekä saada niiden päästä vaaditun lyhyttä, kuono-osasta vahvaa ja lyhyttä ja kallosta riittävän leveää.

Merkittävin rodun ensimmäisistä kasvattajista on Marion Sheila Scott Macfie, kennel Colonsay, joka kasvatti luppakorvaisia norwicheja rodun hyväksymisestä hieman yli sen ajankohdan, jolloin rodut erotettiin kahdeksi eri roduksi, vuosina 1933-1965. Sheila Macfie taisteli kiivaasti rotujen erottamisen puolesta ja oli yksi johtohahmoista, joka sai sen viimein läpi. Colonsay norfolkit olivat voimakkaasti vaikuttamassa muun muassa seuraavien rodun alkuaikojen tärkeiden kenneleiden syntyyn: Victor Page, kennel Waveney Valley (1942 – 1959), Marjorie Bunting ja myöhemmin tyttärensä Lesley Crawley kennel Ragus (1943 -) ja Alice Hazeldine, kennel Ickworth (1965 – 1981). Kennel Waveney Valley taas vaikutti voimakkaasti Joy Taylorin kennel Nanfan (1953 – 2006) kantakoirissa.

2.2 Norfolkinterrierin historia Suomessa

Ensimmäiset koirat Suomessa

Suomen ensimmäiset 'norfolkit' syntyivät norwichinterrierivanhemmista Gitta Ringwallin Black Spot -kennelissä. Nämä olivat kuitenkin luppakorvaisia norwicheja – eivät norfolkkeja, koska rodut oli erotettu jo virallisesti omikseen ennen näiden pentujen syntymää.

Ensimmäiset rekisteröidyt norfolkinterrierit toi maahan Kirsti Wuorimaa (Bremer) of Woodhill -kenneliinsä vuonna 1971. Tällöin tuli narttu POHJ MVA Ickworth Phyllis, ja myöhemmin tuli narttu Ravenswing Facetations kantavana Ravenswing Fleet Leaderille. Yhdistelmästä syntyi vain yksi pentu. Näille koirille perustuu rodun maahantuojan pienimuotoinen kasvatustyö. Kuuluisin Woodhill -koira on ehdottomasti narttu KANS POHJ MVA Jail Bait of Woodhill, joka oli yksi 80-luvun menestyksekkäimmän kennelin, Gainsay myöhemmistä kantanartuista.

Päivi Avotietä voidaan pitää norfolk-rodun varsinaisena kehittäjänä Suomessa. Hän panosti rodun eteen tuomalla Suomeen merkittäviä jalostusuroksia ja kasvattamalla laadukkaita koiria laajalla volyymilla. Yhä edelleen hänen kasvattamiensa Suomen muotovalioiden lukumäärä on kolmen parhaan joukossa, vaikka aikaa aktiivisesta kasvatustyöstä on kulunut jo pitkälti yli 20 vuotta. Lisäksi valioituneita Gainsay koiria on ulkomailla iso joukko, ja ne ovat levinneet laajalle voitokkaina ympäri maailmaa. Hänen tuontiuroksistaan mm. vuonna 1981 syntyneet Road Stars Roadrocker ja Stall Mascot Airmail ovat varmasti arvokkaimmat urokset rodun alkuvuosina Suomessa, samoin 1976 syntynyt narttu Cracknor Country Style. Kennel Gainsayn kantakoirat olivat pääasiassa rodun kahdesta tärkeästä linjasta Ragus ja Nanfan.

Suomeen tuli Allright -kennelistä Saksasta uros Allright Indian Buckwheat, jota käytettiin paljon ja myöhemmin 90-luvulla samasta kennelistä uros Allright Windwalker ja Allright Gimcrack (jalostuslaina), joilla oli lukuisa määrä pentueita. Allright -kennelin kantakoirissa vaikuttivat voimakkaasti Ickworth- ja Nanfan-linjat.

90-luvun alussa tulivat rodun kotimaasta uros Jaeva Buccaneer ja narttu Jaeva Rough Cider, jotka molemmat ovat laajentaneet Suomessa olevaa kantaa. Jaeva-kennelin koirat perustuvat Ragus -linjan koiriin.

90-luvun leimaavin jalostusuros oli niin ikään rodun kotimaasta tuotu Nanfan Joystick. Yllä mainittujen urosten vaikutus rodun kehitykseen Suomessa on ollut suuri.

Rodun kehitys nykyiseen muotoonsa

Rodun tyyppi ei ole alkuajoista olennaisesti muuttunut. Karvapeite on nykykoirilla runsaampi ja koirat trimmataa kauniisti. Entisaikojen norfolkien karva oli niin karkeaa ja kovaa, ettei niitä juurikaan tarvinnut trimmata. Rakenne on ehkä tullut hieman raskaammaksi / runko syvemmäksi.

Kuvat vasemmalla 1900-luvun koirasta ja oikealla nykypäivän norfolkeista.

1972 Ch Nanfan Thistle

Norfolkinterrieri hankitaan perhe- ja seurakoiraksi, ei niinkään aktiiviharrastekoiraksi. Vakavasti kasvatustyöhön suhtautuvilla kasvattajilla on vaikeuksia löytää pennunostajia, jotka olisivat kiinnostuneita tulemaan näyttelyihin ja Suomessa valitettavan iso prosentti syntyneistä pennuista häviää kotikoiriksi, jolloin tavoitteellinen rodun seuraaminen ja parantaminen on hankalaa. Kotikoiralle on tärkeintä sen käyttäytyminen ja oikean luonteen vaaliminen rodussa on tärkeää. Myös tähän voidaan jalostusvalinnoilla vaikuttaa.

Eri linjat

Suomeen aikanaan tulleet ensimmäiset koirat ovat kaikki olleet lähtöisin rodun kotimaasta. Amerikasta tulleita tuonteja ei juurikaan ole ollut, tai niiden vaikutus on ollut vähäinen. Myös myöhemmin muista maista tuodut koirat pohjaavat kaikki englantilaisiin linjoihin. Rotu on nuori, täyttää 60 vuotta vuonna 2024.

Koiramäärän kehitys / rekisteröinnit vuodesta 1971

Ensimmäinen Suomessa syntynyt pentue rekisteröitiin vuonna 1972, yksi pentu of Woodhill –kenneliin. Samana vuonna rekisteröitiin myös pennun maahan tuotu emä. Vuosien 1976-1989 aikana rekisteröitiin tuontien lisäksi seuraavien kasvattajien pentueita Lecibcsin, Gainsay, Aples, Mainly, Marlenes ja Porrigito. Näiden vuosien jälkeen kasvattajien ja pentueiden lukumäärä on lisääntynyt, mutta hyvin maltillisesti. Tuontikoirien määrä on asettunut 2-3 koiran vuositason.

1971	1	1981	6	1991	42	2001	78	2011	124	2021	83
1972	2	1982	17	1992	67	2002	111	2012	99	2022	82
1973	5	1983	4	1993	57	2003	96	2013	82		
1974	0	1984	22	1994	81	2004	89	2014	78		
1975	1	1985	13	1995	97	2005	83	2015	116		
1976	7	1986	17	1996	59	2006	75	2016	62		
1977	0	1987	16	1997	64	2007	93	2017	62		
1978	2	1988	11	1998	69	2008	114	2018	67		
1979	6	1989	34	1999	69	2009	115	2019	65		
1980	0	1990	26	2000	76	2010	76	2020	85		

3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

Nykyinen rotua harrastava yhdistys/järjestö ja aiemmat rotujärjestöt

3.1 Rotujärjestön historia

Suomen Norwichin- ja Norfolkinterrierit r.y. perustettiin vuonna 1986. Yhdistys on ollut Suomen Terrierijärjestön jäsen vuodesta 1988 ja Rotua harrastava yhdistys vuodesta 1991. Vuonna 1997 Suomen Kennelliitto myönsi kerholle rotujärjestön aseman.

Jäsenmäärä kasvoi aina vuoteen 2011 asti ja vuodet 2011-2017 olivat jäsenmäärien huippuvuodet jokavuotisen jäsenmäärän ollessa yli tuhat jäsentä. Nyt trendi on ollut laskeva vuosien 2018-2022 aikana. Vuoden 2021 jäsenmäärä oli 882 ja vuoden 2022 865 jäsentä. Viisi vuosijäsentä, joukossa sekä suomalaisia että ulkomaalaisia, asui vuoden 2022 lopussa ulkomailla.

Rotumme ovat levinneet ympäri maan, samoin kerhon jäseniä asuu kaikkialla Suomessa. Tietyntylaisia keskittymiä on kuitenkin havaittavissa: eniten jäseniä on pääkaupunkiseudulla sekä Turun ja Tampereen alueella.

Tiedotus. Rotujärjestön kotisivut uusittiin vuonna 2022, osoite www.nnterrierit.fi. Yhdistyksellä on myös viralliset Facebook -sivut Suomen Norwichin- ja Norfolkinterrierit ry sekä epävirallinen, kaikille avoin julkaisukanava Norwichin- ja Norfolkinterrierit, joka toimii vilkkaasti keskustelu- ja kuvafoorumina.

Rodusta kiinnostuneet ohjataan olemaan yhteydessä suoraan kasvattajiin, koska rodun suosio on edelleen suuri eikä välitykseen asti tulevia pentuja ole. Sääntömuutoksen jälkeen on pidetty yksi vuosikokous keväällä. Vuosikokouksen yhteydessä järjestetään kasvattajille ja rodun harrastajille joka toinen vuosi yhteinen kasvattajapäivä, jossa käsitellään ajankohtaisia rodun asioita ja asiantuntijat luennoivat rodun terveystilanteesta ja muista ajankohtaisista asioista. Vastuulliset hallitukset ovat hoitaneet yhdistyksen taloutta hyvin.

Rotua harrastavan yhdistyksen tai järjestön jäsenmäärä ja sen kehitys

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kunniajäsen	3	3	3	2	2	4	3	4	4	3
Ainiaisjäsen	10	10	10	11	11	11	10	10	10	10
Vuosijäsen	1012	919	994	978	944	807	747	833	816	801
Vuosijäsen ei Suomessa asuva	22	27	11	11	13	13	13	7	5	5
Tuomarijäsen	38	36	40	40	45	46	46	47	47	46
Kannattajajäsen	24	8								
YHTEENSÄ KAIKKI	1047	1023	1058	1042	1015	881	819	901	882	865

Jäsenmäärä on ollut keskimääräisesti kasvujohteinen vuosina 2013-2017 ja jäsenmäärän selkeä lasku on ollut todettavissa vuosina 2018-2022.

Jalostusorganisaation rakenne ja jalostustoimikunnan tehtävät

Jalostustoimikunta toimii rotujärjestön hallituksen alaisuudessa. Vuosikokous hyväksyy hallituksen esittämän jalostustoimikunnan puheenjohtajan, joka kokoaa toimikunnan jäsenet, jossa on puheenjohtajan lisäksi vähintään kaksi norfolk- ja kaksi norwichedustajaa. Hallitus hyväksyy jalostustoimikunnan kokoonpanon.

Jalostustoimikunnan puheenjohtaja ja siten myös jalostustoimikunta valitaan vuosittain.

Jalostustoimikunnan jäsenten tulee olla täysi-ikäisiä rotujärjestön jäseniä, joilla on mielellään useampivuotinen kasvatustyö / kokemus rodusta. Toimikunnan jäseniltä edellytetään rodun, sen historian, käyttötarkoituksen ja anatomian vahvaa tuntemusta sekä jalostuksen pääperiaatteiden osaamista (jalostusneuvojan peruskurssin suorittaminen suositeltavaa). Heidän tulee toimia omassa koiranpidossaan moitteettomasti ja noudattaa sovittuja sääntöjä. Jäseniltä vaaditaan myös yhteistyökykyä, luottamuksellisuutta ja objektiivisuutta toiminnassaan.

Toimikunta opastaa, ohjaa ja neuvoo jäsenistöä jalostukseen liittyvissä asioissa ja antaa jalostusneuvontaa kaikille sitä pyytävälle. Sopivia yhdistelmiä suositellessaan jalostustoimikunnan tulee ottaa huomioon kaikki käytettävissä oleva tieto. Toimikunta vastaa antamistaan ohjeista kokonaisuutena, eikä yksittäisellä jäsenellä ole oikeutta antaa jalostusta koskevia lausuntoja.

Se osallistuu aktiivisesti rodun perinnöllisten sairauksien kartoittamiseen keräämällä mahdollisimman kattavasti tietoa rodun tilanteesta. Tieto tallennetaan ja julkaistaan siten, että sitä voidaan hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla. Jalostustoimikunta kerää vuosittain tai jatkuvina kyselyinä tietoa rodun terveydestä ja koirien käyttäytymisestä. Kyselyt tullaan liittämään jatkuvasti täytettävänä myös uusituille kotisivuille vuonna 2023.

Näyttelytulokset ja koirien arvostelut kirjataan ylläpidettävään Arvostelutietokantaan, jonka tiedot löytyvät kotisivuilta. Jalostustarkastus on järjestetty kaksi kertaa. Ensimmäisellä kerralla, vuonna 2018 käytettiin Kennelliiton jalostustarkastuskaavaketta, joten tulokset on kirjattu myös Kennelliiton sivuille. Tarkastajat olivat Johan Juslin ja

Marja Salminen. Toisen jalostustarkastuksen, vuonna 2020 tulokset ovat epävirallisia, koska silloin käytettiin omaa kaavaketta, jota kuitenkaan ei vielä ole hyväksytetty Kennelliitossa. Tarkastajat olivat Kirsi Nieminen ja Marja Salminen.

Rodun kanta on pieni ja lähes kaikki urokset ovat toimikunnan tietoisuudessa, joten kaikki mahdolliset käyttökelpoiset urokset pyritään aina selvittämään jalostustiedusteluihin vastattaessa. Norfolkinterrierien jalostuskäytössä olevat koirat ovat lähes 100 % silmien ja polvien osalta tutkittuja. Tutkimukset perustuvat vapaaehtoisuuteen.

Myös norfolkinterrierien verinäytteitä kerätään geenipankkiin rotujen yhteisen alkuperän ja lyhyen erillisen historiansa johdosta. Näytteitä taltioidaan myös norfolkinterrierin sairauksien geenikartoitukseen tulevaisuudessa. Jalostustoimikunta vastaa vuosittain järjestettävän NN-koirakilpailun pistelaskuista ja tulosten julkaisemisesta.

4. RODUN NYKYTILANNE

4.1. Populaation rakenne ja jalostuspohja

4.1.1 Populaation rakenne

Rodun perinnöllinen monimuotoisuus tarkoittaa sen geenimuotojen (alleelien) runsautta. Puhutaan myös jalostuspohjan laajuudesta.

Mitä monimuotoisempi rotu on, sitä useampia erilaisia versioita sillä on olemassa samasta geenistä. Tämä mahdollistaa rodun yksilöiden geenipareihin heterotsygotiaa, joka antaa niille yleistä elinvoimaa ja suojaaa monen perinnöllisen vian ja sairauden puhkeamiselta. Monimuotoisuus on tärkeää myös immuunijärjestelmässä, jonka geenikirjon kapeneminen voi johtaa esimerkiksi tulehdussairauksiin, autoimmuunitauteihin ja allergioihin. Jalostus ja perinnöllinen edistymisenkin ovat mahdollisia vain, jos koirien välillä on perinnöllistä vaihtelua.

Suurilukuinen koirarotu on monimuotoisuudeltaan suppea, jos vain pientä osaa rodun koirista ja sukulinjoista on käytetty jalostukseen tai jos rodussa on koiria, joilla on rodun yksilömäärään nähden liian suuret jälkeläismäärät. Tällaiset koirat levittävät haitalliset mutaatioalleelinsa vähitellen koko rotuun, jolloin jostakin yksittäisestä mutaatiosta saattaa syntyä rodulle uusi tyyppivika tai -sairaus. Vähitellen on vaikea löytää jalostukseen koiria, joilla ei tätä mutaatiota ole. Ihannetilanteessa jalostukseen käytetään koiria tasaisesti rodun kaikista sukulinjoista.

Monimuotoisuutta turvaava suositus yksittäisen koiran elinikäiselle jälkeläismäärälle on pienilukuisissa roduissa enintään 5 % ja suurilukuisissa enintään 2-3 % laskettuna rodun neljän vuoden rekisteröintimäärästä. Jos rodussa rekisteröidään neljän vuoden aikana yhteensä 1000 koiraa, ei yksittäinen koira saisi olla vanhempana useammalle kuin 20-50 koiralle. Toisen polven jälkeläisiä koiralla saisi pienilukuisissa roduissa olla korkeintaan 10 % ja suurilukuisissa 4-6 % laskettuna neljän vuoden rekisteröinneistä.

[MMT Katariina Mäki 5.8.2013]

Yksittäisen koiran penturekisteröintien enimmäismäärä käytettäessä suurilukuisten enimmäisprosenttia, 3%.

2019-2022	315 josta 3 % on 9,45	-> 9
2015-2018	307 josta 3 % on 9,21	-> 9
2011-2014	383 josta 3 % on 11,49	-> 11

Yksittäisen koiran toisen polven penturekisteröintien enimmäismäärä käytettäessä suurilukuisten enimmäisprosenttia 6 %.

2019-2022	315 josta 6 % on 18,90	-> 19
2015-2018	307 josta 6 % on 18,42	-> 18
2011-2014	383 josta 6 % on 22,98	-> 23

Tarkasteltaessa rekisteröintimääriä (kotimaiset pentueet) suhteessa urosten ja narttujen keskimääräiseen jalostusikäen (sukupolven pituus) nousee monimuotoisuutta turvaava jälkeläismäärä / jalostuskoira ajanjaksolla 2013-2022 lukuun 19,94 > 20 jälkeläistä. Tämä on tilastolliseen laskelmaan perustuva lukumäärä, jota voitaisiin pitää korkeimpana mahdollisena jälkeläismääränä / jalostuskoira.

Jalostuskoiran jälkeläisten monimuotoisuutta turvaava jälkeläismäärä on välillä 9-20

Taulukko 1. Vuositilasto – rekisteröinnit

Rekisteröintimäärät, pennut ja tuontikoirat, pentueet, pentuekoko ja kasvattajat

Keskimääräinen jalostuskäytön ikä urokset, nartut

Vuositalasto	20 22	20 21	20 20	20 19	20 18	20 17	20 16	20 15	20 14	20 13
Pennut (kotimaiset)	78	82	83	64	64	59	60	110	76	80
Tuonnit	4	1	2	1	3	3	2	6	2	2
Rekisteröinnit yht.	82	83	85	65	67	62	62	116	78	82
Pentueet	27	27	27	21	23	21	20	37	25	26
Pentuekoko	2,9	3,0	3,1	3,0	2,8	2,8	3,0	3,0	3,0	3,1
Kasvattajat	17	18	21	14	19	16	16	24	22	16
Jalostukseen käytetyt urokset keskimääräinen jalostuskäytön ikä	3 v 9 kk	5 v 9 kk	4 v 9 kk	4 v 1 kk	3 v 10 kk	4 v 5 kk	4 v 3 kk	3 v 9 kk	3 v 8 kk	3 v 7 kk
Jalostukseen käytetyt nartut, keskimääräinen jalostuskäytön ikä	3 v 8 kk	4 v 3 kk	3 v 11 kk	4 v 2 kk	3 v 10 kk	3 v 7 kk	4 v 1 kk	4 v 1 kk	3 v 7 kk	3 v 9 kk

Urosten keskimääräinen jalostuskäytön ikä 10 vuoden ajalta on 3v 11,4 kk = 3,95v

Narttujen keskimääräinen jalostuskäytön ikä 10 vuoden ajalta on 3v 10,6 kk = 3,88v

Jalostuskoirien keskimääräinen jalostuskäytön ikä (molemmat sukupuolet) on 3,92 v

Tätä lukua, hieman alle 4 vuotta, voidaan pitää koirasukupolven pituutena norfolkinterrieri rodussa.

Rodun rekisteröintimäärät ovat kymmenen viime vuoden aikana olleet melko tasaiset, yhteensä tämän ajanjakson aikana on rekisteröity kotimaisia pentuja 756 koiraa, keskimäärin 75,6 > 76 koiraa vuodessa. Yhteensä rekisteröintejä on ollut 10 vuoden aikana 782, keskimäärin 78,2 > 78 koiraa vuodessa, luvussa on silloin myös tuonnit.

Jakautuminen linjoihin

Rodulla ei ole todettavissa eri linjoihin jakautumista. Kasvattajat ovat tuoneet maahan koiria useista eri kenneleistä eri maista, mutta Suomessa koirien mahdolliset linjaerot ovat sekoittuneet. Vaikka rotu on säilyttänyt paremmin alkukantaiset ominaisuutensa kuin sisarrotu norwichinterrieri, on rodun nykyinen käyttötarkoitus puhtaasti seurakoira.

Tuontikoirien vuosittainen lukumäärä

Tuontikoiria on rekisteröity viidentoista vuoden aikana tasaisesti 2-3 tuontikoiran verran vuodessa. Tuontikoirien määrä kaikista rekisteröinneistä on tilastokauden ajalta ollut 3,57 % ja viimeisten neljän vuoden ajalta 2,54 %.

Koiria on tuotu Suomeen 2019-2022, viimeisen neljän vuoden aikana Ruotsista 3, Saksasta 2 ja Espanjasta, Latviasta ja Hollannista kustakin 1 koira.

Rodun jalostusurosten ja -narttujen ikä

Keskimääräinen jalostuskäytön ikä, jota voidaan pitää arvioina rodun keskimääräisestä sukupolven pituudesta, on pysynyt lähes vakiona sekä uroksilla että nartuilla vuosien 2013-2022 tilastotiedon perusteella. Uroksilla se on ollut keskimäärin 4,03 vuotta ja nartuilla 3,89 vuotta, keskiarvo 3,96. Verrattaessa edellisen JTO:n keskimääräisiä jalostusiän lukuja, on se uroksilla noussut (aikaisemmin 3,4 v) ja vastaavasti nartuilla myös hieman noussut (3,7 v). Keskimääräinen jalostusikä kummassakin sukupuolella on hyvä, mahdolliset terveydelliset ongelmat on ehditty havaita ja vapaaehtoiset terveystutkimukset tehdä. Urosten ja narttujen yhteinen keskimääräinen jalostusikä on 3,96 v.

Tietoa sukusiitoksesta

Sukusiitoksessa pentueen vanhempina käytettävät koirat ovat keskenään sukua. Sukusiitoksena pidetään serkusten tai läheisempien sukulaisten yhdistämistä. Sukusiitos kasvattaa riskiä perinnöllisten sairauksien esilletuloon.

Koiran sukusiitosaste on puolet sen vanhempien välisestä sukulaisuussuhteesta. Isä-tytär -parituksessa jälkeläisten sukusiitosaste on 25 %, puolisisarparituksessa 12,5 % ja serkusparituksessa 6,25 %. Sukusiitos vähentää heterotsygoottisten geeniparien osuutta jokaisessa sukupolvessa sukusiitosasteen verran, joten esimerkiksi puolisisarparituksessa jälkeläisten heterotsygotia vähenee 12,5 %. Myös todennäköisyys haitallisten resessiivisten

ongelmien esiintuloon on puolisarparituksessa 12,5 %.

Tutkimuksissa on todettu sukusiitoksen haittavaikutusten alkavan näkyä eläimen sukusiitosasteen ylittäessä 10 %. Silloin todennäköisyys hedelmällisyyden ja elinvoiman heikkenemiseen kasvaa, ja nähdään esimerkiksi lisääntymisvaikeuksia, pentukuolleisuuden nousua, pentujen epämuodostumia, vastustuskyvyn heikkenemistä sekä tulehdusalttiutta. Ilmiötä kutsutaan sukusiitostaantumaksi. Jos sukusiitosaste kasvaa hitaasti monen sukupolven aikana, haitat ovat pienemmät kuin nopeassa sukusiitoksessa eli lähisukulaisten yhdistämisessä.

Sukusiitosasteen suuruus riippuu laskennassa mukana olevien sukupolvien määrästä, joten vain sellaisia sukusiitosasteita voi verrata keskenään, jotka on laskettu täsmälleen samalla sukupolvimäärällä. Jalostuksessa suositellaan neljän-viiden sukupolven perusteella lasketun sukusiitosasteen pitämistä alle 6,25 %.

[MMT Katariina Mäki 5.8.2013]

Rodun vuosittainen sukusiitosaste

	k.a. 10v	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Sukusiitosprosentti	2,227 %	2,83	1,90	3,04	1,62	2,03	2,33	2,51	2,27	1,90	1,84

Rodun sukusiitosprosentti on alentunut edellisestä JTO:n tilastosta, keskiarvosta 3,61% keskiarvoon 2,23%.

Kehityssuunta on ollut oikea. Kymmenen vuoden tarkastelujakson keskiarvo on hyvä. Rodun sukusiitosprosentin keskiarvo on liikkunut välillä 1,62 % – 3,04 %.

Viimeisenä kahtena vuotena sukusiitosprosentti on ollut keskimäärin 2,37 %.

Tilaston perusteena on käytetty Jalostustietokannan sukusiitosasteita ja on huomioitava, että ne on ainakin tuontikoirien osalta osin laskettu puutteellisten sukupolvitietojen mukaisesti, joten luvut ovat aliarvioita.

Rodun sukusiitosprosentin keskiarvoa pitkältäkään aikaväliltä ei voida Jalostustietokannan mukaan pitää korkeana.

Taulukko 2. Jalostuspohja per sukupolvi

4.1.2. Jalostuspohja

Vuositolasto -jalostuspohja	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Pentueet	27	27	27	21	23	21	20	37	25	26
Jalostukseen käytetyt eri urokset	18	16	15	15	16	20	14	23	19	16
Jalostukseen käytetyt eri nartut	27	27	27	21	23	21	20	37	25	26
Isät/emät	0,67	0,59	0,56	0,71	0,70	0,95	0,70	0,62	0,76	0,62
Tehollinen populaatio	31	29	28	25	27	28	23	41	30	29
	57%	54%	52%	60%	59%	67%	57%	55%	60%	56%
Uroksista käytetty jalostukseen	0 %	2 %	23 %	4 %	8 %	10 %	10 %	15 %	14 %	10 %
Nartuista käytetty jalostukseen	0 %	0 %	10 %	32 %	23 %	45 %	32 %	33 %	34 %	47 %
Per sukupolvi 4 vuotta										
Pentueet	102	98	92	85	101	103	108	120	122	122
Jalostukseen käytetyt eri urokset	38	34	40	44	48	53	48	49	43	42
Jalostukseen käytetyt eri nartut	75	72	73	66	80	79	85	86	93	92
Isät/emät	0,51	0,47	0,55	0,67	0,60	0,67	0,56	0,57	0,46	0,46
Tehollinen populaatio	75	70	76	75	87	91	90	92	89	88
	37%	36%	41%	44%	43%	44%	42%	38%	36%	36%
Uroksista käytetty jalostukseen	7 %	9 %	12 %	8 %	11 %	13 %	13 %	14 %	12 %	13 %
Nartuista käytetty jalostukseen	10 %	15 %	26 %	34 %	34 %	36 %	36 %	34 %	32 %	36 %

Jalostukseen käytettyjen urosten ja narttujen osuus syntyneistä

Isät/emät -luku

Isät/emät suhdeluku vaihtelee vuosittain 0,46 ja 0,67 välillä, keskiarvona 0,55 per sukupolvi. Tämä tarkoittaa sitä, että astutettua kymmentä narttua kohti on käytetty 5-7 eri urosta vuosittain tarkasteltuna per sukupolvi. Jos jokaista narttua kohti olisi käytetty eri urosta, suhdeluku on silloin 1,00.

Edellisen JTO-kauden 10 vuoden isät/emät suhdeluku vaihteli 0,42 ja 0,59 välillä, keskiarvon ollessa 0,51 per

sukupuolvi. Tällöin on käytetty 4-6 urosta astutettua kymmentä narttua kohden. Tilanne on hieman parantunut edellisestä kymmenestä vuodesta.

Yhteensä eri uroksia on vuosina 2013-2022 käytetty 84 eri urosta. Vuosina 2003-2012 oli käytetty 86 eri urosta. Luku on pysynyt lähes samana.

Isät/emät suhdeluku on rodulla liian matala. Jalostuksessa käytettyjen eri urosten lukumäärä on alhainen, eikä se viimeisten vuosien kohdalla osoita suurtakaan paranemisen merkkiä. Tämä on JTO:n seurannassa ja rodun jalostuksessa otettava vakavasti huomioon.

Tietoa tehollisesta populaatiokoosta

Tehollinen populaatiokoko on laskennallinen arvio rodun perinnöllisestä monimuotoisuudesta. Se on yliarvio todellisesta. Yksinkertaistaen voidaan sanoa, että tehollinen populaatiokoko kertoo kuinka monen yksilön geenimuotoja tietyssä rodussa tai kannassa on. Esimerkiksi lukema 50 tarkoittaa, että rodun sukusiitosaste kasvaa yhtä nopeasti kuin jos rodussa olisi 50 tasaisesti jalostukseen käytettyä koiraa. Mitä pienempi tehollinen koko on, sitä nopeammin rodun sisäinen sukulaisuus kasvaa ja perinnöllinen vaihtelu vähenee. Samalla sukusiitoksen välttäminen vaikeutuu.

Sama toisinpäin: mitä suurempi rodun tehollinen populaatiokoko on, sitä paremmin perinnöllinen vaihtelu rodussa säilyy.

Laskelmat tehdään sukupolvea kohden

Kun tehollista kokoa arvioidaan jalostuskoirien lukumääristä tai rekisteriaineistojen sukutauluista, laskelmat tehdään aina sukupolvea kohden. Sukupolven pituus on seurakoirilla kolmesta neljään ja käyttökoirilla viisi vuotta.

Nyrkkisääntönä on, että tehollinen koko on enintään neljä kertaa tänä aikana jalostukseen käytettyjen, eri sukuisten urosten lukumäärä.

Jalostuskoirien lukumäärän perusteella laskettu tehollinen koko on aina yliarvio, koska kaava olettaa, etteivät jalostuskoirat ole toisilleen sukua ja että niillä on tasaiset jälkeläismäärät. Parempi tapa arvioida tehollista populaatiokokoa perustuu rodun keskimääräisen sukusiitosasteen kasvunopeuteen, mutta tämä kaava toimii vain suljetulle populaatiolle ja aineistolle, jossa sukupuut ovat hyvin pitkiä.

Kennelliiton jalostustietojärjestelmässä Koiranetissä käytettävää jalostuskoirien lukumääriin perustuvaa laskentakaavaa on hieman muokattu, jotta se huomioisi paremmin jalostuskoirien epätasaiset jälkeläismäärät.

Jalostustietojärjestelmässä käytetään kaavaa $N_e = 4 * N_u * N_n / (2 * N_u + N_n)$, jossa

- N_u on neljän vuoden aikana käytössä olleiden eri jalostusurosten ja
- N_n neljän vuoden aikana käytössä olleiden eri jalostusnarttujen lukumäärä.

Tehollista kokoa voidaan arvioida myös rodun koirista otettujen dna-näytteiden avulla.

Paras tapa säilyttää perinnöllistä vaihtelua ja estää perinnöllisten sairauksien kasaantuminen on välttää yksittäisen yksilön runsasta jalostuskäyttöä.

Jos rodun tehollinen koko on alle 50 - 100, rodusta häviää geenimuotoja niin nopeasti, ettei luonto pysty tasapainottamaan tilannetta. Silloin on keskityttävä säilyttämään mahdollisimman monen yksilön geenejä käyttämällä mahdollisimman useaa eri koiraa jalostukseen ja huolehtimalla, että niiden jälkeläismäärät pysyvät tasaisina. Toisaalta suurimmalla osalla roduistamme on kantoja myös ulkomailla, jolloin voi olla mahdollista tuoda maahamme "uutta verta". Monella rodulla ulkomailta ei kuitenkaan ole saatavissa sen erilaisempaa geenimateriaalia kuin kotimaastakaan.

[MMT Katariina Mäki 31.10.2013]

Rodun tehollinen populaatiokoko

Rodussa on käytetty pientä määrää uroksia jalostukseen, tehollinen populaatiokoko vuosina 2013-2022 ollut melko tasainen ja tasoltaan huono, keskiarvo on 83,3. Viimeisenä neljänä vuonna tehollinen populaatiokoko on edelleen laskenut, keskiarvo 74,0. Kehityssuunta on huono. Tuloksia tarkasteltaessa on kuitenkin huomioitava, ettei laskentakaava huomioi jalostuskoirien epätasaisia jälkeläismääriä eikä keskinäisiä sukulaisuuksia.

Taulukko 3. Viimeisen 10 vuoden aikana jalostukseen runsaimmin käytetyt 30 urosta, joilla on vähintään 9 jälkeläistä.

Rekisteröintivuodet 2013-2022

Jalostusurokset

#	Uros	Tilastointiaikana				Toisessa polvessa		Yhteensä	
		Pentu-eita	Pen-tuja	%-osuus ▼	kumu-lat.%	Pentu-eita	Pen-tuja	Pentu-eita	Pen-tuja
1	JAEVA TO BE FRANK ikä 10 vuotta	17	51	6,75%	7%	11	25	17	51
2	ALLRIGHT WILD LION ikä 7 vuotta	10	32	4,23%	11%	15	45	10	32
3	MAINLY QUILTS COMFREY ikä 6 vuotta	8	31	4,10%	15%	2	7	8	31
4	JIFFY DIPLOMATIC IMMUNITY ikä 5 vuotta	11	28	3,70%	19%	1	4	12	30
5	HOOLIGAN HAT TRICK ikä 5 vuotta	8	28	3,70%	22%	9	26	8	28
6	JAEVA CREDIT CRUNCH kuollut v.2020	7	26	3,44%	26%	48	134	20	74
7	BLAKENS LOOK THE PART ikä 6 vuotta	8	25	3,31%	29%	6	17	8	25
8	FONTANESI DIAMOND GEEZER AT JAEVA ikä 10 vuotta	7	23	3,04%	32%	2	5	7	23
9	ADORABEL RED KING kuollut v.2021	8	21	2,78%	35%	14	40	8	21
10	HOOLIGAN HAMILTON ikä 6 vuotta	6	19	2,51%	38%	1	1	6	19
11	PORRIGITO GIPSY KING ikä 9 vuotta	6	18	2,38%	40%	2	6	6	18
12	PORRIGITO GIMP ikä 9 vuotta	6	18	2,38%	42%	18	63	6	18
13	HEILURIHÄNNÄN ANGEL CAKE kuollut v.2022	4	17	2,25%	45%	8	24	12	39
14	HEILURIHÄNNÄN SHAKE RATTLE AND ROLL ikä 5 vuotta	4	17	2,25%	47%	3	6	4	17
15	BELLEVILLE BURNING PASSION ikä 12 vuotta	6	16	2,12%	49%	11	31	6	16
16	ROTEWAN JUPPI kuollut v. 2018	5	16	2,12%	51%	1	2	5	16
17	JAEVA MADE IN GOLD ikä 11 vuotta, ei käytettävissä	5	16	2,12%	53%	22	73	5	16
18	HEILURIHÄNNÄN FROM ME TO YOU kuollut v.2020	5	15	1,98%	55%	35	114	13	40
19	MAINLY KISSER NETTLE ikä 9 vuotta	6	15	1,98%	57%	2	6	6	15
20	HEILURIHÄNNÄN POWER OF LOVE ikä 7 vuotta	5	15	1,98%	59%	5	19	5	15
21	DONUT'S RUMPLE SHOCK ikä 11 vuotta	5	14	1,85%	61%	8	23	5	14

22	PORRIGITO GUMP ikä 9 vuotta	5	12	1,59%	63%	4	10	5	12
23	VIINAMÄEN EDGAR ikä 10 vuotta	3	11	1,46%	64%	0	0	3	11
24	HOOLIGAN HELICOPTER ikä 9 vuotta	4	11	1,46%	65%	1	3	4	11
25	JIFFY SOUL MATE kuollut v.2022	2	10	1,32%	67%	4	12	7	27
26	STRATHINVER SMART ENOUGH ikä 11 vuotta, ei käytettävissä	3	10	1,32%	68%	12	28	3	10
27	HEILURIHÄNNÄN LOVE BOMB ikä lähes 2 vuotta	3	10	1,32%	69%	0	0	3	10
28	MAINLY EVIDENT CLOVER kuollut v.2021	2	9	1,19%	71%	5	12	4	16
29	MERYFIELD'S LIVINGSTON kuollut v.2021	3	9	1,19%	72%	0	0	5	15
30	MAINLY TOFFEE CRUNCH ikä 4 vuotta	3	9	1,19%	73%	0	0	3	9

Huomio kiinnittyy jalostusurosten korkeaan ikään sekä siihen, että 8 eniten käytetyistä uroksista on kuollut. Yli 10-vuotiaita uroksia on 7 ja näistä kaksi ei enää asu Suomessa. Kuolleet + yli 10-vuotiaat, yhteensä 15, joka on 50 % kaikista kärkilistan uroksista. Näiden urosten omat jälkeläiset ovat todennäköisesti jo kaikki tässä tilastossa, ellei niitä sitten käytetä pakastetussa muodossa joskus myöhemmin. Toisen polven jälkeläisten määrä saattaa vielä kasvaa.

Taulukossa on lueteltu 30 eniten käytettyä urosta viimeisen kymmenen rekisteröintivuoden aikana. Näillä uroksilla on vähintään 9 jälkeläistä, joka on 3 % suurilukuisten rotujen tilastokauden rekisteröintimääristä. Sijoilla 1-9 olevilla uroksilla kaikilla ylittyy laskennallisesti suurinkin pentuemäärä, joka on 20 pentua/jalostuskoira. Viiden kärkikoiran jälkeläismäärä ylittyy todella huomattavasti. Laskelmat ovat sivuilla 8-9, kohta 4.1.1.

Jälkeläisten %-osuus tilastokauden aikana vaihtelee 6,75 % - 1,19 %:n välillä.

Edellisen JTO:n liian suuri jälkeläisten määrä ylittyi kymmenellä uroksella, nyt yhdeksällä uroksella.

Kumulatiivinen % kertoo, että 15 urosta on tuottanut 50 %:a ajanjakson pennuista. Luku on kasvanut, edellisen JTO:n kärkiurosten tilastossa 11 urosta oli tuottanut 50 %:a ajanjakson pennuista.

Kuudella uroksella on useampia pentueita ja enemmän jälkeläisiä kuin tilastoaikana. Urokset ovat:

Jaeva Credit Crunch	13 pentuetta ja 48 pentua
Heilurihännän From Me To You	8 pentuetta ja 25 pentua
Heilurihännän Angel Cake	8 pentuetta ja 22 pentua
Jiffy Soul Mate	5 pentuetta ja 17 pentua
Meryfield's Livingston	2 pentuetta ja 6 pentua
Mainly Evident Clover	2 pentuetta ja 7 pentua

Suurilukuinenkin koirarotu on monimuotoisuudeltaan suppea, jos vain pientä osaa rodun koirista ja sukulinjoista on käytetty jalostukseen tai jos rodussa on koiria, joilla on rodun yksilömäärään nähden liian suuret jälkeläismäärät. Tällaiset koirat levittävät geeniversionsa vähitellen koko rotuun, jolloin jostakin yksittäisestä geeniversiosta saattaa syntyä rodulle uusi tyyppivika tai -sairaus. Vähitellen on vaikea löytää jalostukseen koiria, joilla ei tätä geeniversiota ole. Toisen polven jälkeläisiä koiralla saisi suurilukuisissa roduissa olla korkeintaan 4-6 % suhteessa neljän vuoden rekisteröinteihin.

Neljän vuoden rekisteröintimäärä vuosina 2019-2022 on ollut yhteensä 315, josta 3 % on 9,45 > 9 pentua ja 6 % on 18,9 > 19 pentua, eli toisen polven pentujen lukumäärä asettuu välille 9 - 19 pentua. Taulukon toisen polven rekisteröintimäärät ylittivät yhteensä 12 uroksella. Edellisen JTO:n tilaston mukaan samoin 12 uroksen toisen polven

jälkeläismäärä ylittyi. Tulokseen vaikuttaa kuitenkin uroksen ikä, jolloin sillä ei tilastoaikana ole vielä ehtinyt olla toisen polven rekisteröintejä tai vain hyvin vähän.

Jalostuskoirien käyttömäärät

Urokset

Yhteensä 10 viimeisen vuoden aikana on käytetty 84 eri urosta jalostukseen. Sijojen 31 - 84 urosten jälkeläismäärä on välillä 8-1. Eri uroksia on käytetty vähemmän kuin edellisen JTO:n tilasto osoittaa. Silloin oli käytetty 87 eri urosta. Suuntaus ei ole hyvä, vaikka määrällisesti ero on pieni.

Taulukkoon on kirjattu jälkeläismäärät vuosittain / ao. vuoden rekisteröinnit yhteensä kolmen kärkiuroksen osalta.

	Yht.	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Jaeva To Be Frank	51		3/82	4/83	7/64	3/64		4/60	18/110	5/76	7/80
Allright Wild Lion	32			8/83	4/64	17/64	3/59				
Mainly Quits Comfrey	31	4/78	10/82	15/83	2/64						

Kolmen kärkiuroksen toisen polven jälkeläisten määrä:

	Toisen polven jälkeläisiä yhteensä	%-osuus rekisteröintivuosina 2013-2022 rekisteröidyistä
Jaeva To Be Frank	25	3,3 %/756
Allright Wild Lion	45	6,0 %/756
Mainly Quits Comfrey	7	0,9 %/756

Rekisteröidyt pennut 2013-2022, yhteensä on 756 (kotimaiset pennut).

Kärkiurosten käyttöaste on ollut korkea. Kolmesta kärkiuroksesta jalostuskäytössä on ikänsä puolesta todennäköisesti enää 2 urosta.

Toisen polven jälkeläisten määrä ylittyi 12 uroksella 30 eniten käytetyn uroksen joukosta.

Jaeva Credit Crunch	134 toisen polven jälkeläistä
Heilurihännän From Me To You	114 toisen polven jälkeläistä
Jaeva Made In Gold	73 toisen polven jälkeläistä
Porrigito Gimp	63 toisen polven jälkeläistä
Allright Wild Lion	45 toisen polven jälkeläistä
Adorabel Red King	40 toisen polven jälkeläistä
Belleville Burning Passion	31 toisen polven jälkeläistä
Strathinver Smart Enough	28 toisen polven jälkeläistä
Hooligan Hat Trick	26 toisen polven jälkeläistä
Jaeva To Be Frank	25 toisen polven jälkeläistä
Heilurihännän Angel Cake	24 toisen polven jälkeläistä
Donut's Ruple Shock	23 toisen polven jälkeläistä

Pienempi lukumäärä viestii päinvastaista: uroksen jälkeläisiä on mennyt lemmikeiksi tai ne ovat vielä niin nuoria, ettei jälkeläisiä ole vielä käytetty jalostukseen.

Taulukko 4. Viimeisen 10 vuoden aikana jalostukseen runsaimmin käytetyt 29 narttua, joilla on vähintään 8 jälkeläistä.

Rekisteröintivuodet 2013-2022

Jalostusnartut

Tilastointiaikana

Toisessa polvessa

Yhteensä

#	Narttu	Pentu- eita	Pen- tuja	%- osuus ▼	Pentu- eita	Pen- tuja	Pentu- eita	Pen- tuja
1	BELLEVILLE DEJA VU ikä 6 vuotta	3	16	2,12%	3	13	4	20
2	BINACAN ELEGANT E10SCADA ikä 10 vuotta	4	13	1,72%	4	11	4	13
3	DONUT'S UVA MIRA ikä 10 vuotta	3	12	1,59%	1	3	3	12
4	MAINLY ISIS DIVINE ikä 10 vuotta	4	12	1,59%	1	3	4	12
5	VIINAMÄEN BIANCA kuollut v.2021	3	11	1,46%	3	11	4	16
6	DONUT'S ROYAL PASSION ikä 11 vuotta	2	11	1,46%	2	6	2	11
7	HEILURIHÄNNÄN LOVE LETTER kuollut v. 2021	3	11	1,46%	14	45	3	11
8	HEILURIHÄNNÄN ANGEL DE- LIGHT ikä 7 vuotta	3	11	1,46%	0	0	3	11
9	HEILURIHÄNNÄN LOVE OF MY LIFE ikä 7 vuotta	2	11	1,46%	1	2	2	11
10	MAINLY DARK DRAGONFLY ikä 12 vuotta	2	11	1,46%	3	8	2	11
11	VIINAMÄEN CHANELL ikä 11 vuotta	3	11	1,46%	7	16	3	11
12	MAINLY ZILLIONAIRE kuollut v.2022	3	10	1,32%	0	0	4	12
13	MAINLY QUIXOTIC CAMOMILE ikä 6 vuotta	2	10	1,32%	1	2	2	10
14	MAINLY QUICK COLUMBINE ikä 6 vuotta	3	10	1,32%	1	4	3	10
15	KARLOON GUESS I'M QUICK ikä 8 vuotta	3	10	1,32%	2	8	3	10
16	NANSTOP BOOM KAH ikä 8 vuotta	2	10	1,32%	0	0	2	10
17	HEILURIHÄNNÄN LOVE AT FIRST SIGHT ikä 9 vuotta	3	9	1,19%	5	15	3	9
18	PIHLAJAPIRTIN ROSE OF VALLEY ikä 12 vuotta	2	9	1,19%	1	2	2	9
19	MAINLY TEACAKE TRUFFLE ikä 4 vuotta	2	9	1,19%	1	5	2	9
20	TRUESTAR ANISE FRANSIINA ikä 14 vuotta	2	8	1,06%	3	8	4	16
21	PORRIGITO NIRVANA ikä 6 vuotta	2	8	1,06%	3	9	2	8
22	HYPERICUM NON STOP ikä 7 vuotta	2	8	1,06%	1	4	2	8
23	NANSTOP BADA BING BADA BOOM ikä 8 vuotta	2	8	1,06%	2	3	2	8
24	TAPPURAFACE'S EIDDWEN ikä 7 vuotta	2	8	1,06%	2	6	2	8

25	CATASTROFE'S CANDY CARAMEL ikä 10 vuotta	2	8	1,06%	0	0	2	8
26	RIIHIMOISION LEISKUVA LEMPI ikä 9 vuotta	3	8	1,06%	5	12	3	8
27	MERYFIELD'S GWENDOLINE ikä 7 vuotta	3	8	1,06%	0	0	3	8
28	GUNNEMORS GURLI ikä 5 vuotta	2	8	1,06%	4	12	2	8
29	KARLOON I AM A ROSEMODEL ikä 6 vuotta	2	8	1,06%	1	3	2	8

Nartut

Tilastokauden kärkilistan narttujen ikä on korkea, 8-14 vuotiaita nartuista on 14 ja kuolleita narttuja on 3. läkkäiden ja kuolleiden prosenttiosuus listan nartuista on 58,6 %. Nämä nartut eivät enää ole jalostuskäytössä.

Yhteensä 10 viimeisen vuoden aikana on käytetty 165 eri narttua jalostukseen. Sijojen 30-165 narttujen jälkeläismäärä on välillä 7-1. Yhden pentueen synnyttäneitä narttuja on 97 kokonaismäärästä 165. Osa nartuista on vielä nuorempia, eivätkä tällä tilastokaudella ole tehneet vasta kuin yhden pentueen. Mukana on varmasti myös sijoituskoiria, joille kasvattaja on teettänyt sen yhden pentueen sekä niitä, jotka ovat teettäneet nartullaan yhden pentueen saadakseen nartulleen kaverin. Jälkeläismäärältään kärkisijan nartun kolmen pentueen pentuekoot ovat olleet 5, 6 ja 5 pentua.

Norfolkkien pentuekoko on ollut hieman nousussa, vaikka onkin edelleen pieni. Tilastokauden keskiarvo 10 vuoden ajalta on 2,97 pentua, ja neljän viimeisen vuoden aikana 3,0 pentua.

Seuraavien narttujen toisen polven jälkeläisten määrä on suurempi kuin omien jälkeläisten määrä.

Heilurihännän Love Letter, omia pentuja 11	toisen polven jälkeläisiä 45
Viinamäen Chanel, omia pentuja 11	toisen polven jälkeläisiä 16
Heilurihännän Love At First Sight, omia pentuja 9	toisen polven jälkeläisiä 15
Riihimoision Leiskuva Lempi, omia pentuja 8	toisen polven jälkeläisiä 12
Gunnemors Gurli, omia pentuja 8	toisen polven jälkeläisiä 12
Porrigitto Nirvana, omia pentuja 8	toisen polven jälkeläisiä 9

Jalostuskoirien keskinäinen sukulaisuus

Jalostusuroslistan 10 kärkiuroksen jalostukseen käytetyt pojat /tyttäret.

10 käytetyimmän jalostusuroksen tyttäriä on käytetty jalostukseen lukumääräisesti huomattavasti enemmän kuin poikia. Mikäli nämä tyttäret on astutettu vieraslinjaisella uroksella, on tilanne hyvä. Pojat puolestaan ovat sijoittuneet keskimääräisesti korkeammille sijoille käyttömäärissä. Vallitseva tilanne urosten osalta ei suuresti lisää rodun monimuotoisuutta. Luku koiran nimen edessä kertoo sen oman sijoituksen jalostusurosten/narttujen listalla (rekisteröintivuodet 2005-2014).

#	uros	#	poika	#	tytär
1	Jaeva To Be Frank	71	Norchid All Or Nothing	139	Mainly Macadamia Cookie
		40	Viinamäen Iceman	143	Mainly Mocha Browney
		48	Riihimoision Hessu Hopo		Binacan Hope For The Future
				74	Karloon Hip Hop Flit
				160	Heilurihännän Born To Be Leading Lady
					Heilurihännän Crazy Little Thing Called Love
					Hypericum Rosemary Story
2	Allright Wild Lion	75	Riihimoision Ihastunut Iivari	31	Mainly Sonata Anemone
				52	Mainly Sonnet Alcea
					Mainly Symphony Althea
				17	Mainly Teacake Truffle
					Mainly Toffee Crunch

				107	Viinamäen Rosabell
				97	Donut's Galway Girl
3	Mainly Quits Comfrey		Heilurihännän Are You The One	125	Hooligan Hohde
			Nanstop Backstop	60	Karlux Piece Of Truffle
4	Jiffy Diplomatic Immunity				
				96	Heilurihännän Queen Of Hearts
					Glamorly Garpathia
5	Hooligan Hat Trick	50	Hooligan Hercule Poirot	149	Cobbybuddies Glenda
		46	Hooligan Heimo	126	Cobbybuddies Gwyneth
			Heilurihännän Love Bomb		Porrigitto Xante
6	Jaeva Credit Crunch			53	Riihimoision Vieno Viettelys
				58	Binacan Lovely Lady
				43	Binacan Lovely Lily
7	Blakens Look The Part	31	Gunnemors Greger	103	Karloon Knead The Dough
		57	Gunnemors Gunnar		Heilurihännän Hug Of An Angel
			Karloon Moog For Rhythm		
8	Fontanesi Diamond Geezer At Jaeva			130	Heilurihännän Kiss Of Love
					Binacan Kiss Of Love
				120	Heilurihännän Diamonds Are Girls Best Friend
9	Adorabel Red King	31	Hooligan Hämy	75	Dustcake Stellaria
		20	Mainly Kisser Nettle		Cobbybuddies Clota
				70	Donut's Yoyo Sugar
				27	Porrigitto Nirvana
10	Hooligan Hamilton			158	Norchid Caught In The Middle

Liite 1. Jalostuskoirien vanhemmat

4.1.3 Rodun populaatiot muissa maissa

Norfolkinterrieri on levinnyt laajalle maailmassa, ja rotua löytyy jokaisesta maanosasta. Levinneisyydestään huolimatta rodun kanta on maailmanlaajuisesti edelleen pieni. Rodulla on kaksi suurta jo hiukan eriytynyttä linjaa, rodun kotimaa Englanti ja Yhdysvallat. Joskaan jako tässä rodussa ei ole niin selvä näiden välillä kuin se on sisarrodun norwichinterrierin kohdalla. Jalostuslinjat ovat olleet rodun kotimaassa pitkään eriytyneenä ainakin kahteen linjaan, jotka tuntuvat hallitsevan rodun jalostuksen suuntaa maailmanlaajuisestikin. Yhdysvaltojen norfolk-kanta voidaan kuitenkin laskea osittain omakseen, koska kuten norwichinterrierit, ensimmäiset norfolkinterrierit vietiin maahan jo 1900-luvun alussa, ja rodun oma pitkä historia siellä on tietenkin eriyttänyt niitä omaan suuntaansa. Pohjoismaiden kanta koostuu pitkälle englantilaisista linjoista, kun taas manner-Euroopassa, erityisesti Saksassa, koirat ovat sekoitus amerikkalaisia, vanhoja englantilaisia ja pohjoismaisia koiria.

Eniten norfolkinterrierejä rekisteröivä maa on sen kotimaa, Englanti, jossa niitä on rekisteröity 5341 koiraa 10 vuoden aikana. Keskiarvo on 534 koiraa vuodessa. Ruotsin rekisteröintimäärä vuodesta 2013 vuoteen 2022 on yhteensä 770 koiraa, keskimäärin 77 koiraa vuodessa.

Manner-Euroopan maista merkittäviä rekisteröintimaita ovat Suomi, Ruotsi, Saksa ja Hollanti.

Rodun vakavimpana sairautena kaikkialla maailmassa on varhaisessa vanhuusiässä alkavat sydänsairaudet.

Tietoja rodun terveystilanteesta on luettavissa myös linkistä: <http://www.dogbreedhealth.com/norfolk-terrier/>

Liite 2. Rodun kotimaan rekisteröintitilasto 2013-2022

4.1.4 Yhteenvedo populaation rakenteesta ja jalostuspohjasta

Rodun jalostuspohjan laajuus

Tarkasteltaessa kolmea sukupolvea 2011-2014, 2015-2018 ja 2019-2022 on keskimääräinen sukusiitosprosentti kasvanut 2,17 -> 2,29 -> 2,34. Samanaikaisesti on jalostusyksilöiden määrä vähentynyt 136 -> 132 -> 111. (Urosten ja narttujen käytön keskiarvo per sukupolvi)

Tärkeimmät jalostuspohjaa kaventavat tekijät

Tuonti- ja ulkomaisten koirien käyttö, niiden ollessa erisukuisia kuin suomalainen kantamme, ovat tarpeellisia geneettisen vaihtelevuuden säilyttämisen kannalta. Toisaalta ongelmaksi rodussa muodostuu se, että kanta on suppea maailmanlaajuisesti ja näin ollen monessa tapauksessa tuonnit ovat saman sukuisia jo olemassa olevaan kantaamme nähden. Lisäksi tapauskohtaisesti runsaasti käytettyjen tuontikoirien keskinäiset sukulaisuussuhteet ovat olleet suuria (puolisisarusia, vanhempi/jälkeläinen jne.), joka osaltaan vaikuttaa siihen, että tosiasiallisesti joidenkin tuontien runsas käyttö on jopa saattanut kaventaa tehollista populaatiota.

Jälkeläismäärään perustuva PEVISA-ohjelma

Rotu ei kuulu perinnöllisten vikojen ja sairauksien vastustamisohjelmaan.

4.2 Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet

4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta

Kokoonsa nähden oikea sisupussi. Luonteeltaan rakastettava, ei riidanhaluinen, karaistunut, valpas ja peloton. Rotu on nykyään puhtaasti seurakoiria. Hylkäävät virheet ovat vihaisuus tai liiallinen arkuus sekä selvästi epänormaali käyttäytyminen.

Alkuperäinen käyttötarkoitus on ollut koirien käyttäminen maataloilla tallikoirina rottien pyydystämiseen ja pienriistan metsästyksen. Enimmäkseen ne suorittivat pyydystämistehtävänsä kuitenkin maatalojen ulkorakennuksissa.

Käyttäytymiskysely on tehty 2021-2022. Kyselyyn saatiin vastaukset 127 norfolkinterrieristä. Analyysi kyselystä on kohdassa 4.2.4.

4.2.2 Jakautuminen näyttely- / käyttö- / tms. -linjoihin

Rodulla ei ole todettavissa jakautumista eri linjoihin. Omistajan omasta intressistä kiinni mitä koiransa kanssa harrastaa. Näyttelyiden ohella tilastokautena on kilpailutt 65 eri koiraa Agilityssä ja Rallytokossa 15 eri koiraa. MH luonnekuvaukseen on osallistunut 3 koiraa. Luonnetestiin 3 koiraa ja metsästyskoirien jäljestyskokeeseen 2 koiraa.

4.2.3 PEVISA-ohjelmaan sisällytetty luonteen ja käyttäytymisen ja/tai käyttöominaisuuksien testaus ja/tai kuvaus

Rotu ei kuulu perinnöllisten vikojen ja sairauksien vastustamisohjelmaan.

4.2.4 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa

Ihanteellisesti norfolkinterrierin tulisi olla avoin, luokse päästävä ja sosiaalinen niin ihmisiä kuin toisia koiriakin kohtaan. Vilkas, eloisa ja toimelias, iloinen ja seurallinen, itsevarma koira. Norfolkinterrieri on pieneen kokoonsa nähden täydellisen peloton ja reagoi hyvin nopeasti tilanteisiin ja ärsykkeisiin. Rotu saattaa olla tästä syystä tapaturma-altis (auton alle jääminen, joutuminen isompien koirien hampaisiin johtuen itsevarman käytöksen aiheuttamasta provosoinnista, loukkaantumiset hyppäämällä liian korkealta / putoamalla, jne). Nämä ominaisuudet on rotua harkitsevan syytä ottaa huomioon koiraa hankkiessaan ja sen kanssa eläessään.

Dokumentoitua tietoa käyttäytymisestä on luettavissa kerätyssä käyttäytymiskyselyssä. Arvostelutietokannassa on näyttelyarvosteluihin kirjatut käyttäytymistä koskevat kuvaukset. MH-luonnekuvaukseen on osallistunut tilastointiaikana kolme koiraa.

Rotujärjestö ei ole määrittänyt millainen olisi ihanteellinen rotunsa edustaja luonnetestin mukaan. Rotujärjestön teettämän laajan kyselyn avulla pyrittiin yksinkertaisin kysymyksin kartoittamaan myös koirien käyttäytymistä. Tämän kyselyn analyysin pohjalta on kartoitettu miten lähellä rotumääritelmän mukaista käyttäytymistä (luonnetta) rotu on ja määrittää jatkotoimenpiteet sen mukaisesti. Kysely tehtiin molemmille roduille. Kyselyssä paljasti rotujen käyttäytymisen eroavaisuudet.

Luonnekysely / käyttäytymiskysely

Luonne/käyttäytymiskysely on toteutettu vuonna 2021-2022. Kysely oli auki 7.10.2021-24.2.2022 välisen ajan.

Analyyisin tulokset norfolkinterrierin osalta.

Vastuksia norfolkinterriereistä saatiin 127 kpl, joten tulos on riittävän laaja analysoitavaksi.

Vastaajien koirien ikähaarukka oli pentuiästä yli 10-vuotiaisiin. Vastaajien oli mahdollista valita useita omaan koiraan sopivia adjektiiveja. Yleisimmät omistajien itsensä kuvailemat käyttökuvaukset norfolkinterrieristä olivat rakastettava, sosiaalinen, iloinen, ystävällinen, toimielias, tarkkaavainen, valpas, sisukas rauhallinen ja peloton. Negatiivisemmat käyttökuvaukset olivat dominoiva, arka, flegmaattinen ja aggressiivinen. Alla olevassa taulukossa on kaikkien käyttäytymiskuvausten lukumäärät ja prosentit.

	Yhteislukumäärä vastaukset urokset	vastausten lukumäärä	% osuus yhteensä kaikista ao. sukupuolen vastauksista
Positiiviset käyttökuvaukset			
Sosiaalinen	64	47	73,44 %
Iloinen	64	34	52,13 %
Rakastettava	64	40	62,50 %
Ystävällinen	64	34	52,13 %
Rauhallinen	64	20	31,25 %
Tarkkaavainen	64	18	28,13 %
Valpas	64	21	32,81 %
Sisukas	64	20	31,25 %
Peloton	64	14	21,88 %
Toimielias	64	26	40,63 %
Negatiiviset käyttökuvaukset			
Arka	64	1	1,56 %
Flegmaattinen	64	2	3,13 %
Dominoiva	64	4	6,25 %
Aggressiivinen	64	1	1,56 %
	Yhteislukumäärä vastaukset nartut	vastausten lukumäärä	% osuus yhteensä kaikista ao. sukupuolen vastauksista
Positiiviset käyttökuvaukset			
Sosiaalinen	63	30	47,62 %
Iloinen	63	40	63,49 %
Rakastettava	63	39	61,90 %
Ystävällinen	64	35	55,56 %
Rauhallinen	63	16	25,40 %
Tarkkaavainen	63	24	38,10 %
Valpas	63	20	31,75 %
Sisukas	63	18	28,57 %
Peloton	63	18	28,57 %
Toimielias	63	20	31,75 %
Negatiiviset käyttökuvaukset			
Arka	63	6	9,52 %
Flegmaattinen	63	1	
Dominoiva	63	5	7,94 %
Aggressiivinen	63	0	
	Rodun kaikki vastaukset	vastausten lukumäärä	% osuus yhteensä kaikista vastauksista
Positiiviset käyttökuvaukset			
Sosiaalinen	127	77	60,63 %

Iloinen	127	74	58,27 %
Rakastettava	127	79	62,20 %
Ystävällinen	127	69	54,33 %
Rauhallinen	127	36	28,35 %
Tarkkaavainen	127	42	33,08 %
Valpas	127	41	32,28 %
Sisukas	127	38	29,92 %
Peloton	127	32	25,20 %
Toimelias	127	46	32,22 %
Negatiiviset käytöskuvaukset			
Arka	127	7	5,51 %
Flegmaattinen	127	3	2,36 %
Dominoiva	137	9	6,57 %
Aggressiivinen	127	1	0,79 %

Eroahdistus oli kysymyksessä kuvattu seuraavasti: tekee tuhoja, haukkuu ja/tai ulvoo ollessaan yksin. Erittelyä miten eroahdistus ilmenee, ei kyselystä ole saatavissa. Kyselyyn vastattiin alla olevan taulukon mukaisesti.

Eroahdistus	kyllä	ei	satunnaisesti
127	4	117	6
	3,15 %	92,13 %	4,72 %

Kysyttäessä vastasiko koirasi luonne sitä mielikuvaa, mikä sinulla oli rotua valitessasi, jakautuivat vastaukset alla olevan taulukon mukaisesti.

yhteensä	täytti odotukset	rauhallisempi	vilkkaampi	arempi	kovapäisempi
127	88	14	6	9	10
	69,30 %	11,02 %	4,72 %	7,09 %	7,87 %

Liite 3. Käyttäytymiskysely 2021-2022

Sukupuolten väliset erot

Käyttäytymiskyselyn mukaan olennaisin ero urosten ja narttujen välillä on arkuudessa. 1,56% uroksen omistajista vastasi koiran olevan arka ja narttujen omistajista vastaavasti 9,52%. Koska vastauksia saatiin molemmissa roduissa lähes yhtä paljon ovat %-luvut vertailukelpoisia.

Dominoiva -käytöskuvauksen kohdalla selkeää eroa urosten ja narttujen välillä ei ollut, prosentit 6,25% urokset ja 7,94% nartut.

Molempien sukupuolten käyttäytymiskuvaukset painottuvat sosiaalinen, iloinen, rakastettava, ystävällinen, toimelias ja tarkkaavainen -luonnekuvaukseen. Kyselyn tulos vastaa hyvin rotumääritelmän luonnekuvausta.

Luonnetesti ja MH-luonnekuvaus

Luonnetestiin on osallistunut kolme koiraa, Suvioellon Sara, Wanasay's A'Flame ja Wanasay's Call Me Cool.

MH-luonnekuvaukseen on osallistunut kolme koiraa, Dustcake Sagittaria, Meryfield's Darwin ja Pihlajapirtin Wild Man.

Jalostustarkastus

Käyttäytymisen jalostustarkastusta ei ole tehty. Mainintaa arka ei ole saanut yhtään koiraa ulkomuodon jalostustarkastuksessa.

Näyttelyt

Rodun ongelmana on koiranomistajien vähäinen kiinnostus näyttelyitä kohtaan.

Vuosina 2013-2022 on saatu yhteensä 3152 näyttelytulosta. EVA tai HYLÄTTY on annettu yhteensä viidelle koiralle.

Kaikista näyttelytuloksista EVA arvosanan osuus on 0,06 % ja HYL arvosanan osuus on 0,10 %.

	EVA	HYL	Yhteensä
Junioriluokka	2 tulosta	0 tulosta	812 tulosta
Nuorten luokka	0 tulosta	1 tulosta	638 tulosta
Avoin luokka	0 tulosta	1 tulosta	909 tulosta
Käyttöluokka	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta
Valioluokka	0 tulosta	1 tulosta	668 tulosta
Veteraaniluokka	0 tulosta	0 tulosta	125 tulosta
Yhteensä	2 tulosta	3 tulosta	3152 tulosta

EVA tai HYL on vuosina 2013-2022 annettu seuraaville koirille. Uroksia on 1 ja narttuja 4. Syy kohdassa on koiran arvostelu.

KOIRA	PVM	TULOS	SYY
Heilurihännän Hooligan Love	26.3.2022	EVA	Erinomainen tyyppi ja oikeat mittasuhteet. Kaunis narttumainen pää, oikea purenta. Tyypillinen ilme, hyvät silmät ja korvat. Erittäin hyvä ylälinja ja häntä. Sopivasti kulmautunut, ikään sopiva vahvuus. Erinomainen karvanlaatu. Valitettavasti ei suostu liikkumaan kehässä.
Hypericum Non Stop	16.1.2016	EVA	Feminine baby. Well balanced head with a nice width of skull. Quite a good neck. Moderate angulation front and rear. Good body. Level topline. Could be slightly shorter in back. Coat OK. Shows lots of promise but didn't move today.
Karloon Double Belly Buster	17.5.2014	HYL	Behöver mer utfyllnad i kroppen. Feminint huvud. Bra proportioner. Biter efter domaren på bordet, därav priset. Behöver mera utfyllnad i bröstkorget. Rör sig trångt bak och fram. Tillräcklig steg från sidan.
Heilurihännän Diamonds Are Girls Best Friend	22.10.2022	HYL	Lovely feminin female. Correct ears. Skull a bit too rounded. Dark eyes, scissor bite. Correct length of neck. Excellent overline. Correct tail. Excellent front. Excellent coat. Very good movement, but feels not very good in the ring today. Problem in breathing makes the prize.
Viinamäen Dumbo	2.8.2014	HYL	Disqualified for aggressive behavior.

4.2.5 Käyttö- ja koeominaisuudet

Rodun käyttötarkoitus on seurakoira.

4.2.6 Käyttäytyminen kotona sekä lisääntymiskäyttäytyminen

Yksinoloon liittyvät ongelmat

Ei rodun, vaan yksittäisen yksilön ongelma. Eroahdistuksesta kärsiviä koiria oli neljä, prosenttiosuus 3,15 % eli suhteellisen pieni osuus kokonaisuudesta. Satunnaisesti yksinoloon reagoi 6 koiraa, prosenttiosuus 4,72%. Ylivoimaisesti suurin osa 117 koiraa (prosenttiosuus 92,13 %) ei kärsi eroahdistuksesta.

Lisääntymiskäyttäytyminen

Normaali, joillakin yksilöillä hyvinkin alkukantainen. Nartut tiinehtyvät hyvin ja synnyttävät luonnollisesti Urokset astuvat normaalisti, myös ns. kotikoirat ja ensikertalaiset.

Sosiaalinen käyttäytyminen

Omistajien kuvausten mukaan norfolkinterrierit käyttäytyvät hyvin sosiaalisesti. Kohtaavat sekä ihmiset että toiset koirat iloisesti ja rauhallisen ystävällisesti. Kuitenkin on huomioitava, että myös aggressiivista käytöstä esiintyy rodussa. Nöyristelevä ja hössöttävä kohtaamiskäytös kuvaa jonkinasteista arkuutta tai ujoutta.

Kysyttäessä sopeutuuko koirasi helposti uusiin tilanteisiin, jakautuivat vastaukset seuraavasti:

	vastausten lukumäärä	%-osuus
Kyllä	92	72,44 %
Yleensä	32	25,20 %
Joskus	2	1,57 %
Ei	1	0,79 %

Kysyttäessä miten koirasi suhtautuu vieraisiin koiriin, jakautuivat vastaukset seuraavasti:

Miten	Vastausten lukumäärä	%-osuus
Leikkisästi	38	29,92 %
Rauhallisen ystävällisesti	31	24,41 %
Hössöttäen	21	16,54 %
Välinpitämättömästi	7	5,51 %
Aggressiivisesti	19	14,96 %
Nöyristellen	11	8,66 %

Pelot ja ääniherkkyys

Ei rodun, vaan yksittäisen yksilön ongelma. Luonnekyselyssä kysyttiin miten koira käyttäytyy eläinlääkärissä, trimmauksissa tai vastaavissa hoitotilanteissa sekä näyttelyissä. Yhteensä näihin kolmeen kohtaan tuli vastauksia 345 kpl. Pelkotiloista löytyy näistä vastauksista tietoa. Oletettavaa on, että ne liittyvät käytöskuvaukseen arka 5,51 %. Ääniherkkyttä ei kyselyssä kysytty.

Peläten vastasi 12 koiranomistajaa. Prosenttiosuus kaikista vastauksista 3,48 %

Jännittää hieman (lievä pelkotila) vastasi 60 koiranomistajaa. Prosenttiosuus kaikista vastauksista 17,39 %.

Luottavaisesti, vaikka vähän pelkää (hallitsee pelkonsa) vastasi 61 koiranomistajaa. Prosenttiosuus kaikista 17,68 %.

Ikään liittyvät käytöshäiriöt

Ei merkittävää häiriökäyttäytymistä. Yksilöllisiä eroja kuitenkin on. Nartut saattavat menettää virtsanpidätyskykynsä, vaikka mitään fyysistä tai tulehduksellista vikaa ei olisikaan. Hämärähaukkumista ilmenee ikääntyneillä koirilla näkökyvyn heiketessä.

Rakenteelliset tai terveydelliset seikat, jotka voivat vaikuttaa koirien käyttäytymiseen

Rakenteellisilla seikoilla ei terveellä koiralla ole merkitystä, kipuilevan koiran käytös saattaa muuttua.

4.2.7 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohtista sekä niiden korjaamisesta

Kyselyn mukaan käyttäytymisen ongelmat ovat suhteellisen vähäinen ongelma rodussa. Suurin osa kuvauksista vastasi rotumääritelmän kuvausta luonteesta/käyttäytymisestä. Ongelmia ilmeni kuitenkin vähäisessä määrin yksinolossa, toisten koirien kohtaamisessa ja pelkotiloissa.

Ongelmakohdat:

Rodulle tehdyssä käyttäytymiskartoituksessa ilmeni (kohta 4.2.1) ilmeni, että:

7,09 %:n mielestä koira oli odotuksia arempi

7,87 %:n mielestä koira oli odotuksia kovapäisempi

Korjausehdotukset

Rodun käyttäytymisen/luonteen ihannekuvauksen laatiminen

Käyttäytymisen jalostustarkastukset

MH-luonnekuvauksen järjestäminen

Yleinen käyttäytymisvalistus esim. rodun kasvattajapäivillä

4.3. Terveys ja lisääntyminen

4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet ja viat

PEVISA-ohjelman voimaantulo vuosi sekä ohjelman muutokset

Rotu ei kuulu perinnöllisten vikojen ja sairauksien vastustamisohjelmaan.

PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt viat ja sairaudet

Rotu ei kuulu perinnöllisten vikojen sairauksien vastustamisohjelmaan.

4.3.2 Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet

Terveystietojen jatkuvaa keruuta varten on kehitetty erikseen koiranomistajille ja kasvattajille digitaaliset kyselyt, jonka tietovarastosta on saatavissa terveystietojen - ja listauksia.

Norfolkinterrierin kohdalla on raportoitu alla lueteltuja sairauksia ja vikoja. Niitä ei ole lueteltu ilmenemismäärien järjestyksessä. Purentavikaisia on paljon, mutta rodun vakavin sairaus ovat eriaistiset sydänviat ja syöpäsairaudet, jotka tilastotietojen perusteella ovat lisääntyneet useassa rodussa.

Sydänviat

Vakavin terveysuhka rodussa on keski-ikässä ja varhais-vanhuudessa ilmenevät sydänviat, yleisimmin läppäviasta johtuvaa sydämen vajaatoimintaa (mitral valve disease, mitraaliläppäinsuffiensi). Sairaudessa vasemman eteiskammion läppä kudos rappeutuu tuntemattomasta syystä ennen aikojaan ja läppä rupeaa vuotamaan. Sydän joutuu suuremman rasituksen kohteeksi yrittäessään kompensoida vuotavan läppä aiheuttamaa verenkierron vajetta elimistössä, josta syystä sydän laajenee. Riittävästi laajetessaan sydänlihas ei kykenekään tehokkaaseen pumppaukseen, jolloin elimistö alkaa oireilla; väsymys, rasitus pienestäkin liikunnasta, nesteiden kertyminen keuhkoihin.

Tyypillinen sydämen vajaatoimintaan tai sen esiasteeseen, sivuääneen, sairastunut norfolkinterrieri voi elää normaalimittaisen elämän, joko lääkityksen avulla tai jopa ilman, jos sairaus ei etene aggressiivisesti. Huolestuttavaa on, että rodussa on myös ilmennyt tapauksia, jossa sairaus on edennyt erittäin nopeasti, ei vastaa annettuun lääkitykseen ja eläimen elinaika diagnoosin jälkeen on voinut olla hyvin lyhyt. Ja näin siis jopa keski-ikäisillä koirilla (5 vuotta tai vähän yli), joiden pitäisi rodun yleiset standardit huomioon ottaen olla vielä elämänsä kunnossa. Sairaudella on niin paljon aggressiivisempi kulku kuin tyypillisessä norfolkin sydämen vajaatoiminnassa, että on esitetty epäilyjä, että kyseessä voisi olla kaksi eri sairautta. Toisaalta läppäkudos voi degeneroitua ja menettää toimintakykynsä hyvinkin nopeasti verraten normaaliin, hitaaseen kehityskaareen, joten kyse voi olla myös tästä. Suositeltavaa olisikin, mahdollisuuksien rajoissa, toimittaa aggressiiviseen sydänvikaan nopeasti menehtyneet koirat avattaviksi, etenkin sellaiset, joita on käytetty jalostukseen. Näin saataisiin varmasti lisätietoa siitä, mitä vastaan kamppailemme.

Jalostusvalinnoissa sydänviat ovat vaikeita huomioitavia niiden myöhäisen puhkeamisen vuoksi. Koira on jo saattanut olla tehnyt jalostusuran, ja sillä voi olla jälkeläisiä jo toisessa polvessakin. Koska kyse on kuitenkin rodun keskimääräistä oletusikästä huomattavasti madaltava sairaus, on sen vastustaminen otettava vakavasti.

Tiedotus jalostukseen käytettyjen, myöhemmin sairastuneiden koirien kohdalla on saatava toimivaksi niin jälkeläisten kasvattajia / omistajia kuin rotujärjestöäkin kohtaan. Lisäksi on tärkeää pitää silmällä lähisuvun sairaustilannetta, ja mahdollisesti jalostuskäyttöä miettiessä harkittava mahdollisimman vanhan, mutta yhä terveen koiran käyttöä, jos on oletettavaa, että yksilön jalostuskäytössä voisi olla kohonnut riski.

Rotujärjestö suosittelee, että kaikkien jalostukseen käytettyjen koirien sydän tutkitaan kuuntelemalla (auskultaatio) ja tiedot rekisteröidään Suomen Kennelliiton jalostustietokantaan. Rotujärjestö pyrkii järjestämään eri paikkakunnilla sydänultratutkimuksia joukkotarkastuksina.

Sydänkuuntelutuloksen tulisi astutushetkellä olla alle 12 kk vanha. Suomen Kennelliiton toimesta koko sydäntutkimus uudistui vuoden 2015 aikana. Tarkemmat tutkimukset toivottavasti parantavat ennustettavuutta.

SKL/sydäntyöryhmän suositus on liitteenä 2.

Auskultaatio on hyvä tapa todeta sivuääni. Kun koiralla todettu auskultaatiossa sivuääni, on suositeltavaa tehdä sydämen ultraäänitutkimus

- 1) diagnoosin varmistamiseksi (sivuäänen syyn selvitys) ja
- 2) lähtötilanteen selvittämiseksi (sydämen mittasuhteet, vuotovirtauksen määrä).

Näin voidaan jatkossa arvioida oireyhtymän etenemistä.

Tavoiteohjelman suositus jalostuskoirien auskultaatiosta ja korkeintaan 12 kk voimassa olevasta tuloksesta sopii hyvin tähän sairauteen. Sairaudessa ilmenevä sivuääni kuuluu yleensä vasta keski-ikästä eteenpäin, mikä asettaa haasteen jalostuksen suhteen. Siksi auskultaatiotutkimus on toistettava vuosittain ja huomioitava, että keski-ikäisen jälkeen

kuultava sivuääni (sekä ultraäänellä todennettu läppäsairaus) voi kertoa ko. koiran jälkeläisten mahdollisesta riskistä ilmentää samaa sairautta.

Norfolkinterrierien sairauksia ja vikoja käsittelevään osioon on lisätty Suomen Kennelliiton sivuilta kopioituja sairautta kuvaavia tekstejä. Tekstien on tarkoitus toimia informaationa ns. kotikoirien omistajille, jotta rotujärjestön tietoon saadaan mahdollisimman monen koiran todelliset terveystiedot ja koiria tutkittaisiin virallisesti mahdollisimman laajasti, joka on rotujärjestön jalostustoimikunnan yleissuositus.

Sokeana syntyneet pennut

Ilmiö on tunnettu rodulla maailmanlaajuisesti jo kauan. Suomessakin syntyy ajoittain pentuja, jotka ovat joko osittain tai täysin sokeita. Etenkin vuosien 2014 - 2016 aikana on useiden kasvattajien eri sukuisissa pentueissa ollut näitä näköhermon osalta vajaakehittyneitä pentuja. Vuosina 2017-2023 terveystutkimuksessa ei raportoitu sokeana syntyneistä pennuista, joten aivan viime vuosina ei jalostustoimikunnan tietoon ole tullut sokeana syntyneitä pentuja. Kokenut kasvattaja voi todeta sokeuden noin 4-5 viikon iässä, kun pennut alkavat liikkua. Usein syynä on ollut näköhermojen täydellinen puuttuminen / surkastuminen jossain sikiön kehitysvaiheessa (mikropapilla) tai sikiökauden aikaisen puutteellisen näköhermonystyn tukilevyn sulkeutuminen (coloboma). Lähes poikkeuksetta tällaiset näköhermojen osalta vajaakehittyneet pennut lopetetaan. Rotujärjestön haasteena onkin tukea geenitestin kehittämistä sokeiden pentujen syntymisen estämiseksi. Ennen geenitestin valmistumista rodun kasvattajat ovat alkaneet jo omatoimisesti tutkituttaa pentujensa silmät ennen luovutusta ja suosittavat tutkimusta myös uusille kasvattajille. Sokeus / vajaa näkökyky on havaittavissa jo 6-8 viikkoisilta pennuilta mikäli laillistettu silmätutkimuslääkäri tekee tutkimuksen. Vaikka päätös pennun lopetuksesta on raskas, säästyvät pennun ostajat sairaan koiraan hankinnalta. Vuonna 2024 käynnistetään kysely, jossa kasvattajat voivat anonymisti ilmoittaa sokeina syntyneistä pennuista. Tällä tavalla saadaan ehkä enemmän esiintymismäärätietoa ja myös tietoa jo ennen luovutusikää lopetettujen pentujen lukumääristä.

Silmäsairaudet

Erlaisia perinnöllisiä tai perinnölliseksi oletettuja silmäsairauksia on todettu yli 160 koirarodulla. Sairauksien merkityksellisyys koiran elämänlaadun ja näkökyvyn kannalta vaihtelee vähäisestä sokeuttavaan ja/tai kivuliaaseen tai muuten koiran hyvinvointia merkittävästi haittaavaan ongelmaan.

Osan koirien silmäsairauksista tiedetään olevan perinnöllisiä. Tämä tieto on saatu joko pitkäaikaisten silmätarkastusten ja sukutauluanalyyysien tai geenitutkimuksen ja DNA-testien avulla. Silmäsairauden oletetaan olevan perinnöllinen myös jos sitä rodun kansallisissa tai kansainvälisissä tietokannoissa esiintyy paljon (>1 % tutkituista tai vähintään 5 yksilöä 5 vuodessa tai yli 50 sairasta yksilöä ylipäätään), jos sitä esiintyy rodussa enemmän kuin muissa roduissa, esiintyvyys rodun sisällä kaiken kaikkiaan lisääntyy tai on suurempaa sukulaiskoirissa, muutosten ilmenemistä ja eteneminen on samanlaista kaikilla sairastuneilla ja/tai on samankaltaista kuin samassa sairaudessa jossain toisessa rodussa.

ECVO (European College of Veterinary Ophthalmologists) antaa koiranomistajille ja -kasvattajille neuvoja silmäsairauksien merkityksellisyydestä koiralle ja jalostukselle. Jalostusvalinnoilla tulee pyrkiä estämään/vähentämään ainakin vakavien, näköä uhkaavien ja/tai kipua tai leikkaushoitoa/jatkuvaa lääkitystarvetta aiheuttavien sairauksien ilmeneminen.

ECVO:n antamat jalostussuosituksukset liittyvät silmän terveyteen. Jalostusvalintoja tehtäessä on etenkin lievempien silmäsairauksien kohdalla otettava huomioon myös rodussa esiintyvät muut sairaudet

Jotta tietoa perinnöllisten silmäsairauksien esiintymisestä ja mahdollisesti periytymismallista saataisiin, suosittaa ECVO silmätarkastusten tekemistä seuraavasti:

- jalostukseen käytettävät eläimet: vuosittain
- muut: 3-4 kertaa elämässä, esim. 1, 3, 6 ja 9 -vuotiaana.

Vuosituhanneen vaihteeseen saakka painopiste tutkimuksessa ja löydösten kirjaamisessa oli vakavilla, sokeuttavilla sairauksilla kuten etenevä verkkokalvon rappeuma (PRA) ja perinnöllinen harmaakaihi. Tämän vuosituhanneen alussa alettiin kiinnittää huomiota ja kirjata ylös muutoksia myös silmää ympäröivissä rakenteissa ja silmän muissa osissa kuin linssissä ja verkkokalvolla.

Norfolkinterrierin JTO:aan on silmäsairauksien luetteloon poimittu ne silmäsairaudet, joita on esiintynyt rodussa vuosilta 2013-2022 kootun tilastotiedon ja terveystutkimuksessa saadun tiedon perusteella. Perusteellinen silmäsairauksien luettelo löytyy Kennelliiton sivuilta: <http://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnollisista-sairauksista/koirien-perinnolliset-silmasairaudet>

Rotujärjestön kanta jalostuskäyttöön tutkitusti perinnöllisten sairauksien osalta on sama kuin Kennelliiton kanta.

Poistettu koko silmäsairausosiosta kaikki eri rotuja koskevat tiedot tai muihin rotuihin tehty vertailu.

Harmaakaihi eli katarakta

Perinnöllinen harmaakaihi (ent. hereditäärinen katarakta, HC) samentaa silmän linssin osittain tai kokonaan. Useimpien muotojen periytymismallia ei vielä tiedetä. Sairauden alkamisikä vaihtelee suuresti. Perinnöllinen kaihi on yleensä molemminpuolinen ja johtaa sokeuteen, jos linssien samentuminen on täydellinen. Jos kaihisamentuma jää hyvin pieneksi, sillä ei ole vaikutusta koiran näkökykyyn. Edennyt kaihi aiheuttaa silmän sisäistä suonikalvontulehdusta ja siten voi aiheuttaa kipua.

Katarakta eli kaihi voi olla perinnöllinen tai ei-perinnöllinen, synnynnäinen tai hankittu. Syntymän ja 8 viikon iän välillä todetut kataraktat ovat synnynnäisiä. Esimerkkinä hankitusta kataraktasta on sokeritautiin liittyvä, usein hyvin nopeasti täydelliseksi kaihiksi kehittyvä diabeettinen katarakta.

Muita esimerkkejä hankitusta kaihista ovat esimerkiksi vanhuuden kaihi ja PRA:han liittyvä toissijainen kaihi. Ns. nukleaariskleroosi (ei luokitella kaihiksi) on normaaliin ikääntymiseen liittyvä muutos, jossa linssin ydin tiivistyessään muuttuu 'opaalinharmaaksi'. Muutoksella ei ole merkittävää vaikutusta näkökykyyn.

Kaihi voidaan poistaa leikkauksella fakoemulsifikaatiomentelmällä.

Perinnöllinen kaihi -diagnoosin saanutta koiraa ei saa käyttää jalostukseen. Poikkeuksena ovat perinnölliseksi todetut ja oletetut muut vähämerkitykselliset linssin kaihimuutokset.

Verkkokalvon kehityshäiriö (RD)

Verkkokalvon kehityshäiriö (retinal dysplasia, RD) jaetaan kolmeen muotoon. Lievimässä, multifokaalissa RD:ssä (mRD) muutokset ovat pieniä, yksittäisiä tai lukuisia poimuja verkkokalvolla. Muutokset pysyvät yleensä ennallaan ja niiden merkitys koiralle on hyvin vähäinen. mRD -koiria voi käyttää jalostukseen terveen kumppanin kanssa. Geograafisessa RD:ssä (gRD) muutos on laajempi ja yleensä melko keskellä silmänpohjaa, jolloin sillä voi olla vaikutusta näkökykyyn. Muutokseen liittyy myös paikallista verkkokalvon ohentumista ja joskus myös irtaumaa. gRD -koiria ei pidä käyttää jalostukseen.

Vakavin muoto (ns. totaali RD, tRD) on onneksi harvinaisin. Siinä verkkokalvon kehitys on jäänyt merkittävästi kesken eikä se ole kiinnittynyt normaaliin paikkaansa. Silmä on sokea ja siinä on usein muitakin kehityshäiriöitä. tRD -koiria ei pidä käyttää jalostukseen.

Eri muodoilla (mRD, gRD ja tRD) ei toistaiseksi ole todistettu olevan geneettistä yhteyttä.

Etenevä verkkokalvon surkastuma (PRA)

PRA (progressiivinen retina atrofia) eli etenevä verkkokalvon surkastuma tuhoaa silmän valoa aistivia soluja. Kyseessä on ryhmä sairauksia, jotka ovat eri geenien aiheuttamia.

PRA:ta on montaa tyyppiä, eri rotujen PRA:t ovat erilaisia ja jopa samassa rodussa voi olla useita eri muotoja. PRA voi esiintyä millä tahansa rodulla. Yleisin periytymismekanismi on autosomaalinen resessiivinen.

Kliinisten oireiden ilmenemisikä ja eteneminen vaihtelevat liittyen PRA-muodon syntymekanismiin. Hyvin nuorella koiralla esiintyvä PRA:n muoto liittyy epänormaaliin näköhermosolujen kehitykseen. Myöhemmällä iällä alkavassa PRA:ssa sen sijaan näköhermosolut kehittyvät normaalisti, mutta alkavat rappeutua.

Useimmissa PRA:n muodoissa koira muuttuu ensin hämärässä epävarmaksi ja pelokkaaksi. Tämä johtuu hämäränäössä tärkeiden verkkokalvon sauvasolujen surkastumisesta. Myöhemmin koira sokeutuu kokonaan verkkokalvon tappisolujenkin surkastuessa. Silmäterä on laaja ja silmänpohjan lisääntynyt heijaste näkyy erityisen selvästi valon kohdistuessa laajentuneeseen pupilliin.

PRA:han ei ole hoitoa, mutta tutussa ympäristössä sokea koira voi pärjätä erittäin hyvin. Diagnoosi tehdään yleensä silmänpohjan oftalmoskooppisessa tutkimuksessa. Verkkokalvon sähköisessä tutkimuksessa (ERG) voidaan havaita muutoksia näköhermosoluissa jo ennen oftalmoskooppisessa tutkimuksessa nähtäviä selviä verkkokalvon rappeutumamuutoksia.

PRA-sairasta koiraa ei saa käyttää jalostukseen. Geenitestillä kantajaksi todettua koiraa voidaan käyttää jalostukseen geneettisesti terveen kumppanin kanssa.

Näköhermon pään hypoplasia/mikropapilla ja coloboma

Näköhermon pään vajaakehitys tarkoittaa epänormaalin pientä +/- toimimatonta näköhermon päätä ja siitä käytetään termejä papillan hypoplasia ja mikropapilla. Hypoplasia on näistä vakavampi ja siihen liittyy sokeus. Näitä kahta on usein vaikea erottaa toisistaan virallisessa silmätutkimuksessa, jossa pupilli on valmiiksi laajennettu eikä sen vastetta valolle voida arvioida. Koska kyseessä todennäköisesti on saman sairauden eri vakavuusasteet, ei kumpaakaan suositella jalostukseen.

Näköhermonpään coloboma on synnynnäinen kehityshäiriö, jossa näköhermosta puuttuu kudosta. Yleisimmin se liittyy ns. collie eye anomaliaan (CEA), mutta satunnaisesti sitä nähdään itsenäisenä muutoksena muillakin roduilla. Coloboman koko ja sen myötä vaikutus näkökykyyn vaihtelee minimaalisesta vakavaan. CEA-roduissa coloboma-koiria ei suositella käytettäväksi jalostukseen. Koska kyseessä on potentiaalisesti sokeuttava vika, ei muissakaan roduissa näköhermonpään coloboma-diagnoosin saanutta koiraa pidä käyttää jalostukseen.

PHTVL/PHPV

PHTVL/PHPV (persistent hyperplastic tunica vasculosa lentis/persistent hyperplastic primary vitreous) tarkoittaa linssiä ympäröivän verisuonituksen ja/tai alkulasiaisen liiallista kasvua sikiönkehityksen alussa ja vajavaista surkastumista syntymän aikoihin/sen jälkeen. Seurauksena on eriasteisia samentumia linssin takana sekä mahdollisesti myös linssin epämuotoisuutta.

Muutokset on jaettu kuuteen vakavuusasteeseen, joista lievin (aste 1) on onneksi yleisin. Siinä linssin takapinnalla on pieniä pistemäisiä (ei paljain silmin nähtäviä) pigmenttipisteitä / sidekudosplakkeja, joista ei koiralle ole haittaa.

Vakavammissa muodoissa (2-6) sidekudosplakki on laajempi (aste 2) ja siihen voi liittyä aktiivista verisuonitusta (aste 3) sekä linssin epämuotoisuutta (asteet 4-6). Vakavampiin asteisiin saattaa liittyä toissijaisia kaihimuutoksia ja nämä yhdessä voivat aiheuttaa merkittävää näköhaittaa ja silmän tulehdusta ja kipua.

Koiria, joilla on 1. asteen muutoksia, voidaan käyttää jalostukseen, mutta kumppanilla ei pidä olla samaa diagnoosia. Vakavampia muotoja (aste 2-6) ei pidä käyttää jalostukseen.

PPM

PPM (persistent pupillary membranes) ovat synnynnäisiä sikiöaikaisten verisuonten ja kalvojen jäänteitä iiriksessä eli värikalvossa. Tavallisimmin jäänteet ovat harmittomia lankamaisia rihmoja värikalvon pinnalla (iris-iris PPM). Osaa iris-iris PPM -rihmoista voi olla vaikea havaita mustuaisen eli pupillin laajentamisen jälkeen, koska ne "piiloutuvat" värikalvon poimuihin.

Vakavissa tapauksissa (iris-linssi PPM, iris-kornea PPM) jäänteet kiinnittyvät linssin etupinnalle ja/tai sarveiskalvon sisäpinnalle, jolloin ne voivat vaikuttaa pupillin toimintaan ja näkökykyyn.

Lieviä tapauksia (iris-iris PPM) voi käyttää jalostukseen. Vakavia tapauksia (linssin etupinnan / sarveiskalvon sisäpinnan muutoksia) ei pidä käyttää jalostukseen.

Ylimääräiset ripset

Ylimääräisten ripsien (distichiasis ja ektooppinen cilia) karvatuppi sijaitsee luomirauhasessa tai sen vieressä.

Distichiasiksessa, joka on näistä lievempi, karva kasvaa ulos luomen vapaasta reunasta. Oireet riippuvat karvan paksuudesta ja kasvusuunnasta. Ohuet, ulospäin suuntautuvat karvat aiheuttavat tuskin lainkaan oireita, paksummat ja silmän pintaan osuvat karvat sitä vastoin voivat aiheuttaa eriasteisia ärsytysoireita: lievää vuotamista ja räpyttelyä tai voimakkaampia kipuoireita ja jopa sarveiskalvovaurioita. Ripsiä voi irrota ja kasvaa takaisin karvan vaihtumisen yhteydessä.

Ektooppinen cilia kasvaa luomen sisäpinnan sidekalvon läpi ja aiheuttaa lähes aina voimakkaat kipuoireet (siristys, hankaaminen ja vetistys) ja sarveiskalvovaurioita.

Hoitona on tarvittaessa ripsien nyppiminen (ripset kasvavat takaisin) tai karvatuppien tuhoaminen joko polttamalla tai jäädyttämällä (distichiasis) tai ripsen ja karvatupen poistaminen kirurgisesti (ektooppinen cilia). Ylimääräisten ripsien merkitys koiralle on usein melko vähäinen, jolloin koiria voi perustellusta syystä käyttää jalostukseen, mutta mieluiten terveen kumppanin kanssa. Vakavia tapauksia (ektooppinen cilia ja selkeitä oireita aiheuttavat distichiat) ei kuitenkaan pidä käyttää jalostukseen.

Cherry eye eli kirsikkasilmä

Kolmannen silmäluomen eli vilkkuluomen tyvessä sijaitsevan kyynelrauhanen ”esiin pullahdus” on usein nuorilla koirilla (3 kk-1v) esiintyvä perinnölliseksi oletettu silmäsairaus. Rauhasen tyven sidekudoksen heikkous mahdollistaa rauhasen esiintulon. Esille tultuaan rauhanen usein ärtyy ja muuttuu entistä turpeammaksi ja punaisemmaksi, muistuttaen tällöin kirsikkaa.

Hoitona on esiin pullahtaneen rauhasen mikrokirurginen ”paikalleen taskutus”. Tällöin sen toiminta (kyynelen erityys) jatkuu normaalisti. ”Pullahtanutta” rauhasta ei tule poistaa, sillä se altistaa potilaan myöhemmin kuivasilmäisyydelle. Cherry eye -diagnoosin saanutta koira voi perustellusta syystä käyttää jalostukseen terveen parituskumppanin kanssa.

Norfolkinterriereiltä tutkitaan silmät vapaaehtoisuuteen perustuen. Tarkastelukautena 2008-2022 syntyneitä koiria on tutkittu seuraavasti:

Vuosi	Syntyneitä	Tutkittu	Tutkittu %	Terveitä	Terveitä %
2008	104	30	29%	27	90%
2009	119	30	25%	28	93%
2010	85	22	26%	21	95%
2011	127	36	28%	33	92%
2012	90	35	39%	32	91%
2013	81	24	30%	21	88%
2014	72	33	46%	31	94%
2015	105	33	31%	28	85%
2016	70	30	43%	26	87%
2017	61	36	59%	36	100%
2018	75	47	63%	44	94%
2019	56	35	62%	33	94%
2020	95	58	61%	56	97%
2021	79	42	53%	41	98%
2022	84	33	39%	32	97%

Diagnoosi	Esiintymiä
Distichiasis, todettu	2
Ei todettu perinnöllisiä silmäsairauksia	489
Kaihin laajuus, kohtalainen	2
Kaihin laajuus, lievä	2
Kortikaalinen katarakta, epäilyttävä	1
Kortikaalinen katarakta, todettu	4
Näköhermon coloboma, todettu	5
Näköhermon vajaakehitys / mikropapilla, todettu	6
PHTVL/PHPV, sairauden aste 1	4

Posterior polaarinen katarakta, epäilyttävä	1
Posterior polaarinen katarakta, todettu	4
PPM, iris-iris, todettu	9
PRA, epäilyttävä	2
PRA, todettu	3
Puutteellinen kyynelkanavan aukko, todettu	1
Sarveiskalvon dystrofia/degeneraatio, todettu	2
Silmämuutosten vakavuus, lievä	5
Silmämuutosten vakavuus, vakava	1

Polvilumpion luksaatio

Patellaluksaatio johtuu yleensä polvinivelen synnynnäisestä epämuotoisuudesta, muita syitä voivat olla tapaturmat ja takajalan rakenne tai asentovirheet. Luksaatiot jaetaan asteella I-IV. Lievimmissä I-asteessa saadaan polvilumpio painettua pois paikoiltaan, mutta se palaa paikoilleen. II-asteessa polvi on yleensä luksoitunut, se voidaan työntää paikoilleen, mutta se ei pysy paikoillaan ilman leikkausta. III-asteessa sääriluu on jo kiertynyt yli 30 astetta ja reisiluun pää pyörästynyt. IV-asteessa pentu syntyy polvi luksoituneena, jolloin se on ja pysyy sellaisena. Patellaluksaatio voi lievemmissä asteissa ilmetä epäpuhtaana liikkumisena, jossa koira pompottaa sairasta takajalkaansa. Vaikeampiasteinen luksaatio aiheuttaa koiralle huomattavia liikkumisvaikeuksia ja kipua.

Pienen kokonsa ja kokoonsa nähden hyvän lihaksistonsa ansiosta koirien omistajat harvemmin tunnistavat koiransa mahdollisesti tuntemaa kipua. Norfolkinterrieri on säästynyt pahimmilta III- ja IV-asteen löydöksiltä ja toistaiseksi II-aste on uudemmassakin tutkimustilastossa pahin mitä rodussa on todettu. II-asteen patellaluksaation omaavan koiran jalostuskäyttöä ei kuitenkaan suositella. Jalostusyksilöiksi tulee valita 1/1 tai 0/0 -polvisia yksilöitä, joista edellä mainittukin olisi suositeltavaa parittaa tervepolvisen kanssa.

Polvitutkimustulokset 2013-2022

Vuosi	Rekisteröityjä	0	1	2	3	4	operoitu	Yhteensä
2013	82	25	3	0	0	0	0	28
2014	78	27	2	1	0	0	0	30
2015	116	39	0	0	0	0	0	39
2016	62	18	2	0	0	0	0	20
2017	62	18	1	0	0	0	0	19
2018	67	17	4	1	0	0	0	22
2019	65	18	3	1	0	0	0	22
2020	85	21	4	0	0	0	0	25
2021	83	5	0	0	0	0	0	5
2022	82	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	782	188	19	3	0	0	0	210

Vuosi	Tutkittu	0	1	2	3	4	operoitu
2013	34%	89%	11%	0%	0%	0%	0%
2014	38%	90%	7%	3%	0%	0%	0%
2015	34%	100%	0%	0%	0%	0%	0%

2016	32%	90%	10%	0%	0%	0%	0%
2017	31%	95%	5%	0%	0%	0%	0%
2018	33%	77%	18%	5%	0%	0%	0%
2019	34%	82%	14%	5%	0%	0%	0%
2020	29%	84%	16%	0%	0%	0%	0%
2021	6%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
2022	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Yhteensä	27%	90%	9%	1%	0%	0%	0%

Muut tuki- ja liikuntaelinten sairaudet

Lonkkanivelen kasvuhäiriö

Vuosina 2013 - 2022 rekisteröityjen koirien tuloksissa on C 8 kpl, D 4 kpl ja E 3 kpl lonkkakuvaustulos vuosilta 2013 - 2021. Lonkkalöydöksiä pidetään silmällä ja niiden suhteen on rotujärjestö tekee päätöksen rahallisesta tuesta lonkkatutkimukseen. Yleisesti jalostuksessa on tuki- ja liikuntaelinnäkökulmasta pyrittävä toiminnalliseen ja liikunnalliseen, ei liian raskaaseen rakenteeseen, vaikka koiran tuleekin olla vahva. Jalostukseen käytettävien yksilöiden osalta suositellaan vain A- ja B-lonkkaisten koirien käyttöä.

Vuosina 2013 – 2022 rekisteröityjen koirien lonkkaniveltilasto

Vuosi	Rekisteröityjä	A	B	C	D	E	Yhteensä
2013	82	0	0	2	0	0	2
2014	78	0	0	0	1	1	2
2015	116	0	1	0	2	0	3
2016	62	0	0	3	1	2	6
2017	62	0	0	0	0	0	0
2018	67	0	0	2	0	0	2
2019	65	0	0	0	0	0	0
2020	85	0	0	0	0	0	0
2021	83	0	0	1	0	0	1
2022	82	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	782	0	1	8	4	3	16

Vuosi	Tutkittu	A	B	C	D	E
2013	2%	0%	0%	100%	0%	0%
2014	3%	0%	0%	0%	50%	50%
2015	3%	0%	33%	0%	67%	0%
2016	10%	0%	0%	50%	17%	33%
2017	0%					
2018	3%	0%	0%	100%	0%	0%
2019	0%					
2020	0%					
2021	1%	0%	0%	100%	0%	0%

2022	0%					
Yhteensä	2%	0%	6%	50%	25%	19%

Kasvuhäiriön osalta Kennelliiton sivuilta löytyy informatiivinen kuvaus lonkkanivelen kasvuhäiriöstä. Kuvaus suositellaan kaikkien koiranomistajien luettavaksi mm. mahdollisten epäilyjen / oireiden tunnistamiseksi.

Lonkkanivelen kasvuhäiriö eli ”lonkkavika”, (engl. hip dysplasia, HD) on koirien yleisin luuston ja nivelten kasvuhäiriö. Se voidaan määritellä perinnölliseksi lonkkanivelen löysyydeksi. Lonkat ovat syntymähetkellä silmämääräisesti normaali, mutta muutokset alkavat jo pennun ensimmäisten elinviikkojen aikana.

Löysyys johtaa reisiluun pään ja lonkkamaljan riittämättömään kontaktiin. Alueelle kohdistuu epänormaalin suuri paine, joka on sitä suurempi mitä pienempi kontaktialue on. Tämä voi johtaa mikromurtumiin ja lonkkamaljan mataloitumiseen. Noin vuoden iässä lantion luutumisen on täydellistä ja yleensä kipukin helpottaa tässä iässä. Lonkkanivelen kasvuhäiriö johtaa usein nivelrikkoon. Nivelrikon kehittymisen aikatauluun ja tyyppiin vaikuttavat rotukohtaiset ja yksilölliset erot. Lonkkanivelen kasvuhäiriön perimmäistä syytä ei tiedetä, mutta se periytyy tämänhetkisen tutkimustiedon perusteella kvantitatiivisesti eli siihen vaikuttaa useita eri geenejä. Myös ympäristöllä on vaikutusta lonkkavian ilmenemiseen ja vaikeusasteeseen.

Lonkkanivelen kasvuhäiriötä tavataan lähes kaikilla roduilla, mutta yleisintä se on suurilla ja jättiroduilla. Oireet voidaan huomata pentuna 3-12 kuukauden iässä, jolloin kipu johtuu löysyyden aiheuttamasta nivelkapselin tulehduksesta tai luukalvon hermojen jännityksestä ja repeämisestä. Nuorilla koirilla oireina voivat olla takajalkojen ontuminen, ”pupuhyppele”, ylösnousuvaikkeudet levon jälkeen, liikkumishaluttomuus ja naksateleva ääni kävellessä. Oireet voivat alkaa äkillisesti ja omistaja voi liittää ne johonkin tapaturmaan. Oireet voivat vähentyä selvästi tai loppua kokonaan jopa useiksi vuosiksi, kun nivelen ympärille muodostuva sidekudos vähentää nivelen löysyyttä. Toinen oireilevien koirien ryhmä on aikuiset koirat, joiden oireiden syynä on nivelrikko. Vanhemmilla nivelrikkoisilla koirilla oireet voivat olla epämääräisiä ja oireilu laitetaan usein vanhenemisen piikkiin. Tyypillisiä oireita ovat takajalkojen ontuminen ja jäykkyys liikkeessä. Lonkkavikainen koira yrittää viedä painoa pois takaosalta, mikä ilmenee kävellessä selkälinjan aaltoiluna ja lantion kiertymisinä. Tämä johtaa myös takaosan lihaskatoon ja etupään lihasten voimistumiseen.

Lonkkanivelen kasvuhäiriön ja siitä johtuvan nivelrikon hoidossa on ruokinnalla keskeinen merkitys. Ylipaino pahentaa oireita ja pelkkä painon pudotus voi helpottaa koiran oloa. Tulehduskipulääkkeitä ja pistoksena tai suun kautta annettavia nivelnesteiden ja nivelruston koostumusta parantavia aineita käytetään yleisesti. Sopiva liikunta pitää lihaksiston kunnossa ja nivelet liikkuvina. Kirurgisia hoitoja, kuten esimerkiksi lantion häpyluun lämpöluudutus, on myös olemassa. Huomioithan, että kirurgisesti hoidettua koiraa ei saa käyttää jalostukseen ja se tulisi siirtää EJ-rekisteriin.

Lonkkavian vastustamisohjelma perustuu useimmilla roduilla lonkkien röntgenkuvaukseen. Lonkkanivelen kasvuhäiriön periytyvyys on kohtuullinen. Ilmiasuunkin perustuvan jalostusvalinnan pitäisi johtaa tuloksiin, jos valinta on systemaattista eikä lonkkavikaisia koiria käytetä. Jalostusarvoindeksien (BLUP-indeksit) avulla valinta on tehokkaampaa. Indeksissä otetaan huomioon koiran kaikkien tutkittujen sukulaisten taso ja poistetaan röntgentuloksiin vaikuttavien ympäristötekijöiden vaikutusta. Jalostusindeksejä lasketaan jo useille roduille sekä lonkka- että kyynärnivelistä. Indeksien laskemisen edellytyksenä on riittävä määrä kuvattuja koiria.

Suomessa käytetään FCI:n vahvistamaa kansainvälistä lonkkaniveldysplasian arvosteluasteikkoa:

A
ei muutoksia	Reisiluun pää ja lonkkamaljakko ovat yhdenmukaiset. Lonkkamaljakon kraniolateraali reuna piiryy terävänä ja on lievästi pyörästynyt. Nivelrako on tiivis ja tasainen. Norbergin asteikko vetoasennossa noin 105° (suosituksena).
B
lähes normaali /
rajatapaus	Reisiluun pää ja lonkkamaljakko ovat vähän epäyhdenmukaiset ja Norbergin asteikko vetoasennossa lähellä 105°, tai reisiluun pään keskus on mediaalisesti lonkkamaljakon dorsaalireunaan nähden ja reisiluun pää ja lonkkamaljakko ovat yhdenmukaiset.
C
lievä	Reisiluun pää ja lonkkamalja eivät ole yhdenmukaiset, Norbergin asteikko on noin 100° ja/tai lonkkamaljakon kraniolateraali reuna on vähän mataloitunut. Epätasaisuutta tai korkeintaan

lieviä nivelrikkomuutoksia lonkkamaljan kraniaali-, kaudaali- tai dorsaalireunassa tai reisiluun päässä tai kaulassa.

D kohtalainen (keskivaikea) Selvää epätasaisuutta reisiluun päässä ja lonkkamaljakossa, subluksaatio. Norbergin asteikko on suurempi kuin 90° (vain suosituksena). Lonkkamaljakon kraniolateraalireuna tasaantunut ja/tai nivelrikon merkkejä.

E vaikea Selvästi dysplastinen lonkkanivel. Esim. luksaatio tai selvä subluksaatio, Nordbergin asteikko alle 90°, selvä lonkkamaljakon kraniaalireunan tasaantuminen, reisiluun pään epämuotoisuus (sienimäinen, tasaantunut) tai muut nivelrikkomuutokset.

Tätä asteikkoa noudatetaan koiran 6 vuoden ikään saakka. Tämän jälkeen arvostelussa on otettava huomioon koiran ikä ja erityisesti sekundäärinivelrikko.

Muutama spondyloosi tapaus on rekisteröity vuosien 2013-2022 koirissa.

Spondyloosi, selkämuutokset

Vuosi	Rekisteröityjä	0	1	2	3	4	Yhteensä
2013	82	1	0	0	0	0	1
2014	78	0	0	0	0	0	0
2015	116	0	0	0	0	0	0
2016	62	2	0	0	0	0	2
2017	62	0	0	0	0	0	0
2018	67	1	0	0	0	0	1
2019	65	0	0	0	0	0	0
2020	85	0	0	0	0	0	0
2021	83	0	0	0	0	0	0
2022	82	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	782	4	0	0	0	0	4

Vuosi	Tutkittu	0	1	2	3	4
2013	1%	100%	0%	0%	0%	0%
2014	0%					
2015	0%					
2016	3%	100%	0%	0%	0%	0%
2017	0%					
2018	1%	100%	0%	0%	0%	0%
2019	0%					
2020	0%					
2021	0%					
2022	0%					
Yhteensä	1%	100%	0%	0%	0%	0%

Tutkitut koirat ovat kaikki olleet terveitä. Tutkittuja koiria oli yhteensä 4 kpl.

Immuunijärjestelmän sairaudet

Norfolkinterriereillä esiintyy jonkun verran immunologisia sairauksia, kuten allergioita ja yleistynyttä demodikoosia eli

sikaripunkkien epänormaalia lisääntymisestä johtuvaa ihosairautta. Sikaripunkki on koiran karvatupessa elävä loinen, jota esiintyy käytännöllisesti katsoen kaikilla koirilla. Normaalin immuunivasteen omaavalle koiralle se ei aiheuta mitään sairauden oireita punkkien lisääntymisen ollessa hyvin rajallista. Mikäli koiralla on syystä tai toisesta alentunut immunitaetti, se johtaa punkkien epänormaaliin lisääntymiseen, joka taas aiheuttaa ihosairauden oireet. Immunitaetin aleneminen voi johtua muista sairauksista. Mutta mikäli tällaista syytä ei ole, on immunitaetin heikkous ensisijainen eli primäärinen syy sairauden puhkeamiselle. Kyseessä on yksilön vakava heikkous, joka on perinnöllistä. Yleistynyttä demodikoosia ei ole raportoitu Suomessa yhtään tapausta, mutta rodun kotimaassa Englannissa tunnetaan linjoja, jotka on jouduttu lopettamaan ongelman pesiytyessä voimakkaasti niihin. Suomessa on lisäksi todettu joitakin keskivaikeita demodikoositapauksia.

Allergiat eivät rodussa ole kovin yleisiä, mutta niitä esiintyy ruoka-aineita ja ulkoisia allergeeneja vastaan.

Demodekoosia sairastanutta (myöhemmin parantunutta koiraa) ei tule käyttää jalostukseen, eikä myöskään allergioista ja/tai atooppisista ihosairauksista kärsiviä koiria.

Koiran atopia

Atopia on geneettisestä taipumuksesta aiheutuva tulehduksellinen ja kutiseva allerginen ihosairaus, jonka synnylle on perimän lisäksi olemassa useita altistavia tekijöitä, kuten koiran elinympäristö ja olosuhteet.

Atopia on elinikäinen vaiva, joka on kontrolloitavissa, muttei parannettavissa. Ruoka-aineallergia on koiralla atopiaa huomattavasti harvinaisempaa. Vain 10 % iho-oireisista koirista kärsii ruoka-aineallergiasta, jolloin koiralla on yleensä myös ruuansulatuskanavan oireita (ilmavaivat, ripuli). Atoopista tai allergista koiraa ei saa käyttää jalostukseen.

Atopia on tyypillisesti nuoren aikuisen koiran sairaus ja oireet alkavat suurimmalla osalla atooppikoista 6 kk – 3 vuoden iässä. Allerginen nuha, astma ja silmän sidekalvontulehdus ovat koiralla harvinaisia. Koira reagoi ihollaan ja atopia onkin koiran yleisin ihosairaus. Atopiaan liittyvien toistuvien ihon bakteeri- ja hiivatulehdusten esiintymisestä on päätelty, että atooppiko koirilla olisi puutteellisesti toimiva soluvälitteinen immuunivaste. Atopialle tyypillistä on, että oireet helpottuvat ja pahenevat kausittaisesti ainakin sairauden alkuvaiheessa. Jos oireet ovat heti alkuun jatkuvia, voidaan hyvällä syyllä epäillä ruoka-aineallergiaa aiheuttajaksi.

Atoopinen iho kutisee, minkä seurauksena koira raapii ihonsa rikki. Turkki on hilseilevä ja huonokuntoinen sekä ohut tai jopa paikoin kalju. Niiltä alueilta, joissa kutina on voimakkainta, iho paksunee jatkuvan raapimisen ja kalvamisen seurauksena sekä tummuu. Muutokset paikallistuvat naamaan (huulet ja silmien ympärykset), korviin, tassuihin, jalkoihin, leukaan ja vatsan alle (kainalot ja nivuset). Joillakin koirilla jatkuva kutina aiheuttaa myös käyttäytymisen muutoksia, esim. ärtyisyyttä. Toistuvat korvatulehdukset ovat eräs tavallisimmista atooppikon iho-oireista.

Koiran kutinan syy on selvitettävä huolellisesti. Jos muuta selittävää syytä ei löydy ja koiralla on atopiadiagnoosin tekemiseen oikeuttavat oireet, koiralle tehdään joko ihotesti tai allergiavasta-aineita etsitään verestä. Koiran atopian hoitoon käytetään monia eri hoitomuotoja. Kaikkein tärkein on allergeenialtistuksen vähentäminen esim. toistuvien pesujen ja ympäristön saneerauksen avulla. Jollei näiden toimenpiteiden ja sekundaaristen bakteeri – ja hiivatulehdusten hallinnalla päästä riittävään lopputulokseen, voidaan allergiatestin tulosten perusteella aloittaa siedätyshoito ja/tai lääkehoito.

Maksashuntti

Maksashuntti on maksan rakenteellinen verenkiertohäiriö, joka johtuu synnynnäisestä kehitysvirheestä. Sikiöaikainen verenkierto, jossa veri tarkoituksenmukaisesti ohittaa sikiön maksan, ei muuta kulkuaan sikiöaikaisten verisuonien sulkeuduttua kuten aikuisella koiralla on tarkoitus, vaan verenkierto ei läpäise edelleenkään maksaa vaan kulkee sen ohi. Näin aineenvaihdunnan sivutuotteet aiheuttavat koiran elimistössä myrkytystilan muutaman tunnin päästä kun koira on syönyt. Oireina on mm. runsas juominen, huono ruokahalu, pahoinvointi ja kuolaaminen, tasapainohäiriöt, keskittymiskyvyttömyys, hyperaktiivisuus ja heikkous.

Maksashunttia voidaan yrittää korjata leikkauksella, jolloin koiran elinikää voidaan pidentää ja sen elämänlaatua voidaan parantaa. Hoitoon kuuluu myös lääkitys sekä oikea ruokavalio. Suomessa on ollut rodun kannassa vuosittain muutama yksittäinen shunttitapaus, joten shuntti luokitellaan merkittäväksi sairaudeksi. Maksashunttia sairastavaa tai leikkauksella parannettua yksilöä ei tule käyttää jalostukseen. Valistuneet kasvattajat testaavat jo pentunsa ennen luovutusta maksashuntin varalta.

Kasvaimet

Kasvainsairauksia esiintyy norfolkinterriereillä jonkin verran ja kehittyneen diagnostiikan johdosta yhä useamman koiran kuolinsyyksi on todettu jokin syöpälaji.

Makrotrombosytopenia

Norfolkinterriereillä on todettu perinnöllistä makrotrombosytopeniaa, missä verenkierrossa esiintyy normaalia

suurikokoisempia verihutaleita. Norfolkkeilla makrotrombosytopenia periytyy autosomaalisesti resessiivisesti ja siihen on geenitesti. Kyseessä on virhe TUBB1 geenissä, minkä seurauksena verenkierrossa esiintyy normaalia suurikokoisempia verihutaleita. Makrotrombosytopenia ei aiheuta koiralle verenvuototaipumusta, kipua tai mitään haittaa terveydelle, sillä verihutaleet toimivat normaalisti. Suurempikokoiset verihutaleet aiheuttavat kuitenkin poikkeaman verinäyteanalyysissä (trombosytopenia), ja geenitestillä (esim. MyDogDNA) pystytään selvittämään onko kyse tästä makrotrombosytopeniasta vai kliinistä sairautta aiheuttavasta trombosytopeniasta. Geenitestiä käytetäänkin trombosytopenian erotus diagnostiikassa jolloin vältetään tarpeettomilta hoidoilta, mikäli kyseessä on makrotrombosytopenia. Sama geenivirhe kuin norfolkinterriereillä on todettu myös muutamalla muulla rodulla. Koska koirilla todettu makrotrombosytopenia ei aiheuta kliinistä sairautta tai haittaa koiran terveyttä, ei rajoitusta jalostuskäyttöön ole.

Virtsatiet

Koiran virtsakivet ovat virtsakiteistä muodostuneita kiinteitä kappaleita, joita voi muodostua munuaisaltaisiin, munuaisesta virtsarakkoon johtaviin virtsanjohtimiin, virtsarakkoon ja etenkin uroskoirilla virtsaputkeen. Virtsakivet voivat aiheuttaa kivuliaita ja vaarallisia oireita, kuten virtsaamisvaikeuksia, verivirtsaisuutta, virtsatietulehduksen tai -tukoksen. Jos kivi tukkii virtsaputken, tilanne on hengenvaarallinen ja vaatii välitöntä hoitoa.

Virtsaamisvaikeudet liittyvät usein vakaviin sairautentiloihin ja koira on tästä syystä tutkittava huolella, jotta virtsaamisongelma saadaan riittävän ajoissa hoidettua. Koiran virtsakivet voivat tukkia virtsaputken täydellisesti ja aiheuttaa virtsateihin vakavia vaurioita.

Hoitovaihtoehtoja on kaksi; leikkaus tai liuotus erityisdieeteillä. Virtsakivihoidettuja (leikkaus tai liuotushoito) koira ei tule käyttää jalostukseen.

Tarkempaa informaatiota on löydettävissä useiden eläinlääkäriasemien omilta sivuilta ja myös Kennelliiton sivuilta. Rotujärjestön teettämän terveystarkastuksen tulosten perusteella eivät virtsakiteet tai virtsakivet ole laaja ongelma rodussa. Kennelliiton terveystarkastukseen on 17.2.2023 päivämäärän mukaan vastannut 9 norfolkinterrierin omistajaa. Sairausten laajuusarviointi perustuu ainoastaan suoritettuun terveystarkastukseen.

Purentaviat

Ulkomuotoon liittyen suureksi ongelmaksi rodussa todettiin hammaspuutokset ja parentaviat; hiukan alle neljäsosalla oli joko hammaspuutos tai parentavika, tai molemmat. Tämä on yksi rodun suurimpia vitsauksia maailmanlaajuisesti, vaikka ei varsinaisesti terveyteen vaikutakaan. Parentaviat ovat harvoin niin vakavia, että vaikeuttaisivat koiran normaalia elämää. Suuri osa kannasta karsiutuu jalostuksesta näiden vikojen takia, ja muutenkin ahtaissa populaatioissa hävikki voi olla tuntuva. Tilanne suiden kanssa on sen verran vakava, että siihen on kiinnitettävä jalostusvalintoja tehdessä paljon suurempaa huomiota ja karsintaa. On edelleen iso ongelma.

Kivesviat

Uroksilla esiintyy jonkin verran kivesvikaa, yleisemmin yhden kiveksen laskeutumattomuutta. Kivesvikaisia uroksia ei käytetä jalostukseen. Tämä vika on voimakkaasti periytyvää ja voi periytyä myös nartun kautta.

4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt

Omistajien OmaKoiraan ilmoittamat eri kuolinsyyt on tilastoitu. Kuolinsyytilastossa ilmenee uusi vakava sairaus: kasvainsairaudet: syöpä, joka on sydänsairauksien jälkeen toiseksi suurin kuolemaan johtanut sairaus.

Sydänsairauteen kuolleiden koirien ikä on vain hieman alhaisempi kuin syöpään kuolleiden. Yhteensä on ilmoitettu 363 koiran kuolinsyytiedot. Rodun elinikä lyhentää eniten rodussa esiintyvät sydänsairaudet. Sydänsairauksien osalta on tehostettava tutkimuksia ja tarvittaessa rajattava jalostusmateriaalia.

Sairauksista yleisin on sydänsairaudet, prosenttiosuus kaikista raportoiduista kuolin tapauksista 22,87 %.

Toiseksi yleisin on syöpäsairaudet, prosenttiosuus kaikista raportoiduista kuolin tapauksista 19,83 %.

Kuolinsyy	Keskim. elinikä	Yhteensä
Henqitystiesairaus	9 vuotta 7 kuukautta	3
Hermostollinen sairaus	8 vuotta 1 kuukautta	2
Iho- ja korvasairaudet	11 vuotta 11 kuukautta	1
Immunologinen sairaus	5 vuotta 10 kuukautta	2
Kasvainsairaudet, syöpä	10 vuotta 0 kuukautta	72
Kuollut ilman sairauden diagnosointia	11 vuotta 0 kuukautta	4
Lopetus ilman sairauden diagnosointia	9 vuotta 9 kuukautta	5

Lopetus käytös- tai käyttäytymishäiriöiden vuoksi	4 vuotta 3 kuukautta	2
Luusto- ja nivelsairaus	8 vuotta 9 kuukautta	4
Maksan ja ruoansulatuskanavan sairaus	8 vuotta 10 kuukautta	13
Muu sairaus, jota ei ole listalla	7 vuotta 11 kuukautta	18
Selkäsairaus	5 vuotta 4 kuukautta	1
Silmäsairaus	0 vuotta 2 kuukautta	1
Sisäeritysrauhasten sairaus	7 vuotta 10 kuukautta	3
Sydänsairaus	10 vuotta 8 kuukautta	83
Tapaturma tai liikennevahinko	3 vuotta 7 kuukautta	20
Vanhuus (luonnollinen tai lopetus)	13 vuotta 3 kuukautta	46
Virtsatie- ja lisääntymiselinten sairaus	8 vuotta 11 kuukautta	11
Kuolinsyytä ei ole ilmoitettu	9 vuotta 11 kuukautta	72
Kaikki yhteensä	9 vuotta 11 kuukautta	363

4.3.4 Lisääntyminen

Keskimääräinen pentuekoko

Keskimääräinen pentuekoko on tilastointiaikana ollut 2,97pentua. Vuosittaiset luvut ovat hyvin lähellä keskiarvolukua, eikä suuria vaihteluja ole ollut vuosien välillä. Pieni pentuekoko takaa sen, ettei rotu kiinnosta ns.pentutehtailijoita, vaikka ostajaehdokkaita on paljon.

Astumisvaikeudet

Astumisvaikeuksia ei juurikaan rodussa ilmene. Jonkinasteista ujoutta ensimmäisillä kerroilla saattaa olla, mutta ei ole rodussa ongelma.

Tiinehtymisvaikeudet

Keskimääräisesti nartut tiinehtyvät hyvin.

Synnytysongelmat

Nartut synnyttävät pääsääntöisesti hyvin. Keisarileikkauksiin turvaututaan ainoastaan, jos liian suuriksi kasvaneet pennut jumittuvat synnytyskanavaan tai nartulla on synnytyksen aikaista polttoheikkoutta.

Pentujen hoitamiseen liittyvät ongelmat nartuilla

Terveyskysely ei tuottanut mainittavaa raportointia ongelmista pentujen hoidossa. Nartut tuottavat hyvin maitoa ja hoitavat pentunsa hyvin.

Pentukuolleisuus

Norfolkinterrierin pentukuolleisuus on vähäistä.

Synnynnäiset viat ja epämuodostumat

Kitalakihalkiot ovat oikeastaan ainoat terveyskyselyssä raportoidut synnynnäiset viat ja epämuodostumat. Niiden lukumääristä suhteessa syntyneisiin pentuihin ei ole luotettavaa tilastoitua tietoa. Koukkuhäntäisinä syntyneitä norfolkinterrierejä on raportoitu todella vähän. Takajalkojen kannuksia ei lainkaan.

4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet

Ulkomuotoon liittyvät anatomiset piirteet, jotka altistavat rodun yksilöt sairauksille tai lisääntymis- ja hyvinvointiongelmille

Norfolkinterrierin anatomiset piirteet eivät altista sairauksille tai lisääntymisongelmille. Liika lihavuus on kaikkien rotujen hyvinvointiongelma.

4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä

Keskeisimmät ongelmakohdat ja ongelmien mahdollisia syitä

Kohdan 4.3.4 perusteella rodussa ei ole suurtakaan ongelmaa lisääntymisessä, mutta sydänviat ovat rodun vakava ongelma. Tilanteen parantamiseksi rotujärjestö panostaa sydänultratutkimuksiin.

Liite 4. Terveyskysely 2020-2022

4.4. Ulkomuoto

4.4.1 Rotumääritelmä

Vaikka norfolkinterrierien rekisteröintimäärät ovat pitkällä aikavälillä kohonneet, näyttelyihin osallistuu koiria todella vähän. Edelleenkin huippukoiria on vähän, mutta keskitasoisten koirien määrä on lisääntynyt. Huonosti rakentuneita, epätyypillisiä koiria ei juurikaan enää ole. Alhainen näyttelyihin osallistumisprosentti ei anna oikeaa kuvaa rodun koko tasosta.

Rodun ulkomuodollinen taso on kohentunut viime vuosien aikana selvästi. Kasvattajien tulisi kuitenkin edelleen kiinnittää huomiota rodunomaiseen tyyppiin ja käyttäytymiseen sekä oikeaan vahvuusasteeseen. Rotumääritelmän mukaisesti norfolkinterrieri on yksi pienimmistä terrieriroduista. Sen tulee olla pienikokoinen, mutta vahvarakenteinen. Se on lyhytselkäinen, tilavarunkoinen ja tiivis koira, jolla on hyvä luusto ja vahvat kypälät.

Koko on kasvanut vuosien varrella jonkin verran ja meillä esiintyy liian kookkaita, pitkärunkoisia koiria. Myös kääpiömäisiä, liian hentoja koiria on paljon. Samaan pakettiin on vaikea saada tarvittavaa vahvuutta ja oikeata kokoa.

Rotumääritelmä toteaa norfolkinterrierin luonteesta, että se on kokoonsa nähden oikea sisupussi. Ne ovat pelottomia ja valppaita pieniä koiria, jotka eivät saa olla riidanhaluisia. Norfolkinterrierillä pitää olla temperamenttia, mutta se ei saa olla aggressiivinen ihmisille eikä toisille koirille. Vaikka se on pieni koira, niin se tarvitsee kunnollisen kotikasvatuksen ja ihmisen tulee olla sille selvä laumanjohtaja. Näyttelykehässä norfolkinterrierin tulee esiintyä ryhdikkäästi ja pelottomasti. Luonteissa esiintyy jonkin verran ongelmia, mutta useimmiten ongelmat johtuvat juuri kasvatuksen puutteesta.

Rotumääritelmän mukaisesti pään pitäisi olla kallo-osastaan leveä ja vain hieman kaareva ja kuono-osan tulisi olla kiilanmuotoinen ja voimakas ja pituudeltaan noin kolmanneksen lyhempi kuin etäisyys niskakryhymystä otsapengereseen. Leukojen pitää olla vahvat ja hampaiden tulee olla voimakkaat ja melko kookkaat. Purenta tulisi olla täydellinen leikkaava puenta.

Kasvattajien tulisi kiinnittää huomiota juuri oikeaan pään muotoon ja sen mittasuhteisiin sekä rodunomaiseen ilmeeseen. Nykyään esiintyy kauttaaltaan liian kevyitä päitä. Kuono-osat ovat kapeita ja pitkiä ja kallo-osat kapeita. Jos silmät ovat hyvin lähellä toisiaan ja otsapengerkin on niukka, on koko ilme väärä. Silmän kaariluiden tulisi olla voimakkaat. Kallot voivat olla myös pyöreitä ja usein kokonaisuutta täydentävät pyöreät silmät, jotka täysin pilaavat rodulle tyypillisen tarkkaavaisen ja innokkaan ilmeen.

Rodulla esiintyy kohtalaisen paljon alapurentaa ja jonkin verran hammaspuutoksia. Usein purenta voi aluksi olla hyvä, mutta kun pää vahvistuu ja kehittyy, niin purenta muuttuu usein alapurennaksi. Yleensä pentujen melko voimakkaatkin yläpurennat muuttuvat oikeiksi kehityksen myötä.

Norfolkinterrierillä tulee olla keskikokoiset, v-n muotoiset ja kärjestään hieman pyöristyneet, eteenpäin lähelle poskea taittuneet korvat. Korvien koossa on jonkin verran vaihtelua ja niiden asentovirheitä on silloin tällöin. Satunnaisesti myös pystyyn nousevia korvia, mikä sinällään ei ole ihmeellistä, kun norwichin- ja norfolkinterrieri ovat olleet yksi rotu vuoteen 1964 saakka. Täysin kuolleet korvat, joita koira ei käytä ollenkaan ilmaisemaan mielialojaan ja valppaustilojaan eivät niin ikään ole toivottavat.

Kaula on keskipitkä ja vahva. Yleensä liian pitkiä kauloja ei esiinny, mutta jonkin verran lyhyitä kauloja löytyy. Etuasentoiset lavat saavat kaulan näyttämään lyhemmältä kuin se todellisuudessa on. Pystyjä ja lyhyitä olkavarsia esiintyy jonkin verran. Norfolkinterrierin raajat tulisi olla suorat ja lyhyet. Melko paljon löytyy koiria, joiden eturaajat eivät ole täysin suorat.

Norfolkinterrierin rungon virheistä yleisimmät: lyhyt rintakehä, tynnyrimäisyys, pitkä lanneosa. Norfolkintulisi olla tiivis ja lyhytselkäinen koira. Sen kylkiluut ovat selvästi kaareutuneet. Ylälinja on suora. Takaosan tulee lihaksikas ja hyvin kulmautunut. Kintereet ovat matalat. Korkeat kintereet ja kapeat, lihaksittomat reidet ovat yleisiä. Takakulmaukset ovat niukat tai vastaavasti ne voivat olla ylikulmautuneet, joka ei myöskään ole tarkoitus – ei

mäyräkoiran takakulmauksia. Norfolkinterrierin liikkeiden tulisi olla sujuvat, yhdensuuntaiset, ja tehokkaat. Oikeat takakulmaukset, ja hyvä lihaskunto mahdollistavat kunnon työntövoiman.

Suomessa on ollut typistyskielto jo 27 vuotta. Typistämätön häntä tulisi rotumääritelmän mukaan olla: kohtuullisen pitkä ja tasapainossa kokonaisuuden kanssa. Tyvestä paksu ja kärkeä kohti kapeneva, mahdollisimman suora. Asennoiltaan itsevarmasti pystyssä, ei kuitenkaan kaarru liikaa selälle. Rodun alkuperämaassa Iso-Britanniassa typistäminen oli sallittua huhtikuun 2007 alkuun asti ja siellä esiintyy vielä toistaiseksi Pohjoismaita enemmän kippuria häntiä. Hännät eivät kuitenkaan ole ongelma rodussa. Ne ovat meillä kohtuullisen suoria. Kiinnityskohta voi olla joskus liian alhainen, jolloin hännän on melko mahdoton olla täysin suora ja pystyasentoinen. Pystyssä kannettu häntä kuvastaa rodun itsevarmaa ja terhakkaa olemusta.

Karvapeite on kovaa, karkeaa, suoraa ja rungonmyötäistä. Rotumääritelmän mukaisesti liiallinen trimmaus ei ole suotavaa. Nykyään karvan laadussa esiintyy monia variaatioita. Vaikeasti trimmattavia ovat pehmeät ja runsaan pohjavillan omaavat karvat sekä karkeat, mutta lasimaiset karvat. Silloin tällöin syntyy myös nk. fluffy –karvaisia pentuja eli karvapeite on pitkää, runsasta ja silkistä ja tuollaisen karvan nyppiminen on mahdotonta. Nykyisin on mahdollista etukäteen testata kantaako jalostukseen käytettävä uros tai narttu pehmeäkarvaisuusgeeniä. Oikealaatuisen karvapeitteen siistiminen on suhteellisen helppoa ja koko turkki on tällöin helpohoitoinen.

Hyväksytyt värit: kaikki punaisen, vehnän, black & tan ja harmahtavan (grizzle) sävyt. Suomessa ei ole vehnän- ja grizzlevärisiä koiria. Valkoiset merkit eivät ole toivottavia, mutta ovat kuitenkin sallittuja. Värivirheellisiä pentuja ei yleensä synny lainkaan, valkoisia merkkejä esiintyy norfolkeilla erittäin harvoin.

Säkäkorkeus rotumääritelmässä on 25-26 cm (10 tuumaa). Varmasti huomattavastikin kookkaampia norfolkkeja on. Rotua ei kuitenkaan näyttelyissä juurikaan mitata, joten mitään tilastoa koon kehittymisestä ei voi tehdä. Huomattava on myös, että koko on paljon muutakin kuin pelkkä säkäkorkeus.

Rotumääritelmä ja ulkomuototuomareille jaettava rotukohtainen koulutusmateriaali kuvineen ovat liitteinä 6 ja 7.

Rodun ulkomuodollista tasoa pyritään edelleen parantamaan. Erityisesti rodunomaiseen tyyppiin tulee kiinnittää huomiota. Oikean koon ja vahvuusasteen ylläpitäminen on erittäin tärkeää. Norfolkinterrierin rotumääritelmän mukainen pää ja ilme tulee huomioida jalostusvalintoja tehtäessä. Edelleen pitää kiinnittää huomiota sekä etu- että takakulmauksiin ja siihen, että koiran liikunta on tervettä ja sujuvaa. Karvanlaatu on tärkeä rodun ominaisuus. Purentavirheet ovat valitettavan yleisiä ja sen vuoksi tulisi yrittää saada mahdollisimman moni norfolkinterrieri joko näyttelyyn tai jalostustarkastukseen, jotta jalostustoimikunta saisi tietoa ongelman laajuudesta. Terveyskysely on tuottanut paljon lisätietoa purentavirheistä.

Liite 5. Rotumääritelmä

Liite 6. Ulkomuototuomareiden koulutusmateriaali

4.4.2 Näyttelyt ja jalostustarkastukset

Rodun koirien näyttelykäynnit vuosina 2013-2022

	ERI	EH	H	T	EVA	HYL	Yhteensä
Junioriluokka	630 tulosta	168 tulosta	11 tulosta	1 tulosta	2 tulosta	0 tulosta	812 tulosta
Nuorten luokka	520 tulosta	113 tulosta	4 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	1 tulosta	638 tulosta
Avoin luokka	702 tulosta	189 tulosta	16 tulosta	1 tulosta	0 tulosta	1 tulosta	909 tulosta
Käyttöluokka	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta
Valioluokka	628 tulosta	37 tulosta	2 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	1 tulosta	668 tulosta
Veteraaniluokka	115 tulosta	9 tulosta	1 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	125 tulosta
Yhteensä	2595 tulosta	516 tulosta	34 tulosta	2 tulosta	2 tulosta	3 tulosta	3152 tulosta
	ERI	EH	H	T	EVA	HYL	Yhteensä

Erikoisnäyttely	<u>333</u> tulosta	<u>107</u> tulosta	<u>7</u> tulosta	<u>1</u> tulosta	0 tulosta	0 tulosta	448 tulosta
Kaikkien rotujen näyttely	<u>579</u> tulosta	<u>102</u> tulosta	<u>6</u> tulosta	0 tulosta	0 tulosta	<u>1</u> tulosta	688 tulosta
Kansainvälinen näyttely	<u>1071</u> tulosta	<u>199</u> tulosta	<u>10</u> tulosta	0 tulosta	<u>2</u> tulosta	<u>2</u> tulosta	1284 tul.
Ryhmänäyttely	<u>446</u> tulosta	<u>82</u> tulosta	<u>8</u> tulosta	<u>1</u> tulosta	0 tulosta	0 tulosta	537 tulosta
Yhteensä	<u>2595</u> tulosta	<u>516</u> tulosta	<u>34</u> tulosta	<u>2</u> tulosta	<u>2</u> tulosta	<u>3</u> tulosta	3152 tulosta

	ERI	EH	H	T	EVA	HYL	Yhteensä
Erikoisnäyttely	74% (333 tulosta)	24% (107 tulosta)	2% (7 tulosta)	0% (1 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	448 tulosta
Kaikkien rotujen näyttely	84% (579 tulosta)	15% (102 tulosta)	1% (6 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (1 tulosta)	688 tulosta
Kansainvälinen näyttely	83% (1071 tulosta)	15% (199 tulosta)	1% (10 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (2 tulosta)	0% (2 tulosta)	1284 tulosta
Ryhmänäyttely	83% (446 tulosta)	15% (82 tulosta)	1% (8 tulosta)	0% (1 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	537 tulosta
Yhteensä	82% (2595 tulosta)	16% (516 tulosta)	1% (34 tulosta)	0% (2 tulosta)	0% (2 tulosta)	0% (3 tulosta)	3152 tulosta

Norfolkinterrierien alhainen näyttelyinnostus on todettu viime vuosina. Vuosien 2013-2022 näyttelytuloksia on yhteensä kirjattu 3152 tulosta. Tilastotiedon valossa rodun laatu on parantunut ERI laatuarvion ollessa 82 % ja EH laatuarvion 16 %.

Norfolkinterrieri ei kuulu näyttelyissä erityistarkkailtaviin rotuihin (RKO).

Rodun koirien jalostustarkastukset

Jalostustarkastuksia on tilastokauden aikana tehty kaksi kertaa. Ensimmäinen tehtiin vuonna 2018 käyttäen Kennelliiton virallista kaavaketta ja tulokset on myös kirjattu Kennelliiton jalostustietokantaan. Toinen jalostustarkastus pidettiin vuonna 2020. Tällöin käytettiin itse laadittua kaavaketta, jota ei vielä ole hyväksytetty Kennelliitossa. Tulokset on tilastoitu omaan järjestelmään.

4.4.3 Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus

Nykyiselle käyttötarkoitukselle seurakoirana norfolkinterrieri sopii pienen kokonsa, vahvan luustonsa ja vettähylikivän, joka säännöllisesti karvapeitteensä puolesta oikein hyvin.

4.4.4 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista

Seura- ja kotikoiraominaisuuksiin eivät vaikuta mahdolliset puutteet ulkomuodossa tai rakenteessa. Näyttelyissä ja jalostustarkastuksissa käyneiden koirien osalta on mainintoja käyristä eturaajoista ja jonkin verran myös lyhyestä olkavarresta ja rintakehästä. Purennan muuttuminen saksipurennasta tasapurennaksi ja lopulta alapurennaksi on rotua kiusaava ulkomuodollinen virhe. Tämä alaleikaluiden pitkälle jatkuva kasvuominaisuus on luettavissa lähes kaikissa eri maiden Norfolk lehdissä, myös rodun kotimaassa Englannissa. Hammaspuutoksia esiintyy useimmin P1-P2 puutoksina, ei niinkään etuhampaiden puuttumisena. Nämä virheet eväti haittaa koiran elämää, mutta jalostusvalinnoilla tulisi pyrkiä normaaliin, koko koiran iän kestävään saksipurentaan.

Rodun luonne ja fyysiset ominaisuudet antavat mahdollisuuden monenlaiseen harrastamiseen.

5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA

Rodun edellisen jalostuksen tavoiteohjelman voimassaolokausi

Rodun edellinen tavoiteohjelma on jalostustieteellisen toimikunnan päätöksellä ollut voimassa 30.6.2023 asti.

5.1 Käytetyimpien jalostuskoirien taso

Taulukon liittäminen suoraan tekstiin ei sen leveydestä johtuen ole mahdollista. Tasotaulukot ovat liitteenä.

Sekä uros- että narttutilastoissa on selvästi havaittavissa, että jälkeläiset on pääsääntöisesti tutkittu vain silmien ja polvien osalta.

Uroskohtainen tutkimusprosentti lonkkien osalta vaihtelee välillä 0-17%, ka. 3,1%

Lonkkaniveltutkittuja, sairaita koiria on urostilaston (20) mukaan yhteensä 10.

Kyynärnivelen osalta tutkittuja ei ole.

Uroskohtainen tutkimusprosentti polvien osalta on välillä 0-58%, keskiarvo 22,6%.

Muu kuin 0/0 status polvissa oli 12 koiralla.

Uroskohtainen tutkimusprosentti silmien osalta on välillä 0 – 93%, keskiarvo 43,2%.

Löydöksiä oli neljällä koiralla.

Narttukohtainen tutkimusprosentti lonkkien osalta vaihtelee välillä 0-43%, ka. 0,05%

Lonkkaniveltutkittuja, sairaita koiria on tilaston (20) mukaan yhteensä 8.

Kyynärnivelen osalta tutkittuja ei ole.

Narttukohtainen tutkimusprosentti polvien osalta on välillä 0-58%, keskiarvo 37,05%.

Muu kuin 0/0 status polvissa oli 9 koiralla.

Narttukohtainen tutkimusprosentti silmien osalta on välillä 0 – 86%, keskiarvo 35,4%

Löydöksiä oli kahdeksalla koiralla.

Ulkomuodollisesti urosten taso on ollut parempi kuin narttujen.

Käytetyistä 20 jalostusuroksesta kaikki 20 ovat vähintään Suomen muotovalioita, nartuista vastaavasti valioita on 16 narttua. 4 muun listassa olevan nartun taso on välillä ERI-SERT. Ulkomuodollisesti 20 eniten käytettyjen urosten ja narttujen taso on ollut suosituksia parempi.

Liite 7. Käytetyimpien jalostuskoirien taso

5.2 Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen

Tavoite	Toimenpide	Tulos
<u>Jalostuspohja:</u> Enimmäisjälkeläismäärä 26 per sukupolvi. Urosten jalostussuosittelun noudattaminen.	JTO 2017-2021 suosituksena jalostusohjeissa	Tavoite on toteutunut huonosti. Edelleen on liikaa suositusten ylittäneitä uroksia. Käytettyjen eri urosten lukumäärä on pysynyt lähes samana kahden viimeisen JTO:n aikana.
<u>Käyttäytyminen ja luonne sekä käyttöominaisuudet:</u> Tiedonkeruu Yhteiskuntakelpoinen koira	Käyttäytymiskysely	Tavoite on saavutettu: Kysely toteutettiin 2021-2022. Luonne ja käyttäytyminen pääasiallisesti rotumääritelmän mukainen.
<u>Terveys ja lisääntyminen:</u> Vapaaehtoiset terveystutkimukset kaikille jalostuskoirille. Sydänkuuntelu, sydänultra, polvet ja silmät. JTO:n suositusten noudattaminen.	Eläinlääkärin tarkastukset. Joukkotarkastukset. Sydänultratutkimukset joukkotutkimuksina säännöllisin väliajoin.	Tavoite on vain osin saavutettu: Vapaaehtoiset terveystutkimukset tehdään lähes kaikille jalostuskoirille. Kasvattajapäivillä joka toinen vuosi käsitellään rodun terveyteen liittyviä asioita asiantuntijoiden johdolla. Sydänultratutkimukset käynnistyvät vasta vuoden 2024 aikana.
<u>Ulkomuoto:</u>	Tuomarikoulutus järjestetään 3-	Tavoite on toteutunut

Tuomarikoulutusten järjestäminen. Jalostuskoirilla vähintään kaksi näyttelykäyntiä, joista toinen vähintään EH.	vuotissuunnitelman mukaisesti. Kasvattajat vastaavat itse suositusten noudattamisesta. Jalostuskyselyihin vastattaessa suosituksia noudatetaan.	erikoiskoulutusten osalta, ne on pidetty vuosittain. Pääsääntöisesti yhdistelmät täyttävät ulkomuodon osalta minimivaatimukset.
---	---	---

Jalostuksen ulkopuolelle jäävien koirien osuus

Koirien omistajien yleinen toive pitää koiraa pelkästään kotikoirana. Hukkaprosentti on yli 50 % rekisteröinneistä. Tarkkaa tilastoa ei ole pidetty.

Jalostussuositusten ja PEVISAn ajantasaisuuden arviointi

Sydänsairauksista olisi saatavissa enemmän tilastotietoa, mikäli rotu olisi tämän ongelman osalta PEVISAssa. Aikaa tarvitaan kuitenkin siihen, että tämä on kaikkien rodun kasvattajien yhteinen tahto. Asia otetaan esille alkavalla JTO-kaudella.

6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

6.1 Jalostuksen tavoitteet

Norfolkinterrierin jalostuksen tavoitteena on rotumääritelmän mukainen, terve ja yhteiskuntakelpoinen koira. Norfolkinterrierillä on rotuna takanaan 60 vuoden jalostustyö. Vuosi 2024 on norfolkinterrieri rodun 60-vuotis juhluvuosi. Alkuperäisestä pienestä tuhoeläinten metsästäjästä ja seuralaisesta se on kehittynyt tämän päivän seurakoiraksi. Käyttötarkoitukseltaan norfolkinterrieri nähdään myös tulevaisuudessa seurakoirana, urbanisoitua yhteiskunta tuskin tarjoaa sille enää alkuperäistä käyttötarkoitustaan vastaavaa työtä. Nykypäivän norfolkinterrieri on luonteeltaan ystävällinen, tasapainoinen, lapsirakas ja itsevarma. Se on edelleenkin pieni, mutta vahva ja toimelias koira, joka tarvitsee omistajaltaan paljon huomiota, toimintaa ja liikuntaa, mutta sopeutuu ajoittain vähempäänkin tarvittaessa.

Jalostuspohja

JTO- kauden 2024-2028 enimmäisjälkeläismäärä on 26 per sukupolvi. Perinnöllisen monimuotoisuuden, jalostuspohjan kasvattaminen tai vähintään ylläpitäminen nykyisellä tasolla.

Käyttäytyminen, luonne ja käyttöominaisuudet

Yhteiskuntakelpoinen, rotumääritelmän käyttäytymis- ja luonnekuvauksen mukainen koira. Negatiivisten käytösominaisuuksien minimoiminen. Rotu on seurakoira, vaikka osalla yksilöistä on edelleen jonkin verran saalistusvaistoa.

Käyttöominaisuudet

Rotu on nykyisin puhtaasti seurakoira, eikä ole tarvetta lisätä rodun käyttöominaisuuksia ns. rottakoirana.

Terveys ja lisääntyminen

Norfolkinterrierin suurin terveydellinen ongelma on sydänviat.

Silmä- ja polvitutkimukset sekä sydänkuuntelu on oltava tehty ennen astutusta. Silmien säännöllisen uusintatutkimuksen infoa on lisättävä, jotta silmät peilataan toistuvasti 24kk:n välein. Polvien osalta tuloksen 1 omaavat koirat yhdistetään vain 0-tuloksisen kanssa.

Uroksen tulee olla täyttänyt vähintään 12 kk astutushetkellä. Nartun tulee olla vähintään 18 kk astutushetkellä. Synnyttämään kykenemättömiä narttuja ei käytetä jatkossa jalostukseen. Sairaita koiria ei käytetä jalostukseen

Allergista tai atooppista sairastavaa/sairastanutta koiraa ei saa käyttää jalostukseen, ei myöskään arkaa tai aggressiivista koiraa. Häntämutkaista tai useamman hampaan puutoksesta kärsivää koiraa ei suositella jalostukseen.

Ulkomuoto

Jalostukseen suositellaan yksilöä, jolla on vähintään kaksi (2) näyttelykäyntiä, joista molemmista vähintään EH-laatuarvostelu. Purentavikaisia tai hammaspuutoksia koiria ei käytetä jalostukseen.

6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille

Suosituksien jalostukseen käytettävien koirien ja yhdistelmien ominaisuuksista

Uros

- Vähintään 12 kuukauden ikä. Yli kolmevuotiaiden urosten jalostuskäyttö on suositeltavaa, jotta purenta ja sydänstatus on varmistettu.
- Virallinen silmä- ja polvitutkimustulos, sekä vähintään sydänkuuntelu, suositus sydänultra.
 - Silmät: terveet perinnöllisestä harmaakaihista (HC),
 - Polvet: 0- tai 1-aste. Jälkimmäinen vain tutkitusti terveen nartun kanssa.
 - Suositus myös lonkkaniveltutkimukseen
- Etuhampaitten täysi lukumäärä (6) suositeltava. Yhden hampaan puutos ei ole jalostuseste, kun se paritetaan täysihampaisella kumppanilla. Leikkaava saksipurenta.
- Vähintään kaksi näyttelykäyntiä, joista laatuarvosteluna kummastakin vähintään EH eli erittäin hyvä.
- Kivesvikaisen uroksen jälkeläisiä ei rekisteröidä Suomen Kennelliitossa.

Narttu

- Vähintään 18 kuukauden ikä astutushetkellä.
- Virallinen silmä- ja polvitutkimustulos, sekä vähintään sydänkuuntelu, suositus sydänultra.
 - Silmät: terveet perinnöllisestä harmaakaihista (HC)
 - Polvet: 0- tai 1-aste. Jälkimmäinen vain tutkitusti terveen uroksen kanssa.
 - Suositus myös lonkkaniveltutkimukseen
- Etuhampaitten täysi lukumäärä (6) suositeltava. Yhden hampaan puutos ei ole jalostuseste, kun se paritetaan täysihampaisella kumppanilla. Leikkaava saksipurenta.
- Kahdesti keisarileikattua narttua ei tule käyttää jalostukseen.
- Vähintään kaksi näyttelykäyntiä, joista laatuarvosteluna molemmista vähintään EH eli erittäin hyvä.

Suositus yksittäisen koiran maksimijälkeläismäärälle

Maksimi on 20 jälkeläistä per sukupolvi, elinikäinen yläraja on kahden koirasukupolven jälkeläismäärä.

6.3 Rotujärjestön toimenpiteet

Rotujärjestön toimenpiteet

Jalostuspohja

Rotujärjestön jalostustoimikunta tehostaa jalostuksen ohjausta, selvittää eri sukuisten koirien sukutauluja sekä auttaa tuontikoirien hankinnassa. Jälkeläismäärä rajoitetaan 26 pentua urokselle.

Käyttäytyminen, luonne ja käyttöominaisuudet

Tavoite on yhteiskuntakelpoinen koira. Rotu on hyvin lähellä rotumääritelmän kuvausta luonteesta, mutta edelleen on parannettavaa. Seuraaminen Kennelliiton Käyttäytymisen jalostustarkastusta avartaa näkemystä. Samoin tietouden lisääminen kuuntelemalla luentotilaisuuksia Jalostuspäivillä.

Terveys ja lisääntyminen

Sydänultratutkimusten järjestäminen joukkotutkimuksina säännöllisin väliajoina.

Laaditaan kysely sokeina syntyneistä ja ennen luovutusta lopetetuista pennuista. Kysely toteutetaan anonymisti. Kysely avautuu heti vuoden 2024 alussa.

Norfolkinterrierin terveystarkastuksen teettäminen 2024-2027. Kysymyksissä painotetaan erityisesti lisääntymiskäyttäytymistä. Muut kysymykset laaditaan niin, että ne auttavat seuraavan JTON laatimista.

Ulkomuoto

Jalostustarkastuksen järjestäminen vuosina 2024-25-26 ja 2027. Arvostelevat tuomarit kiinnittävät erityishuomion purentoihin.

Rotujärjestö tehostaa polvi- ja silmätutkimusvaatimusta sekä vähintään sydänkuuntelua mutta myös lonkkakuvauksia jalostuskäytön edellytyksenä, mikäli uusi Eläinten hyvinvointilaki ja sitä seuraavat asetukset sitä edellyttävät. Lonkkavika saattaa aiheuttaa kipua koiralle.

Muiden tutkimusten edistäminen nykytieteen avulla, dna- ja verinäytteiden keruu.

6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin

Rodun jalostuksen suurimmat uhat ja ongelmat

Vahvuudet	Heikkoudet
Suhteellisen terve ja verraten pitkäikäinen rotu	Rodussa olevat sairaudet/heikkoudet, kuolemaan johtava sydänsairaus.
Luonne on rodun ehdoton vahvuus, verrattaessa myös muihin samankaltaisiin pieniin terriereihin	Edelleen ajoittain ilmenevä pentusokeus
Jalostusmateriaalin tuonti ulkomailta on lisääntynyt Jalostusmateriaalia käytetään tasaisemmin	Rotu on nuori ja maailmanlaajuisesti edelleen melko pieni > suhteellisen kapea geenipooli
Maailmalta on löydettävissä vierassukuista jalostusmateriaalia mahdollistamaan geenipoolin pitämisen laiveampana	Jalostusvalinnoissa on käytetty joitakin koiria aivan liian paljon
Suurin osa jalostusmateriaalista tutkitaan silmä- ja polvitarkastuksin sekä sydän kuunteluin	Sairaita / purentaviollisia koiria käytetään jalostukseen
Rodulla on suuri kysyntä	Osa kasvattajista ei ilmoita ongelmista
Halpatuontimaista ei ole saatavissa rotua	Osa kasvattajista ei noudata suosituksia
Tietoa jalostuksen tueksi hyvin saatavilla	Suuri kysyntä tekee mahdolliseksi käyttää heikompaakin jalostusmateriaalia
Kasvattajien välinen ilmapiiri hyvä, avoimuus on lisääntynyt	Luonnetta pidetään itsestäänselvyytenä ja sen jalostamiseen ei kiinnitetä huomiota
Rodun omien kasvattajatuomarien luennot anatomiasta esim. kasvattajapäivillä	

Mahdollisuudet	Uhat
<p>Jatkaa ja tehostaa tiedon keräämistä ja jakamista kasvattajille</p> <p>Kehittämällä uusia tiedonkeräämisen muotoja (jalostustarkastukset, luonnetestaukset, digitaalinen tiedonkeruu, dna-näytteet)</p> <p>Kasvattajien jatkuva kouluttaminen (vanhempien kasvattajien tukiverkosto uudemmille, kasvattajapaneelit, astutus-, synnytysohjeistus- ja alueellinen toiminta)</p> <p>Yhä tehokkaampi käyttämättömän jalostusmateriaalin käyttö</p> <p>Osallistuminen tieteellisiin tutkimuksiin sydänsairauksien ja pentusokeuden osalta, joista tulevaisuudessa toivottavasti hyötyä rodun jalostuksessa</p> <p>Uuden tekniikan hyödyntäminen (internet) jalostusmateriaalia hankittaessa.</p> <p>Kansainvälisen yhteistyön lisääminen</p>	<p>Geenipoolin supistuminen ja homogeenisoituminen</p> <p>Rodun suosio hiipuu terveysasioiden painotuksen myötä, sekä yleisen rotukoivastaisuuden myötä</p> <p>Suuresta suosiosta johtuva pentujen ylihinnoittelu karkottaa koiranhankkijat muiden samankaltaisten rotujen pariin</p> <p>Tyytyväisten koiranomistajien välityksellä syntynyt väärä imago erittäin helppona ja helppohoitoisena pikkukoirana</p>

6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta

Jalostustoimikunnan toimintaohjeen mukaan toimikunta on ensisijaisesti vastuussa tavoiteohjelman noudattamisen seurannasta, ja kasvattajat ovat vastuussa sen noudattamisesta. Koska jalostustoimikunta on hallituksen alaisuudessa, hallitus kuitenkin viime kädessä valvoo tavoiteohjelman toteuttamista. Rotujärjestö on velvollinen huomioimaan jalostuksen tavoiteohjelman tavoitteet vuotuista toimintasuunnitelmaa laatiessaan.

Vuosi	Tehtävä tai projekti
2024	<ul style="list-style-type: none"> • Tarkastellaan jalostustoimikunnan kokoa ja laajuutta vastaamaan mahdollisimman tehokasta toimintaa. Pyritään saamaan uusia, vastuullisia kasvattajia mukaan toimikuntaan. • Jalostustoimikunta seuraa edelleen rodun geneettisen monimuotoisuuden kehittymistä ja pyrkii aktivoimaan kasvattajia. • Jalostustoimikunta vastaa jalostustiedusteluihin ja antaa tietoja suunniteltuihin yhdistelmiin liittyvistä populaatio- ja terveysriskeistä. • Käynnistetään toistuvat sydänultratutkimukset • Laaditaan parannetut sähköiset terveys- ja käytöskyselyt, jotka ovat auki 31.12.2017 saakka. • Lehdessä julkaistaan neljän artikkelin sarja koiran astutuksesta pentujen myymiseen / kasvattajan vastuu • Jalostustoimikunta laatii 2024-2028 jalostuksen tavoiteohjelmasta lyhennetyn version, jossa kaikki rodun ongelmat tuodaan selkeästi esille • Hoidetaan kaikki muut jalostustoimikunnalle osoitetut tehtävät. • Toteutetaan rodun jalostustarkastus • Jatketaan taloudellista tukea terveystutkimuksiin
2025	<ul style="list-style-type: none"> • Järjestetään terveysaiheinen kasvattajapäivä, jossa käsitellään käytös- ja terveysasioita • Hoidetaan kaikki muut jalostustoimikunnalle osoitetut tehtävät.

2026	<ul style="list-style-type: none"> • Tuetaan tutkimuksia taloudellisesti • Analysoidaan jalostustarkastuksessa todetut havainnot ja tiedotetaan niistä lehdessä ja internet sivuilla • Hoidetaan kaikki muut jalostustoimikunnalle osoitetut tehtävät.
2027	<ul style="list-style-type: none"> • Jatketaan terveys- ja käyttäytymistietojen sähköistä keruuta • Jatketaan sydäntutkimuksia sovitussa laajuudessa ja sovituin menetelmin • Hoidetaan kaikki muut jalostustoimikunnalle osoitetut tehtävät
2028	<ul style="list-style-type: none"> • Aloitetaan terveys- ja käyttökyselymateriaalin analysointi • Aloitetaan tavoiteohjelman 2029-2033 päivitys. • Lähetetään JTO:n päivitys esitarkastukseen viimeistään kesäkuussa 2028 Kennelliiton Jalostustieteelliselle toimikunnalle.

JTO:n seuraaminen

Jalostustoimikunta on velvollinen raportoimaan vuosittain yhdistyksen lehdessä ja kotisivuilla omana osionaan sekä tavoiteohjelman toimenpiteiden toteutumisesta että asetettujen päämäärien saavuttamisesta. Yhteenvedossa esitetään mm. edellisen vuoden rekisteröinneistä ja muista kannan rakenteeseen liittyvistä seikoista: sukusiitosprosentti, urosten jälkeläismäärät ja suhdeluku käytetyt urokset/nartut. Jalostuksen tavoiteohjelman on sen tultua hyväksytyksi oltava kokonaisuudessaan liitteinen luettavissa yhdistyksen nettisivuilla. Tavoiteohjelma päivitetään viiden vuoden välein. Jalostuksen tavoiteohjelmat käsitellään yhdistyksen vuosikokouksessa ennen niiden lähettämistä Kennelliittoon.

7 Lähteet

Kirjallisuus Joan R. Read: The Norfolk Terrier, First Edition 1989

Muu painettu materiaali: The Norfolk Terrier Club of Great Britain Year Books (vuosikirjat) vuodesta 1980 eteenpäin

Svenska Norfolk Terrier Klubben, lehdet

Suomen Norwichin- ja Norfolkinterrierit ry, lehdet

Norfolk Terrier Club (UK), lehdet

Muu materiaali: rotujärjestön teettämät terveys- ja käyttäytymiskyselyt

internet:

<http://www.nnterrierit.fi/>

<http://hundar.skk.se/hunddata/>

<http://www.norfolkterrierclub.co.uk/>

<http://svenskanorfolkterrierklubben.se/>

<http://www.thekennelclub.org.uk/>

<http://www.norfolkterrierclub.org/>

<http://www.akc.org/>

<http://www.vdh.de/home/>

8 Liitteet

Liite 1. Jalostuskoirien vanhemmat

Liite 2. Rodun kotimaan rekisteröintitilasto 2013-2022

Liite 3. Käyttäytymiskysely 2021-2022

Liite 4. Terveyskysely 2020-2022

Liite 5. Rotumääritelmä

<https://www.kennelliitto.fi/files/norfolkinterrieri-1>

Liite 6. Rodun ulkomuodon koulutusmateriaali

Liite 7. Käytetyimpien jalostuskoirien taso, liitteet kohtaan 5.1. urokset ja nartut erikseen

Liite 8. Vuosikokouksen 19.2.2023 pöytäkirja, kohta 16 / Norfolkinterrierin JTO 2023-2027

JALOSTUKSEEN KÄYTETTYJEN UROSTEN VANHEMMAT

uroksella vähintään 15 jälkeläistä

1. [Jaeva To Be Frank](#)
2. [Allright Wild Lion](#)
3. [Mainly Quits Comfrey](#)
4. [Jiffy Diplomatic Immunity](#)
5. [Hooligan Hat Trick](#)
6. [Jaeva Credit Crunch](#)
7. [Blakens Look The Part](#)
8. [Fontanesi Diamond Geezer At Jaeva](#)
9. [Adorabel Red King](#)
10. [Hooligan Hamilton](#)
11. [Porrigitto Gipsy King](#)
12. [Porrigitto Gimp](#)
13. [Heilurihännän Angel Cake](#)
14. [Heilurihännän Shake Rattle And Roll](#)
15. [Belleville Burning Passion](#)
16. [Rotewan Juppi](#)
17. [Jaeva Made In Gold](#)
18. [Heilurihännän From Me To You](#)
19. [Mainly Kisser Nettle](#)
20. [Heilurihännän Power Of Love](#)

JALOSTUKSEEN KÄYTETTYJEN NARTTUJEN VANHEMMAT

nartulla vähintään 10 jälkeläistä

1. [Belleville Deja Vu](#)
2. [Binacan Elegant Escada](#)
3. [Donut's Uva Mira](#)
4. [Mainly Isis Divine](#)
5. [Viinamäen Bianca](#)
6. [Donut's Royal Passion](#)
7. [Heilurihännän Love Letter](#)
8. [Heilurihännän Angel Delight](#)
9. [Heilurihännän Love Of My Life](#)
10. [Mainly Dark Dragonfly](#)
11. [Viinamäen Chanell](#)
12. [Mainly Zillionare](#)
13. [Mainly Quixotic Camomile](#)
14. [Mainly Quick Colombine](#)
15. [Karloon Guess I'm Quick](#)

16. [Nanstop Boom Kah](#)

THE KENNEL CLUB

Comparative tables of registrations for the years 2013 - 2022 inclusive

Terrier	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Airedale Terrier	555	610	659	654	683	601	562	482	817	537
Australian Terrier	33	27	27	44	22	23	23	37	43	33
Bedlington Terrier	482	462	395	411	483	307	333	364	463	316
Border Terrier	6,390	5,988	5,426	5,150	5,130	5,245	4,353	4,587	5,930	4,494
Bull Terrier	1,825	1,567	1,477	1,370	1,542	1,611	1,282	1,502	2,431	1,855
Bull Terrier (Miniature)	161	189	183	172	189	221	200	185	364	293
Cairn Terrier	1,085	908	835	683	589	567	464	443	498	492
Cesky Terrier	26	31	31	30	36	19	43	38	41	43
Dandie Dinmont Terrier	105	144	88	91	130	145	109	87	123	112
Fox Terrier (Smooth)	122	142	148	118	82	126	112	122	151	90
Fox Terrier (Wire)	604	676	672	511	668	575	458	485	623	476
Glen of Imaal Terrier	55	74	79	76	48	48	85	36	83	115
Irish Terrier	362	371	290	326	362	384	338	389	457	359
Jack Russell Terrier				150	136	205	266	391	355	403
Kerry Blue Terrier	169	172	131	168	152	117	108	161	156	122
Lakeland Terrier	221	176	173	220	196	139	94	145	174	135
Manchester Terrier	198	187	192	191	160	172	133	155	155	153
Norfolk Terrier	568	540	575	600	521	542	482	358	490	423
Norwich Terrier	194	166	147	145	91	81	128	81	140	107
Parson Russell Terrier	499	395	407	377	306	360	311	440	451	367
Scottish Terrier	712	612	592	454	453	438	468	466	656	584
Sealyham Terrier	68	97	113	113	167	107	131	153	184	138
Skye Terrier	17	63	43	28	40	50	59	27	75	71
Soft Coated Wheaten Terrier	372	404	423	326	369	307	291	243	277	168
Staffordshire Bull Terrier	5,767	4,937	4,563	4,213	4,282	4,858	4,454	5,010	7,499	6,561
Welsh Terrier	447	392	389	401	388	325	376	412	417	397
West Highland White Terrier	3,174	3,119	2,692	2,414	2,143	1,958	1,556	1,460	1,445	1,403
Total	24,211	22,449	20,750	19,436	19,368	19,531	17,219	18,259	24,498	20,247

Sheet1

Narttu	0-1v.	Toimelia s, Sosiaalinen, Toimelia s, Sosiaalinen, Iloinen, Valpas, Toimelia s, Sosiaalinen, Iloinen, Ystävälli	Koira on vilkkaa mpi Koiran luonne täytti odotuks eni. mitä odotin. Koiran luonne täytti odotuks eni. Koiran luonne täytti odotuks eni.	Aggressi ivisesti Ei	Ei	Kyllä	Ei	Ei	Satunnai sesti	Jännittä hieman	Luottava isesti	Innostu neesti	Ei	Yleensä s	aika sisukkuu vilkas yksilö
Narttu	0-1v.	Valpas, Toimelia s, Sosiaalinen, Iloinen, Ystävälli	Leikkisäs ti Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Kyllä	Luottava isesti	Jännittä hieman	Innostu neesti	Ei	Kyllä	aina iloinen	jahtiviet ti
Narttu	2-3v.	Ystävälli Toimelia s, Sosiaalinen, Iloinen, Ystävälli	Rauhalli sen ystävälli odotin. sesti Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Satunnai sesti	Ystävälli sesti	Rauhalli sesti	Iloisesti	Ei	Kyllä	Iloisuus	Ei mikään ta,
Narttu	7-9v.	Sosiaalinen, Iloinen, Valpas, Rakastet	Aggressi ivisesti Ei	Silloin täällöin	Kyllä	Ei	Ei	Satunnai sesti	Ystävälli sesti	Ruuhatt omasti	Iloisesti	Ei	Kyllä	Ystävälli nen - Iloisuus ja ystävälli	- En keksi mitään
Uros	0-1v.	Iloinen, Valpas, Ystävälli Tarkkaa vainen Peloton, Iloinen, Sisukas	Koira on luonne täytti odotuks eni. Koiran luonne täytti odotuks eni. Koiran luonne täytti odotuks eni.	Hössött äen Ei	Ei	Ei	Ei	Kyllä	Iloisesti	Ystävälli sesti	Innostu neesti	Satunnai sesti	Kyllä	Rohkeus suus	Reaktiivi esim koulutta
Uros	0-1v.	Peloton, Iloinen, Sisukas	Koira on luonne täytti odotuks eni. Koiran luonne täytti odotuks eni.	Rauhalli sen ystävälli Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Luottava isesti	Luottava isesti	Luottava isesti	Ei	Kyllä	Seurallin en	aa kotiväke Hän kärsi eroahdis tuksesta , jonka seurauk terrieri. sena
Uros	7-9v.	Peloton, Iloinen, Sisukas	Koira on kovaluo ntoisem pi kuin odotin. sesti Ei	Rauhalli sen ystävälli Ei	Kyllä	Ei	Ei	Kyllä	Ystävälli sesti	Ystävälli sesti	Ystävälli sesti	Kyllä	Kyllä	Reipas ja peloton terrieri. sena	

Sheet1

		Peloton, Rauhallinen, Valpas, Tarkkaa	Koiran luonne täytti odotukseni.	Aggressiivisesti	Ei	Kyllä	Ei	Ei	Ei	Luottavasti	Luottavasti	Luottavasti	Ei	Kyllä	9.5 vuotiaana tottelevainen ja rakastet	En keksi.
Uros	7-9v.															Koirani ei ole aggressiivinen kenellekään, ei ihmisille, eikä koirille. Kuitenkin vastaus vaadittin kysymyksen "jiskoura on aggressiivinen toisille koirille, rajoittuuko....". Vastasin ei, ei ole aggressiivinen
		Peloton, Sosiaalinen, Iloinen, Rakastet	Koira on vilkkaa mpi Leikkisä		Ei	Ei	Ei	Ei	Satunnaisesti	Luottavasti	Luottavasti	Iloisesti	Ei	Kyllä	Ihanan vilkas, hauska ja kaunis mikä! Kaikkien suosikki - aivan fantastinen koir!	Ei mitään pahaa. Outo kysymys senäkin!
Uros	0-1v.				Ei	Ei	Ei	Ei								Näyttely
		Peloton, Sosiaalinen, Iloinen, Rakastet	Koira on täytti Hössöttä		Ei	Kyllä	Ei	Ei	Ei	Rauhallisesti	Jännittä	Iloisesti	Ei	Kyllä	Aktiivisuus ja iloisuus ihmisiä	Vieraisiin uroskoiriin Kiinnostus
Uros	2-3v.				Ei											
		Peloton, Sosiaalinen, Iloinen, Sisukas	Koira on täytti odotukseni.	Rauhallisen ystävälli	Ei	Ei	Ei	Ei	Kyllä	Ystävälli	Jännittä	Rauhallisesti	Ei	Kyllä	Kiltti, peloton ja aktiivinen. n. esm.	En.
Uros	2-3v.				Ei											
		Peloton, Sosiaalinen, Iloinen, Ystävälli	Koira on täytti odotukseni.	Rauhallisen ystävälli	Ei	Kyllä	Ei	Ei	Satunnaisesti	Luottavasti	hieman pelkää	Innostuneesti	Ei	Kyllä	Innostus ja sopii handleri	Ei ole Itsepäisyys tietyissä tilanteissa ihmisiä ja eläimiä kohtaan, ja sen vuoksi
Uros	0-1v.				Ei											
		Peloton, Sosiaalinen, Rauhallinen, Iloinen, Sisukas	Koira on täytti odotukseni.	Rauhallisen ystävälli	Ei					Luottavasti	Luottavasti	Luottavasti	Ei	Kyllä	Rakkaus ihmisiin	Jääräpäisyys
Uros	0-1v.				Ei											
		Peloton, Sosiaalinen, Rauhallinen, Iloinen, Sisukas	Koira on täytti odotukseni.	Rauhallisen ystävälli	Ei					Satunnaisesti	hieman pelkäisi	Ystävälli	Ystävälli	Ei	Yleensä	
Uros	0-1v.				Ei											

Sheet1

		Sosiaalinen, Iloinen, Rakastet	Koiran luonne täytti odotuks	Rauhallisen ystävällisesti Ei	Ei	Ei	Kyllä	Iloisesti	Rauhallisesti	Iloisesti	Ei	Yleensä	Iloisuus ja terhuus, Ajoittainen hössötys ja ikä: 1 v 8 kk
Uros	2-3v.	Sosiaalinen, Iloinen, Sisukas, Sosiaalinen, Iloinen, Sisukas, Sosiaalinen, Iloinen, Sisukas, Sosiaalinen, Iloinen, Rakastet	Koiran luonne täytti odotuks	Leikkisästi Ei	Ei	Ei	Kyllä	Ystävällisesti	Inhoten	Innostu neesti	Ei	Kyllä	Sopeutuminen vastata
Uros	0-1v.	Sosiaalinen, Iloinen, Sisukas, Sosiaalinen, Iloinen, Sisukas, Sosiaalinen, Iloinen, Rakastet	Koiran luonne täytti odotuks	Leikkisästi Ei	Ei	Ei	Ei	Luottavaisesti	Jännittävä hieman	Luottavaisesti	Ei	Yleensä	tekee parhaan jäärapäi
Uros	0-1v.	Sosiaalinen, Iloinen, Sisukas, Sosiaalinen, Iloinen, Rakastet	Koiran luonne täytti odotuks	Rauhallisen ystävällisesti Ei	Kyllä	Ei	Ei	Rauhallisesti	Luottavaisesti	Luottavaisesti	Ei	Kyllä	Iloisuus, kun omistaja muille Inhoahoitotoin
Uros	4-6v.	Sosiaalinen, Iloinen, Rakastet	Koiran luonne täytti odotuks	Rauhallisen ystävällisesti Ei	Kyllä	Ei	Ei	Luottavaisesti	Luottavaisesti	Luottavaisesti	Ei	Kyllä	Sosiaalinen menpite
Uros	7-9v.	Sosiaalinen, Iloinen, Rakastet	Koiran luonne täytti odotuks	Leikkisästi Ei	Kyllä	Ei	Ei	Satunnaisesti	Luottavaisesti	Innostu neesti	Ei	Yleensä	Sosiaalinen uusia kiltti ja todellinen Yrittää symppis ja autoja Pelkää kovaa ääniä, raketit,
Uros	4-6v.	Sosiaalinen, Iloinen, Rakastet	Koiran luonne täytti odotuks	Rauhallisen ystävällisesti Ei	Kyllä	Ei	Ei	Iloisesti	Rauhallisesti	Jännittävä hieman	Ei	Yleensä	, joka on autoja Pelkää kovaa ääniä, raketit,
Uros	7-9v.	Sosiaalinen, Iloinen, Rakastet	Koiran luonne täytti odotuks	Rauhallisen ystävällisesti Ei	Kyllä	Ei	Ei	Luottavaisesti	Rauhallisesti	Rauhallisesti	Ei	Kyllä	Rauhallisuus ääniä, raketit,
Uros	0-1v.	Sosiaalinen, Iloinen, Rakastet	Koiran luonne täytti odotuks	Rauhallisen ystävällisesti Ei	Ei	Ei	Ei	Luottavaisesti	Luottavaisesti	Innostu neesti	Ei	Kyllä	Kiltti, Aina seurallinen nälkäinen Juskus toisille
Uros	2-3v. 10-vuotias tai vanhem	Sosiaalinen, Iloinen, Rakastet	Koiran luonne täytti odotuks	Rauhallisen ystävällisesti Ei	Kyllä	Ei	Ei	Satunnaisesti	Luottavaisesti	Luottavaisesti	Ei	Kyllä	Läheisyys koirille ärhentel vieraille uroskoiris, kaikkien ulkona
Uros	4-6v.	Sosiaalinen, Iloinen, Rakastet	Koiran luonne täytti odotuks	Leikkisästi Ei	Kyllä	Ei	Ei	Rauhallisesti	Jännittävä hieman	Iloisesti	Ei	Kyllä	Voi olla aggressiivinen (vaikkei vieraita koskaan uroksia mitään ole sattunut Oman sukupuolen koirille on aluksi ärhäkkä, rauhoittuu kun saa Ajoneuvon nuuskia ja tutustua seurallisen lähtemisen . Ajoneuv
Uros	7-9v.	Sosiaalinen, Iloinen, Rakastet	Koiran luonne täytti odotuks	Hössöttäen Ei	Kyllä	Ei	Ei	Iloisesti	Inhoten	Jännittävä hieman	Ei	Kyllä	Iloisuus, seurallisen lähtemisen . Ajoneuv

		Toimelia s, Sosiaalinen, Koiran Rakastet tava, Ystävälli nen	Koiran luonne täytti odotuks eni.	Rauhalli sen ystävälli sesti	Ei	Ei	Ei	Ei	Kyllä	Ystävälli sesti	Luottava isesti, vaikka hieman pelkää	Ystävälli sesti	Satunnai sesti	Yleensä	Koirani haluaa hirveästi miellytt ää kaikkia.	Toisinaa n hieman läheisrii ppuvain en	Koira on sokeutu massa (on jo hämärä sokea, mutta näkee vielä Aiva upea koira ja rotu. Voi liikkua missä vaan, maalla kaupung issa...
Uros	7-9v.																
		Toimelia s, Sosiaalinen, Koiran Rauhalli nen, Rakastet tava Toimelia s, Sosiaalinen, Koiran luonne täytti odotuks eni.	Koiran luonne täytti Välinpit ämättö mästi	Ei	Kyllä	Ei	Ei	Ei	Ei	Iloisesti	Luottava isesti	Innostu neesti	Ei	Kyllä	Ihmisrak kaus, ystävälli syys, rauhallis uus	Laiska lenkkeilij ä muualla kuin metsässä ä	Luonne tasapain en, utelias, ystävälli nen.Tri
Uros	2-3v.																
		Toimelia s, Sosiaalinen, Koiran luonne täytti odotuks eni.	Koiran luonne täytti Hössött äen	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Jännittä ä hieman	Rauhalli sesti	Innostu neesti	Ei	Kyllä	Seurallis uus	Pelotto muus ja liiallinen itsevarm	
Uros	7-9v.																
		Toimelia s, Sosiaalinen, Koiran luonne täytti odotuks eni.	Koiran luonne täytti Leikkisäs ti	Ei	Kyllä	Ei		Satunnai sesti	Satunnai sesti	Iloisesti	Iloisesti	Iloisesti	Ei	Yleensä	Sosiaalis uus	Omapäi syys Häseltä	
Uros	0-1v.																
		Toimelia s, Sosiaalinen, Koiran luonne täytti odotuks eni.	Koiran luonne täytti Hössött äen	Silloin tällöin	Ei	Ei	Ei	Kyllä	Kyllä	Jännittä ä hieman	Jännittä ä hieman	Luottava isesti	Ei	Kyllä	Höpsö viihdyttä jä	minen silloin: tällöin:	
Uros	2-3v.																

Terveyskysely

Rotu*

Virallinen nimi*

Rekisterinumero*

Syntymäaika*

Sukupuoli *

Kastroitu/steriloitu

Paino (kg)*

Tämänhetkinen terveydellinen tila

1. Neurologiset sairaudet

Onko neurologisia sairauksia

Epileptisiä kohtauksia

Kohtauksen tyyppi

Lääkitys

Muu neurol sairaus, mikä

2 .Hengitystiesairaudet (norwich)

Onko ko. sairautta*

Oireet

Ahtaat hengitystiet todettu

Jos on tähestetty

- Ei
- Jos on niin eläinlääk/asema
- Muu tutkimus (esim. röntgen)

Eläinlää/asema

Muu tutkimus

Leikattu

Muu hengitystiesairaus mikä

3. Sydänsairaudet

Onko sydänsairauksia*

Läppävika

Miten diagnosoitu

Sivuäänien aste

Sydämen vajaatoiminta

Lääkitys

Jos on lääkitystä, mikä?

Vaikuttaa toimintakykyyn

Vaikuttaa toimintakykyyn - miten?

Muu sydänsairaus mikä

4. Silmäsairaudet

Onko silmäsairauksia*

Virallinen tutkimus

Tutkimuksen tehnyt eläinlääkäri

Tutkimuksessa todettu

Muu silmäsairaus mikä?

5. Tuki- ja liikuntaelinsairaudet

Onko tuki- ja liikuntaelinsairauksia*

Virallinen röntgentutkimus

Tutkimuksessa todettu

Muu mikä?

Jos rastitit jonkin yllä kerrotko missä iässä, nivelessä ja millaiset oireet

6. Munuais- ja virtsatie sairaudet

*

Muu mikä

7. Kasvaimet

*

Missä elimessä

Tyyppi

dg perustuu

Mikä kuvantamistutkimus

8. Ihosairaudet ja allergia

Jos on, niin mikä

9. Purentaviat

*

Muu mikä?

10. Sisäeritysrauhasten (endokrinologiset) sairaudet

*

Muu - mikä

11. Lisääntymiselinten sairaus

*

Mikä sairaus

Juoksut

Kivekset

12. Muut sairaudet

*

Mikä sairaus

13. Koira on kuollut

Elinikä v kk

Kuolisyy valitse

Muu mikä?

Diagnoosi perustuu

Suostumus

Annan luvan tietojen käytöstä rotujamme koskeviin tieteellisiin tutkimuksiin.*

Omistajan yhteystiedot

Koiran omistaja*

Olen rotujärjestön jäsen*

Sähköpostiosoite*

[NN SHOW 2022 Hyvinkäällä](#)

Pentuvälitys:

[Norfolkinterrierit & Norwichinterrierit](#)

Terveyskysely

[Linkki terveyskyselyyn](#)

Yhdistys kannustaa jäseniään lähettämään koiransan verinäytteen Hannes Lohen geenitutkimukseen. Lisätietoja [täältä](#).

Uutiset

26.1.2022 Kasvattaja! Tutustu verohallinnon tuoreeseen ohjeistukseen [Lue lisää](#)

»20.1.2022 Vuosikokous 12.2.2022 [Lue lisää](#) »8.1.2022 Helmikuun NN Show siirtyy [Lue lisää](#)

»18.10.2021 Pikku NN Show BIS -tulokset [Lue lisää](#) »8.10.2021 Papa Jo's Menu 16-17.10 [Lue lisää](#)

»7.10.2021 N&N -koiran omistaja: Vastaa käyttäytymiskyselyyn! [Lue lisää](#) »7.10.2021 Pikku NN Show

koiramäärät [Lue lisää »](#) 8.9.2021 Pikku NN Show 17.10 [Lue lisää »](#) 6.9.2021 Fun Day 16.10 [Lue lisää »](#) 2.9.2021 Vuoden voitokkain -kisa [Lue lisää »](#) 25.8.2021 Save the date: Fun Day ja Pikku NN Show 16-17.10 [Lue lisää »](#) 19.8.2021 Erkkarin aluekartta, luettelot ja tulosten seuranta [Lue lisää »](#) 9.8.2021 Erikoisnäyttelyiden aikataulut [Lue lisää »](#) 2.8.2021 Erikoisnäyttelyiden koiramäärät [Lue lisää »](#) 28.7.2021 Erikoisnäyttelyviikon lopun illallinen [Lue lisää »](#) 27.7.2021 Tuomarimuutoksia erikoisnäyttelyssä [Lue lisää »](#) 23.4.2021 Majoitus Seinäjoen tuplaviikonloppuna [Lue lisää »](#) 19.4.2021 Erikoisnäyttelyt siirtyvät [Lue lisää »](#) 7.4.2021 Tule talkoolaiseksi Espoon kaikkien rotujen näyttelyyn 6-8.8! [Lue lisää »](#) 1.4.2021 Hallitus seuraa koronatilannetta - mahdollisia vaikutuksia kesäkuun tuplaviikonloppuun [Lue lisää »](#)

Copyright 2018 Suomalainen Nuorisliigo ja Nuorisliiton Seura ry

Norfolkin- ja Norwichinterrierin rotutyyppi ja rakenne

19.9.2023

KUVAT KERTOIVAT MOLEMPIEN ROTUJEN
ALKUPERÄISEN KÄYTTÖTARKOITUKSEN

NYKYINEN KÄYTTÖTARKOITUS ON
SEURAKOIRA MUTTA KUITENKIN TERRIERI

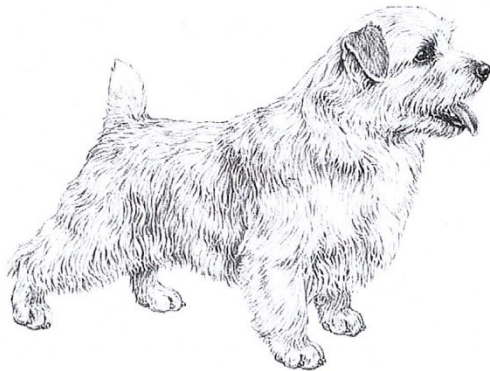

Suomen Kennelliitto-
Finska Kennelklubben ry

NORFOLKINTERRIERI (NORFOLK TERRIER)

Alkuperämaa: Iso-Britannia

M. DAVIDSON

Pohjoismainen Kennelunioni
Dansk Kennel Klub
Hundaraktarfélag Islands
Norsk Kennel Klub
Suomen Kennelliitto – Finska Kennelklubben
Svenska Kennelklubben

Ryhmä: 3

FCI:n numero: 272
Hyväksytty: FCI 16.2.2011
Kennelliitto 30.11.2011

1/3

NORFOLKINTERRIERI

2/3

KÄYTTÖTARKOITUS: Terrieri.

FCI:N LUOKITUS:

Ryhmä 3 terrierit
Alaryhmä 2 pienikokoiset terrierit
Käyttökoeutolosta ei vaadita.

LYHYT HISTORIAOSUUS: Norwichin- ja norfolkinterrierit on nimetty vastaavanimisten kaupungin ja kreivikunnan mukaan, vaikkakaan 1800-luvun alkupuolella näillä roduilla ei ollut omia nimiä, ne olivat vain alueen maatalojen koiria. Nämä Itä-Anglian rodut polveutuvat mm. glen of imaalinterriereistä, punaisista cairnterriereistä ja dandiedinmontinterriereistä, ja näiden punaisista jälkeläisistä kehittyivät vähitellen nykyiset norwichin- ja norfolkinterrierit.

Rotu on tyypillinen matalaraajainen terrieri, jolla on tasapainoinen, tiivis runko ja jota on käytetty niin ketun ja mäyrän kuin rottienkin pyydystämiseen. Sen luonne on ihastuttava, täysin peloton mutta ei koskaan riidanhaluinen. Luolassa se ei peräänny raivokkaankaan vastustajan edessä, ja rotumääritelmän maininta luolasta saaduista kunniaakkaista arvista ilmaisee hyvin tämän rodun olemuksen.

Norwichinterrieri hyväksyttiin Kennel Clubin roturekisteriin 1932 ja siitä tunnettiin luppakorvainen ja pystykorvainen muunnos. Nämä erotettiin toisistaan 1964 ja luppakorvainen muunnos sai nimekseen norfolkinterrieri.

YLEISVAIKUTELMA: Kuuluu pienimpiin terrierirotuihin. Matalajalkainen, innokas koira, joka on rakenteeltaan lyhytrunkoinen, tiivis, vankka ja hyväluustoinen. Työskentelystä saatuja arpia ei tule katsoa virheeksi.

KÄYTTÄYTYMINEN / LUONNE: Kokoonsa nähden oikea sisupussi. Luonteeltaan rakastettava, ei riidanhaluinen, karaistunut, valpas ja peloton.

PÄÄ

KALLO-OSA:

Kallo: Leveä ja vain hieman pyöristynyt; korvat ovat etäällä toisistaan.

Otsapenger: Selvä.

KUONO-OSA:

Kuono-osa: Kiilanmuotoinen ja voimakas, pituudeltaan noin kolmanneksen lyhyempi kuin etäisyys niskakymystä otsapengereseen.

Huulet: Tiiviit.

Leuat / hampaat: Leuat ovat vahvat, hampaat voimakkaat ja melko suuret. Täydellinen ja säännöllinen leikkaava purenta, ts. yläetuhampaat koskettavat tiiviisti alaeetuhampaiden etupintaa ja ovat suorassa kulmassa leukoihin nähden.

Silmät: Soikeat, tummanruskeat tai mustat. Ilme on tarkkaavainen, innokas ja älykäs.

Korvat: Keskikokoiset, V:n muotoiset ja kärjestään hieman pyöristyneet, eteenpäin lähelle poskea taittuneet.

KAULA: Vahva ja keskipitkä.

RUNKO: Tiivis.

Ylälinja: Vaakasuora.

Selkä: Lyhyt.

NORFOLKINTERRIERI

3/3

Rintakehä: Kylkiluut ovat selvästi kaareutuneet.

HÄNTÄ: Kohtuullisen pituinen ja tasapainossa kokonaisuuden kanssa. Tyvestä paksu ja kärkeä kohti kapeneva, mahdollisimman suora. Asenoltaan itsevarmasti pystyssä, ei kuitenkaan kaarru liikaa selälle.

Typistäminen aiemmin sallittu, jolloin häntä on keskipitkäksi typistetty, selkälänjan tasolle kiinnittynyt ja pystyasentoinen. Huom! Suomessa typistyskielto

RAAJAT

ETURAAJAT:

Yleisvaikutelma: Etuosa on tiivis.

Lavat: Viistot; lapa ja olkavarsi ovat lähes yhtä pitkät.

Kynnärvarret: Lyhyet, voimakkaat ja suorat.

Etukäpälät: Pyöreät. Päkiät ovat paksut.

TAKARAAJAT:

Yleisvaikutelma: Lihaksikkaat.

Polvet: Hyvin kulmautuneet.

Kintereet: Matalat ja takaa katsottuna suorat. Hyvä työntövoima.

Takakäpälät: Pyöreät. Päkiät ovat paksut.

LIIKKEET: Yhdensuuntaiset, matalat ja tehokkaat. Eturaajat liikkuvat lavasta lähtien suorina eteenpäin. Oikein kulmautuneet takaraajat mahdollistavat hyvän työntövoiman. Etu- ja takaraajat liikkuvat yhdensuuntaisesti, takaraajojen liike on sujuvaa lonkista lähtien. Polvet ja kintereet ovat joustavat. Koiran liikkeessä ylälin- ja pysyy vaakasuorana.

KARVAPEITE

Karva: Kovaa, karkeaa, suoraa ja rungonmyötäistä. Karva on pitempää ja runsaampaa kaulassa ja lavoissa. Päässä ja korvissa karva on lyhyttä ja sileää lukuunottamatta vähäisiä viiksiä ja kulmakarvoja. Liiallinen trimmaus ei ole toivottavaa.

VÄRI: Kaikki punaisen sävyt, vehnänvärinen, musta punaruskein merkein (black and tan) tai kaikki punaisen sävyt, joiden joukossa yksittäisiä mustalatvaisia karvoja (grizzle). Valkoiset merkit tai läiskät eivät ole toivottavia.

KOKO:

Ihannesäkäkorkeus: 25 cm.

VIRHEET: Kaikki poikkeamat edellä mainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen ja sen vaikutukseen koiran terveyteen ja hyvinvointiin.

HYLKÄÄVÄT VIRHEET:

- Vihaisuus tai liiallinen arkuus
- Selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen

HUOM. Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittyntä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin.

Tässä esityksessä ei ole tulkittu rotumääritelmää, ainoastaan kuvien teksteissä kommentoitu koiria suhteessa rotumääritelmään.

30.11.2011 hyväksytyssä rotumääritelmässä on black and tan väri vielä esitetty muodossa: musta punaruskein merkein. Selvyyden vuoksi rekisteröimme pennut b&t värisiksi.

Kuvissa on vielä paljon typistettyhäntäisiä koiria syystä, että ne muilta rotuominaisuuksiltaan täyttävät rotumääritelmän standardin parhaiten ja toinen syy on, että suurin osa kuvien koirista on jo historiaa.

Hienot yksilöt ovat olleet hienoja jo vuosia sitten, joten rodussa ei ole juurikaan tunnistettavissa poikkeavaan suuntaan tapahtunutta kehitystä.

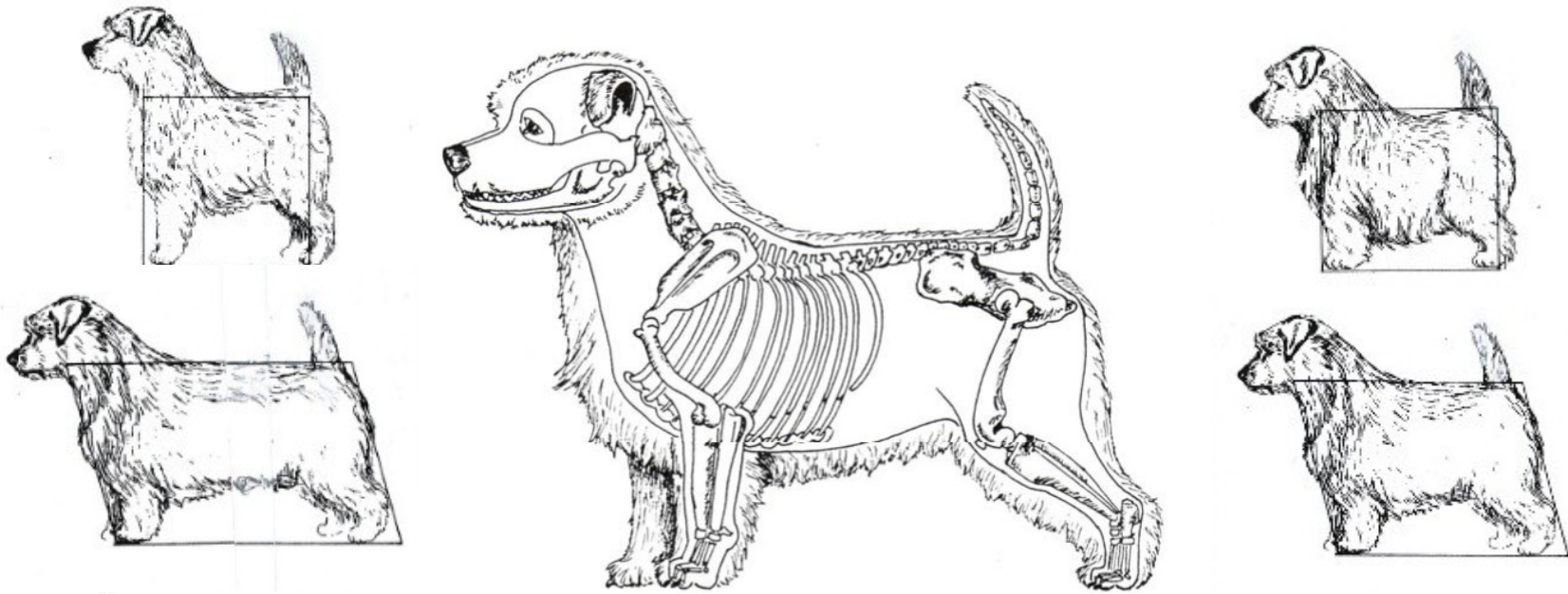
Norfolkinterrieri

YLEISVAIKUTELMA

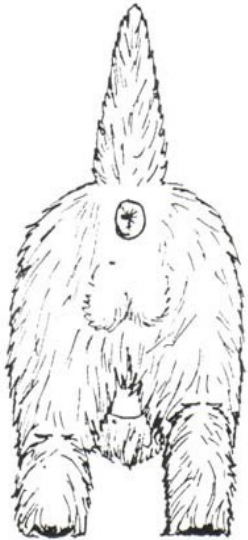
- Kuuluu pienimpiin terrierirotuihin
- Matalajalkainen ja innokas koira
- Lyhytrunkoinen, tiivis, vankka ja hyväluustoinen
- Työssä saadut arvet 😊 eivät ole virhe.

Kuvat oikealla ylhäällä ja alhaalla: hyvät ilmeet, kauniit silmät.

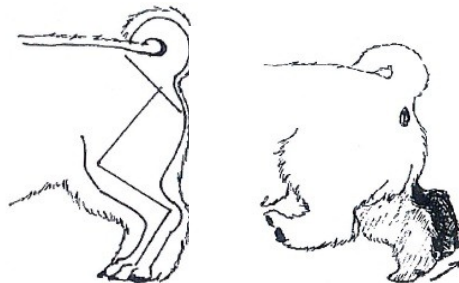

ROTUMÄÄRITELMÄN MUKAISIN?

Luurankokuva on mittasuhteiltaan muuten erinomainen, mutta kuonon pituus suhteessa kallon pituuteen on aavistuksen pitkä. Anatomisesti oikein rakentunut koira. Kunnon kulmaukset edessä ja takana.

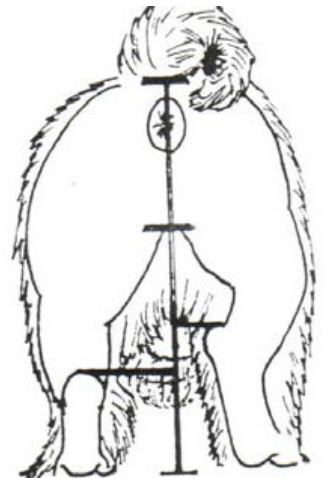

Kumpi kinner on oikein?

Jyrkkä risti > lyhyt, töpöttävä taka-askel

Hyvä trimmaaja osaa hämätä: oikean jalan korkea kinner ja länkisääri on trimmattu piiloon. Vasen, hyvä jalka on trimmaamaton.

RUNKO, KAULA JA KOKO

- Tiivis, vaakasuora ylälinja
- Selkä lyhyt
- Rintakehä: kylkiluut ovat selvästi kaareutuneet
- Häntä kohtuullisen pitkä ja tasapainossa kokonaisuuden kanssa. Tyvestä paksu ja kärkeä kohti kapeneva, mahdollisimman suora. Asennoltaan itsevarmasti pystyssä, ei kuitenkaan kaarru liikaa selälle
- Kaula on vahva ja keskipitkä
- Käpälät pyöreät, paksut päkiät
- Ihanne säkäkorkeus 25 cm

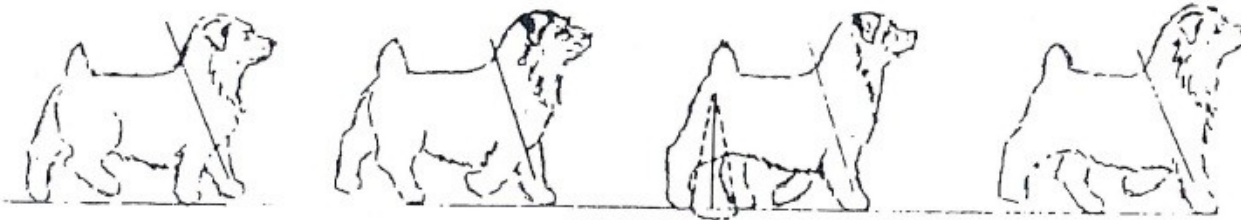
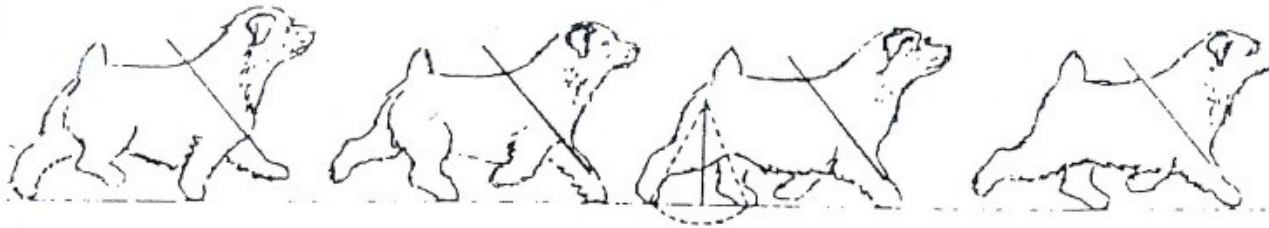

Pitkä askel, tehokas potku, päkiät näkyvät takaa katsottaessa. Yllä hieman pidempirunkoinen ja alla lyhyt koira. Molemmilla korkea kinner. Alakuvan koiralla hyvin lyhyt etuaskel, joka johtuu lyhyestä, pystystä olkavarresta.

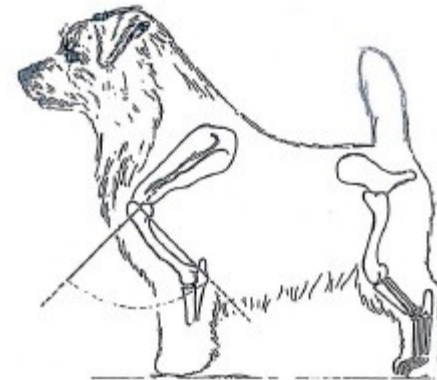
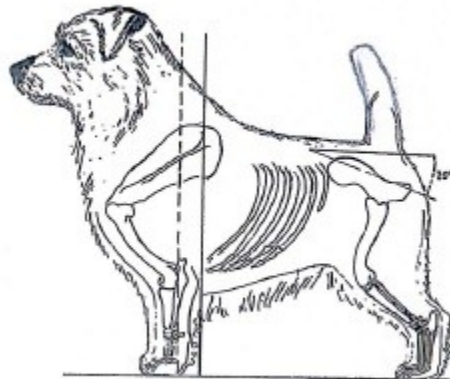
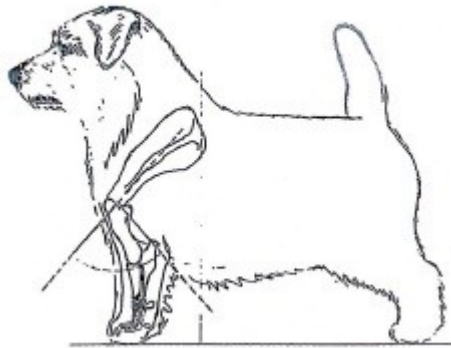

LIIKKEET

- Yhdensuuntaiset, matalat ja tehokkaat. Eturaajat liikkuvat lavasta lähtien suorina eteenpäin. Oikein kulmautuneet takaraajat liikkuvat yhdensuuntaisesti, takaraajojen liike on sujuvaa lonkista lähtien. Polvet ja kintereet ovat joustavat.
- Koiran liikkuesssa ylälinja pysyy vaakasuorana.

Ylärivi: liikerata on oikein, liike takaa ok, kunnon potku, matala kinner
Alarivi: lyhyt tehoton askel edessä ja takana.

Mikä näistä liikkuu parhaiten ?

PÄÄ

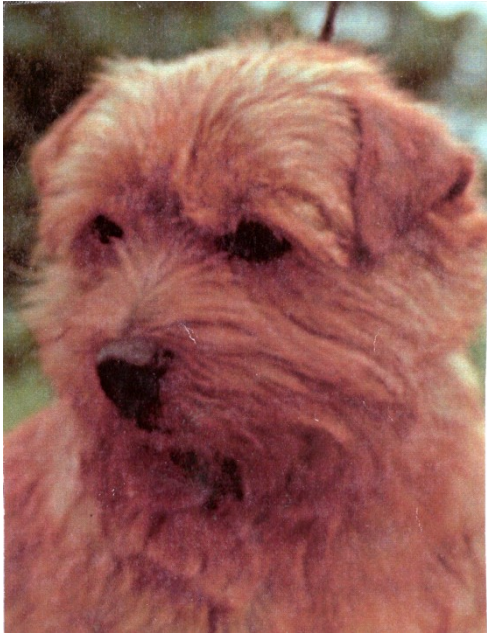
- Kallo-osa leveä ja vain hieman pyöristynyt, korvat ovat etäällä toisistaan.
- Otsapenger selvä
- Kuono-osa kiilanmuotoinen ja voimakas, pituudeltaan noin kolmanneksen lyhyempi kuin etäisyys niskakyhmystä otsapenkereeseen.
- Huulet ovat tiiviit. Leuat ovat vahvat, hampaat voimakkaat ja melko suuret. Täydellinen ja säännöllinen leikkaava purenta. Hampaat ovat suorassa kulmassa leukoihin nähden.

Kuvan koiralla erittäin kauniit silmät, oikein asettuneet ja taittuneet korvat, jotka kuitenkin ovat turhan isot ja pitkät.

...PÄÄ

- Silmät soikeat, tummanruskeat tai mustat.
- Ilme on tarkkaavainen, innokas ja älykäs.
- Korvat keskikokoiset, V:n muotoiset kärjestään hieman pyöristyneet, eteenpäin lähelle poskea taittuneet.
- Jos kallo on tarpeeksi leveä, korvat asettuvat itsestään oikein, taittuvat kauniisti lähelle poskea.
- Koira saa käyttää korviaan arvostelutilanteessa, mutta oikea asento on oltava todettavissa.

KARVAPEITE JA VÄRI

- Karva kovaa, karkeaa, suoraa ja rungonmyötäistä. Karva on pitempää ja runsaampaa kaulassa ja lavoissa. Päässä ja korvissa karva on lyhyttä ja sileää lukuun ottamatta vähäisiä viiksiä ja kulmakarvoja. Liiallinen trimmaus ei ole toivottavaa. <-Tähän kommentti: näyttelyissä koirat esitetään siistittyinä, karvaturreja ei palkita, alusvillalla tai äärimmäisen lyhyessä karvassa esitettyjä ei myöskään. Jos koira esitetään hyvin lyhyessä karvassa, se saattaa kertoa pehmeästä karvanlaadusta, joka vain yhdessä karvankasvuvaiheessa vaikuttaa paremmalta. Tunnustelkaa silloin jalkakarvoja, myös niiden tulee olla karkeat.
- Väri: kaikki punaisen sävyt, vehnänvärinen, black and tan tai kaikki punaisen sävyt, joiden joukossa yksittäisiä mustalatvaisia karvoja (grizzle). Valkoiset merkit tai läiskät eivät ole toivottuja.

VÄRIT

Vehnä (vasen koira) ja grizzle –värit ovat Pohjoismaissa norfolkeilla erittäin harvinaisia.

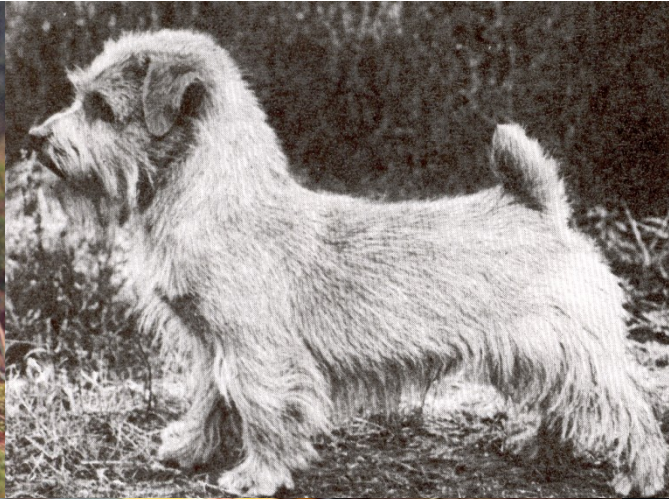
KAUHUGALLERIA

PITKÄT RUNGOT, HUONOT TAKAOSAT

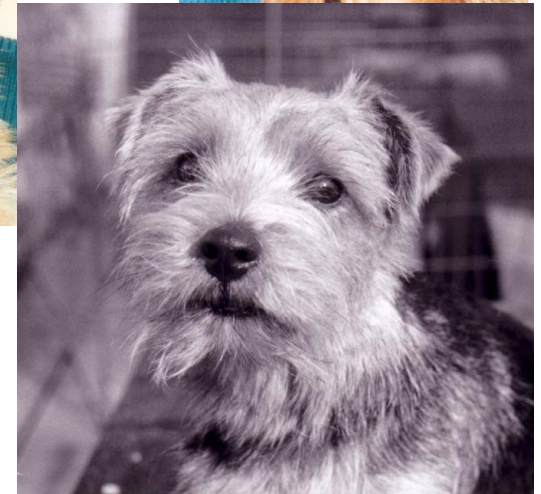
...KAUHUGALLERIA

HENNOT, OHUTLUISET

...KAUHUGALLERIA

HEIKOT PÄÄT, HUONOT KORVAT, RUMAT SILMÄT/ILMEET

...KAUHUGALLERIA

SUORAT TAKAOSAT, KORKEAT KINTEREET, HUONOT ETUOSAT, MATALAT HÄNNÄNKIINNITYKSET, KIPPURAT HÄNNÄT

Suomen Kennelliitto-
Finska Kennelklubben ry

NORWICHINTERRIERI (NORWICH TERRIER) Alkuperämaa: Iso-Britannia

1/3

KÄYTTÖTARKOITUS: Terrieri.

FCI:N LUOKITUS: Ryhmä 3 terrierit

Alaryhmä 2 pienikokoiset terrierit
Käyttökoetulosta ei vaadita.

LYHYT HISTORIAOSUUS: Norwichin- ja norfolkinterrierit on nimetty vastaavanimisten kaupungin ja kreivikunnan mukaan, vaikkakaan 1800-luvun alkupuolella näillä roduilla ei ollut omia nimiä, ne olivat vain alueen maatilojen koiria. Nämä Itä-Anglian rodut polveutuvat mm. glen of imaalinterriereistä, punaisista cairnterriereistä ja dandiedinmontinterriereistä, ja näiden punaisista jälkeläisistä kehittyivät vähitellen nykyiset norwichin- ja norfolkinterrierit.

Rotu on tyypillinen matalaraajainen terrieri, jolla on tasapainoinen, tiivis runko ja jota on käytetty niin ketun ja mäyrän kuin rottienkin pyydystämiseen. Sen luonne on ihastuttava, täysin peloton mutta ei koskaan riidanhaluinen. Luolassa se ei peäänny raivokkaankaan vastustajan edessä, ja rotumäärittelmän maininta luolasta saaduista kunniakaista arvista ilmaisee hyvin tämän rodun olemuksen.

Norwichinterrieri hyväksyttiin Kennel Clubin roturekisteriin 1932 ja siitä tunnettiin luppakorvainen ja pystykorvainen muunnos. Nämä erotettiin toisistaan 1964 ja luppakorvainen muunnos sai nimekseen norfolkinterrieri.

YLEISVAIKUTELMA: Kuuluu pienimpiin terrierirotuihin. Matala ja innokas koira. Tiivis- ja vahvarakenteinen, tilavarunkoinen ja hyväluustoinen. Työskenteleystä saatuja arpia ei tule katsoa virheeksi.

Pohjoismainen Kennelunioni
Dansk Kennel Klub
Hundarektarfélag Íslands
Norsk Kennel Klub
Suomen Kennelliitto - Finska Kennelklubben
Svenska Kennelklubben

Ryhmä: 3

FCI:n numero: 72
Hyväksytty: FCI 10.1.2011
Kennelliitto 10.8.2011

NORWICHINTERRIERI

2/3

KÄYTTÄYTYMINEN / LUONNE: Luonteeltaan rakastettava, ei riidanhaluinen, äärimmäisen toimielias sekä karaistunut, iloinen ja peloton.

PÄÄ

KALLO-OSA:

Kallo: Hieman kaareutunut, leveä; korvat ovat etäällä toisistaan.

Otsapenger: Selvä.

KUONO-OSA:

Kuono-osa: Kiilanmuotoinen ja voimakas, pituudeltaan noin kolmanneksen lyhyempi kuin etäisyys niskakymystä otsapenkereeseen.

Huulet: Tiiviit.

Leuat / hampaat: Leuat ovat kuivat ja vahvat, hampaat melko kookkaat ja voimakkaat. Täydellinen ja säännöllinen leikkaava purenta, ts. yläetuhampaat koskettavat tiiviisti alaetuhampaiden etupintaa ja ovat suorassa kulmassa leukoihin nähden.

Silmät: Suhteellisen pienet, soikeat, tummat, ilmeikkäät, kirkkaat ja tarkkaavaiset.

Korvat: Pystyt, kiinnittyneet päällele kaaus toisistaan, keskikokoiset ja teräväkärkiset. Tarkkaavaisella koiralla korvat ovat täysin pystyssä, muuten ne voivat kääntyä taaksepäin.

KAULA: Vahva ja keskipitkä, oikeassa suhteessa kokonaisuuteen, liittyy sulavasti viistoihin lapoihin.

RUNKO: Tiivis.

Ylälinja: Vaakasuoara.

Selkä: Lyhyt.

Lanne: Lyhyt.

Rintakehä: Pitkä ja syvä; kylkiluut ovat selvästi kaareutuneet.

HÄNTÄ: Kohtuullisen pitkä ja tasapainossa kokonaisuuden kanssa. Tyvestä paksu ja kärkeä kohti kapeneva, mahdollisimman suora. Asenmoltaan itsevarmasti pystyssä, ei kuitenkaan kaarru liikaa selälle. Viimeistelee täysin vaakasuoaran selkälänjan. Typistäminen aiemmin sallittu, jolloin häntä on keskipitkäksi typistetty, selkälänjan tasolle kiinnittynyt ja pystyasentoinen. (Huom. Suomessa typistyskielto)

RAAJAT

ETURAAJAT:

Kyynärpäät: Rungonmyötäiset.

Kyynärvarret: Lyhyet, voimakkaat ja suorat.

Välikämmenet: Tiiviit ja pystysuorat.

Etukäpälät: Pyöreät ns. kissankäpälät. Päkiät ovat vahvat. Käpälät ovat suoraan eteenpäin suuntautuneet koiran seistessä ja liikkeessä.

TAKARAAJAT:

YLEISVAIKUTELMA Leveät, vahvat ja lihaksikkaat.

Polvet: Hyvin kulmautuneet.

Kintereet: Matalat; hyvä työntövoima.

Takakäpälät: Pyöreät ns. kissankäpälät. Päkiät ovat vahvat. Käpälät ovat suoraan eteenpäin suuntautuneet koiran seistessä ja liikkeessä.

NORWICHINTERRIERI

3/3

LIIKKEET: Eturaajat liikkuvat suoraan eteenpäin ja takaraajojen kanssa yhdensuuntaisesti. Kintereet ovat yhdensuuntaiset ja ojentuvat niin, että päkiät näkyvät takaa katsottuna.

KARVAPEITE

KARVA: Kovaa, karkeaa, suoraa ja rungonmyötäistä; aluskarva on tiheää. Karva on pitempää ja runsaampaa kaulassa muodostaen päätä kehystävän kauluksen. Päässä ja korvissa karva on lyhyttä ja sileää lukuunottamatta vähäisiä viiksiä ja kulmakarvoja.

VÄRI: Kaikki punaisen sävyt, vehnänvärinen, musta punaruskein merkein (black and tan) tai kaikki punaisen sävyt, joiden joukossa yksittäisiä mustalatvaisia karvoja (grizzle). Valkoiset merkit tai läiskät eivät ole toivottavia.

KOKO: Ihannesäkäkorkeus 25 cm.

VIRHEET: Kaikki poikkeamat edellä mainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen ja sen vaikutukseen koiran terveyteen ja hyvinvointiin.

HYLKÄÄVÄT VIRHEET:

- Vihaisuus tai liiallinen arkuus
- Selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen

HUOM. Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittyntä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin.

Tässä esityksessä ei ole tulkittu rotumääritelmää, ainoastaan kuvien teksteissä kommentoitu koiria suhteessa rotumääritelmään.

10.8.2011 hyväksytyssä rotumääritelmässä on black and tan väri vielä esitetty muodossa: musta punaruskein merkein. Selvyyden vuoksi rekisteröimme pennut b&t värisiksi.

Kuvissa on vielä paljon typistettyhäntäisiä koiria syystä, että ne muilta rotuominaisuuksiltaan täyttävät rotumääritelmän standardin parhaiten ja toinen syy on, että suurin osa kuvien koirista on jo historiaa.

Hienot yksilöt ovat olleet hienoja jo vuosia sitten, joten rodussa ei ole juurikaan tunnistettavissa poikkeavaan suuntaan tapahtunutta kehitystä.

Norwichinterrieri

YLEISVAIKUTELMA

- Kuuluu pienimpiin terrierirotuihin.
- Matala ja innokas koira.
- Tiivis ja vahvarakenteinen, tilavarunkoinen ja hyväluustoinen.
- Työssä saadut arvet 😊 eivät ole virhe.

Kuvan koirilla erittäin kauniit päät ja ilmeet, suorat eturaajat, hyvät käpälät.

RUNKO, KAULA, HÄNTÄ JA KOKO

- Tiivis, ylälinja vaakasuora
- Selkä ja lanne lyhyt
- Rintakehä pitkä ja syvä, kylkiluut ovat selvästi kaareutuneet
- Kaula vahva ja keskipitkä, oikeassa suhteessa kokonaisuuteen, liittyy sulavasti viistoihin lapoihin
- Kohtuullisen pitkä ja tasapainossa kokonaisuuden kanssa. Tyvestä paksu ja kärkeä kohti kapeneva, mahdollisimman suora, asennoltaan itsevarmasti pystyssä, ei kuitenkaan kaarru liikaa selälle.
- Kaula vahva ja keskipitkä, oikeassa suhteessa kokonaisuuteen, liittyy sulavasti viistoihin lapoihin
- Ihanne säkäkorkeus 25 cm

Lisää hyviä häntiä...

LIIKKEET

- Eturaajat liikkuvat suoraan eteenpäin ja takaraajojen kanssa yhdensuuntaisesti. Kintereet ovat yhdensuuntaiset ja ojentuvat niin, että päkiät näkyvät takaa katsottaessa.

PÄÄ

- Kallo-osa hieman kaareutunut ja leveä, korvat ovat etäällä toisistaan.
- Otsapenger selvä.
- Kuono-osa kiilanmuotoinen ja voimakas, pituudeltaan noin kolmanneksen lyhyempi kuin etäisyys niskakyhmystä otsapenkereeseen.
- Huulet tiiviit, leuat kuivat ja vahvat. Hampaat melko kookkaat ja voimakkaat. Täydellinen ja säännöllinen leikkaava purenta. Hampaat ovat suorassa kulmassa leukoihin nähden.

...PÄÄ

- Silmät: pienet, muodoltaan soikeat, tummat, ilmeikkäät, kirkkaat ja tarkkaavaiset.
- Korvat pystyt, kiinnittyneet pääläelle kauas toisistaan. Keskikokoiset ja teräväkärkiset. Tarkkaavaisella koiralla korvat ovat täysin pystyt, muuten ne voivat taipua taaksepäin.

KARVAPEITE JA VÄRI

- Karva kovaa, karkeaa, suoraa ja rungonmyötäistä, aluskarva on tiheää. Karva on pitempää ja runsaampaa kaulassa muodostaen päätä kehystävän kauluksen. Päässä ja korvissa karva on lyhyttä ja sileää lukuun ottamatta vähäisiä viiksiä ja kulmakarvoja.
- Väri: kaikki punaisen, vehnän-, värinen, black and tan tai kaikki punaisen sävyt, joiden joukossa yksittäisiä mustalatvaisia karvoja (grizzle). Valkoiset merkit tai läiskät eivät ole toivottuja.

VÄRIT

Ensimmäinen vasemmalla black&tan pentu, toinen vasemmalla grizzle (huomaa AINA tumma häntä ja tummat korvantaustat.), edessä punainen, takana hyvin tumma bläkkäri ja taaimpana jo väriltään punertunut bläkkäri. Väri on vähämerkityksetön, älkää kritiikeissä kirjoittako hyvä väri. Väriä kommentoidaan vain, jos esim. isot valkoiset läiskät häiritsevät tai jos niitä on päässä, kuonossa tai tassuissa. Tällaista koiraa ei tulisi palkita SA:lla. Pinkkinä syntyneillä punaisilla koirilla pigmentti heikkenee huulissa, kirsussa ja silmien ympärillä yleensä talviaikaan. Tämä ei ole virhe, ja ilmiön vaikutuksen kokonaisuuteen ratkaisee tuomari koiran muiden ominaisuuksien mukaisesti.

KAUHUGALLERIA

ROTUMME TODELLINEN ONGELMA: TAKAOSAT

...KAUHUGALLERIA

HENNOT, KÄÄPIÖMÄISET

...KAUHUGALLERIA

HEIKOT PÄÄT, HENTO, PITKÄ KUONO-SA, KAPEA KALLO

...KAUHUGALLERIA

HUONOT ETUOSAT, LIALLINEN RASKAUS,
KORKEAJALKAISUUS, VIRHEELLINEN KARVANLAATU

LITE 7

JALOSTUKSEEN KÄYTETTYJEN KOIRIEN TASO

UROKSET

NARTUT

Kummassakin sukupuoliessa on tarkastelukohteena tilaston 20 ensimmäistä urosta ja narttua. Rotu ei kuulu PEVISAan, joten tehdyt tutkimukset on tehty rotujärjestön asettamien jalostussuositusten pohjalta.

JTO on päivitetty vuosille 2024-2028 tilastokauden 2013-2022 tietojen perusteella. Vuonna 2022 syntyneet urokset ja nartut eivät vielä ole jättäneet jälkeläisiä, tai ne ovat vasta pentuja, eivätkä näin ollen esiinny tässä tilastossa.

Sekä uros- että narttutilastoissa on selvästi havaittavissa, että jälkeläiset on pääsääntöisesti tutkittu vain silmien ja polvien osalta.

Uroskohtainen tutkimusprosentti lonkkien osalta vaihtelee välillä 0-17%, ka. 3,1% Lonkkaniveltutkittuja, sairaita koiria on urostilaston (20) mukaan yhteensä 10.

Kyynärnivelen osalta tutkittuja ei ole.

Uroskohtainen tutkimusprosentti polvien osalta on välillä 0-58%, keskiarvo 22,6%. Muu kuin 0/0 status polvissa oli 12 koiralla.

Uroskohtainen tutkimusprosentti silmien osalta on välillä 0 – 93%, keskiarvo 43,2%. Löydöksiä oli neljällä koiralla.

Narttukohtainen tutkimusprosentti lonkkien osalta vaihtelee välillä 0-43%, ka. 0,05% Lonkkaniveltutkittuja, sairaita koiria on tilaston (20) mukaan yhteensä 8.

Kyynärnivelen osalta tutkittuja ei ole.

Narttukohtainen tutkimusprosentti polvien osalta on välillä 0-58%, keskiarvo 37,05%. Muu kuin 0/0 status polvissa oli 9 koiralla.

Narttukohtainen tutkimusprosentti silmien osalta on välillä 0 – 86%, keskiarvo 35,4% Löydöksiä oli kahdeksalla koiralla.

Ulkomuodollisesti urosten taso on ollut parempi kuin narttujen.

Käytetyistä 20 jalostusuroksesta kaikki 20 ovat vähintään Suomen muotovalioita, nartuista vastaavasti valioita on 16 narttua. 4 muun listassa olevan nartun taso on välillä ERI-SERT. Ulkomuodollisesti 20 eniten käytettyjen urosten ja narttujen taso on ollut suosituksia parempi.